

HELSINGIN HIIPPAKUNNAN ORTODOKSISTEN SEURAKUNTIEN JÄSENLEHTI | IRTONUMERO 5,50€

ORTODOKSI

3/18 *viesti*

*Ortodoksit Suomen
sisällissodassa 1918*

*Lahden sanavalmis
kirjallisuuspiiri*

”Kirjallisuuden äärellä
olemme tavanneet
toisemme ja sisäisen
kulttuurimaastomme.”

19

22

14

10

Tampereen kirkko kärsi pahoin keväällä
1918.

Australiassa on yllättävän monta ortodoksista
luostaria.

Ortodoksien kansainvälistä apua välitetään muun muassa Libanoniin.

Sisällys

3 PÄÄTOIMITTAJALTA

4 KIRKKOHERRALTA

5 AJANKOHTAISTA

9 ARKENA Äidit kirkossamme

10 ORTODOKSIT SISÄLLISSODASSA 1918

14 ULKOMAILTA Kotia etsimässä

16 HANGON KIRKON TYÖMYYRÄT

18 РУССКОЯЗЫЧНЫЕ СТРАНИЦЫ

19 REPORTAASI Kirjoista kaikella rikkaudella

22 ULKOMAILTA Vähän asukkaita, paljon pyhiinvaeltajia

24 MEIKÄLÄISIÄ Riitta Bister

25 PYHÄNÄ Antiminssi, liturgian edellytys

26 RUKOUKSEN MERKITYS KRISTITYN ELÄMÄSSÄ

ARKENA

29 USKONTUNNUSTUS

31 ESIPAIMENELTA

33 SVENSK SIDA

34 KAIKKI LÄHTEE LÄSNÄOLOSTA

36 PYHÄT ESIRUKOILIJAMME

37 KULTTUURI

HUOMENNA

39 HUOMENNA Pagina pertti kokoaa seniorit

40 LAPSET JA NUORET

42 JUMALANPALVELUKSET JA MENOT

52 DIAKONIA TIEDOTTAA

54 LAINATUT

55 RISTISANATEHTÄVÄ

PYHÄNÄ

ORTODOKSI

3/18 viesti

Helsingin, Haminan, Hämeenlinnan, Kotkan, Lahden, Lappeenrannan ja Tampereen ortodoksisten seurakuntien lehti

Aikakauslehtien Liiton jäsenlehti

Lehti ilmestyy 8 kertaa vuodessa

JULKAISIJA: Helsingin ortodoksinen seurakunta

TOIMITUS:

Liisankatu 29 A 2, 00170 Helsinki

SÄHKÖPOSTI:

ortodoksiviesti@ort.fi

PÄÄTOIMITTAJA:

Mirva Brola, p. (09) 8564 6115

TOIMITUSSIHTEERI:

Saara Kallio, p. (09) 8564 6116

LEHDEN ULKOASU: Leena Toivola

LEHDEN TAITTO:

Markku Laitinen / Aste Helsinki Oy

TOIMITUSNEUVOSTO:

Markku Salminen, Risto Nordell, Urpo Uotila, Ville Kiiveri, Anna Syrjänen-Filppu, Kaisa Paavilainen, Alexander Hautamäki, Birgit Salmenhaara, Jonas Bergenstad, Mikko Kuri, Timo Tynkkynen, Liisa Tynkkynen, Aleksej Sjöberg, Eeva Manni

TILAUSHINTA: 40 € / vuosi. Lehti on seurakuntien jäsenille ilmainen.

TILAUKSET, OSOITTEENMUUTOKSET JA PERUUTUKSET:

asiakaspalvelu.helsinki@ort.fi

p. (09) 8564 6100

Huom! Seurakuntalaisten ei tarvitse ilmoittaa osoitteenmuutoksista.

PAINOPAIKKA:

punamusta

ISSN 0788-9194

ORTODOKSIVIEСТИ JULKAISEE TILAAMATTA LÄHETETTYJÄ AINEISTOJA TAPAUSKOHTAISESTI HARKITEN.

KANNEN KUVA: KIRKKAAN VIIKON KOULULAISPALVELUS TAPIOLAN KIRKOSSA. KUVA: MIRVA BROLA

Vaikea vuosi 1918

SATA vuotta sitten tähän aikaan Suomessa elettiin sisällissodan viimeisiä hetkiä. Sota oli kääntynyt valkoisten voitoksi, elintarvikkeista oli pulaa ja olot epävaakaat. Punaista terroria seurasi valkoinen terrori. Ortodoksit elivät epätietoisuudessa, sillä yhteys Venäjän kirkkoon oli katkennut edellisvuoden vallankumouksen ja Suomen itsenäistymisen myötä. Hallinnollisesti Suomen ortodoksit muodostivat vielä oman hiippakuntansa Moskovan patriarkaatin alaisuudessa.

Sisällissodan kuohuissa ortodoksit olivat hankalassa raossa: punainen puoli ajoi ateistista aatetta ja kirkon vallan riisumista, valkoinen taas suhtautui epäillen venäläiseksi koettuun uskontoon. Kummastakin vaarasta saatiin kevään aikana kärsiä. Sotasurmat koskettivat myös ortodoksiseurakuntiin kuuluvia, niin sotilaita kuin siviilejä, ja aineellisia tuhoja aiheutui sekä kirkkorakennuksille että luostareille.

Ortodoksien osuutta kevään 1918 tapahtumiin on tutkittu verrattain vähän, ja perustutkimusta on paljon tekemättä. Luterilaisella puolella on tutkittu merkittävästi enemmän esimerkiksi papiston osallistumisesta sotatoimiin. Oliko vähälukuinen ortodoksinen hiippakunta vain passiivinen kärsijä, jonka pyhäköitä tarvittiin ja jäseniä ryssiteltiin? Aihetta tulisi ehdottomasti tutkia paljon syvemältä.

Joka tapauksessa vuosi 1918 oli monella tapaa ratkaiseva Suomen ortodokseille. Venäjältä tulleen rahoituksen katkeaminen jätti Suomen hiippakunnan vaikeaan tilanteeseen, johon valtiolta haki tar-

okkaasti ratkaisua. Marraskuussa valmistui asetus, joka loi perustan Suomen ortodoksisen kirkon itsemääräämiskeudelle. Samalla kirkkoa kansallistettiin voimakkaasti.

Kevään 1918 tapahtumia on muisteltu monin tavoin sekä mediassa että erilaisin tapahtumin, joihin myös ylin valtiolta on osallistunut. Sodan uhreja on muistettu ekumeenisin hartaustilaisuuksin eri paikkakunnilla. Suomen ortodoksisen kirkon piirissä merkivuosi on näyttäytynyt ainakin huhtikuussa Joensuussa järjestetyn juhlaseminaarin muodossa. Siellä keskiöön nostettiin suomenkielisen pappiskoulutuksen alku sekä kirkkokunnastamme annettu asetus.

Vuoteen 1918 sisältyy monta tarinaa. Siitä kertovat jo ne lukuisat nimitykset, joilla kevään 1918 tapahtumia on kuvattu. Tärkein on kuitenkin tarinoiden opetus: kansallista yhtenäisyyttä ei saa päästää rakoilemaan eikä veljeä taistelemaan veljeä vastaan.

Mirva Brola

Altтарin ääreen

KIRKOLLISKOKOUS teki marraskuussa päätöksen seurakuntien hallintorakenteiden ja rajojen uudelleen arvioinnista. Tavoitteena on, että kesällä selvitysmies ryhtyy työhön ja elämä uusissa seurakunnissa alkaa 1.1.2020.

Uhka vai mahdollisuus? Koko Suomi elää suuressa murroksessa. Valtio pohtii palvelujen järjestämistä, väestön vanhenemista, alhaista syntyvyyttä, kestävyysvajetta, muutoliikettä, maahanmuuttoa. Olemme seurakunnassa samojen kysymysten äärellä.

Muutos on varmaa, sillä nykyisellä rakenteella emme voi jatkaa. Tällä hetkellä kolmasosa maamme ortodokseista asuu Helsingin seurakunnassa ja puolet kirkkokunnan jäsenistä Helsingin hiippakunnassa. Muuttoliike jatkuu koko ajan. Pääkaupunkiseudun lisäksi Tampere ja Turku kasvavat voimakkaasti.

Siksi kannattaa olla mukana muutoksessa. Olla kriittinen, tuoda esille toiveita, ratkaista uhkakuvia ja vaatia huomiota tärkeille asioille. Muutos on onnistunut, kun se kasvaa meistä ta-

vallisista seurakuntalaisista. Kirkon työntekijöinä olemme jo sitoutuneet avoimuuteen, runsaaseen tiedottamiseen, vastaamaan kysymyksiin, kuuntelemaan ja vielä kerran kuuntelemaan.

Me olemme jo saaneet esimakua tulevista mahdollisuuksista. Tätä nykyä kirkkokunnalla on yhteinen lakimies, jonka palvelu- ja kaikki seurakunnat käyttävät. Meillä on taidokas kiinteistö-päällikkö, joka kiertää ympäri Suomea opastamassa kiinteistö-asioissa. Jatkossa voisimme palkata seurakuntaan yhteisen nuorisotyöntekijän tai jotakin muuta vastaavaa.

Olen jutellut asiasta läheisten kanssa ja vähän yllättynyt reaktioista. Muutos ei sinänsä herätä intohimoja, kunhan toiminta omassa kirkossa jatkuu. Tavoitteemme on korkeammalla: papeilla on enemmän aikaa hengelliseen työhön ja jumalanpalvelusten määrä kasvaa. Jatkossa papin työpöytä on kirkon alttari.

Luopumisen teema kantaa läpi koko Raamatun. Kun Israelin kansa pakeni Egyptistä, osa halusi palata takaisin. Me olemme myös muutoksen edessä. Tehdään siitä yhdessä paras mahdollinen.

Ville Kiiveri

Kirkkoherra, Haminan seurakunta

ОТ НАСТОЯТЕЛЯ

Ближе к алтарю

В ноябре Церковный собор принял решение о переоценке границ и административных структур православных приходов. Запланировано, что летом специальный управляющий приступит к работе, а процесс обновления приходов должен быть завершен к 1 января 2020 года.

Угроза это или новая возможность? Вся Финляндия сейчас переживает переломный период. Государство переосмысливает сферу социального обслуживания, проблемы старение населения, низкого уровня рождаемости, устойчивости государственного бюджета, внутренней и внешней миграции. В нашем православном приходе перед нами стоят те же самые проблемы.

Перемены неизбежны, так как существующие структуры изжили себя. Сегодня треть всех православных Финляндии проживает в Хельсинкском приходе, а половина членов нашей церкви – на территории Хельсинкской епархии. Миграция внутри страны продолжается. Помимо Хельсинки, активно растут Тампере и Турку.

Именно поэтому необходимо включиться в происходящие перемены: быть критичными, вносить свои пожелания, предлагать решения возникающим угрозам и привлекать внимание к важным вопросам. Перемены будут успешными только тогда, когда в них принимаем участие мы, простые прихожане. Как члены церкви мы должны быть готовы к

открытому обсуждению и обширной информационной работе; должны быть готовы отвечать на вопросы, а также слушать и еще раз слушать.

Мы уже предвкушаем открывающиеся перед нами возможности. Уже сейчас у нашей церкви есть юрист, услугами которого пользуются все приходы. У нас есть талантливый менеджер по управлению недвижимостью, который консультирует все приходы. В дальнейшем мы сможем нанять общего специалиста по молодежной работе или другого необходимого работника.

Я обсуждал вопрос происходящих перемен со своими близкими и был удивлен их реакцией. Перемены сами по себе не вызывают бурных страстей, если люди видят, что работа в их церкви идет своим чередом. Наша конечная цель выше: чтобы у священников было больше времени на духовную работу, а число богослужений возрастало. В будущем рабочим столом священника будет церковный алтарь.

Тема отречения проходит красной нитью через все Евангелие. Когда народ Израиля покидал Египет, часть их хотела вернуться. Перед нами также стоят перемены. Давайте же сделаем их максимально полезными.

Вилле Киивери

Настоятель

Хаминского православного прихода

Uspenskin juhlavuosi käyntiin

KIRKKOSLAAVIN sanat kajahtelivat komeasti täydessä kirkkosalissa, kun Uspenskin katedraalin 150-vuotisjuhlavuosi käynnistyi palmusunnuntaina 25.3. kahden kuoron yhteiskonsertilla.

Katedraalissa kuultiin Suomen ensiesityksenä **Maximilian Steinbergin** *Strastnaja sedmitsa (Piinaviikko)* -teos. Sen esittivät Uspenskin Katedraalikuoro sekä Kamarikuoro Addictio johtajanaan dir. cant. **Varvara Merras-Häyrynen**. Suuren viikon keskeisiin veisuteksteihin sävelletty teos perustuu vanhoihin znamenni-sävelmiin.

Kirkkoslaavinkielinen konsertti oli kunnianosoitus katedraalin kirkkomusiikin traditiolle ja 150-vuotiaalle katedraalikuorolle. Uspenskin jumalanpalvelusten kieli oli kirkkoslaavi aina 1990-luvun alkuun asti. Näin ollen myös kuoro lauloi ensimmäiset 123 vuottaan slaavin kielellä.

Merkkivuoden juhlinta jatkuu Helsinki-päivänä 12. kesäkuuta, jolloin katedraalin ovet avataan kaupunkilaisille. Helsinki-päivän ohjelmassa kuullaan opastuksia, ja illalla toimitetaan akatistos-palvelus Jumalansynnyttäjälle.

Juhlavuosi huipentuu katedraalin praasniekkaan eli temppelijuhlaan 15. elokuuta. Juhlapäivän liturgian toimittavat kaikki Suomen ortodoksisen kirkon piispat.

Katedraalin juhla viikko järjestetään 13.–19.8. Sen ohjelmassa on luentoja, jumalanpalveluksia, musiikkiesityksiä, konsertteja ja opastuksia. Juhlavuosi päättyy 19. elokuuta seurakunnan omalle pyhälle Aleksandr Hotovitskille omistetun Uspenskin katedraalin kryptakappelin praasniekkapalveluksiin.

Laura Karlin

Dir. cant. Varvara Merras-Häyrynen johti kuorojen yhteiskonserttia.

Ansioituneita äitejä palkittiin

Arkkipiispa Leo palkitsi ansioituneita äitejä Uspenskin katedraalissa.

Ritva Harle vastaanotti kunniakirjan kirkkoherra Markku Salmiselta. Keskellä arkkipiispa Leo.

KASVATUSTYÖSSÄ ansioituneita äitejä palkittiin Uspenskin katedraalissa palmusunnuntaina 25. maaliskuuta. Pyhän Karitsan ritarikunnan I luokan ritarimerkit jaettiin tänä vuonna ensi kertaa Helsingissä, jonne arkkipiispanistuin siirtyi vuodenvaihteessa.

Ritarimerkki myönnettiin tänä vuonna kaikkiaan 17 äidille eri puolilta maata. Helsingin hiippakunnassa merkin saivat **Ritva Harle**, **Silja Ingman** ja **Salme Laasonen** Helsingin seurakunnasta sekä **Aune Puisto** Lahden seurakunnasta.

Kunniamerkit luovutti juhraliturgian yhteydessä Helsingin ja koko Suomen arkkipiispa **Leo**.

Suomen ortodoksinen kirkko on muistanut ansioituneita äitejä vuodesta 1994. Palkitut äidit ovat omistautuneet kirkon elämälle eri tavoin: kasvattajina, ohjaajina, tukijoina ja toimijoina. Heidän elämässään ortodoksisuus on vaikuttanut myönteisesti lähipiirissä ja säteilyt myös koko kirkkoon.

TEKSTI JA KUVA: MIRVA BROLA

Uspenskin ikonostaasin korjaus alkuun

Kultaajakisälli Pekka Kilpeläinen tarkastelee konservoitavaa ikonostaasia.

USPENSKIN katedraalin ikonostaasin konservointi on alkanut. Tammikuun lopulla ikonostaasista irrotettiin kuninkaan ovet, jotka ovat parhaillaan konservoitavana. Ne on tarkoitus palauttaa paikoilleen elokuun puolivälissä, jolloin vietetään katedraalin tempeli- ja 150-vuotisjuhlaa.

Kirkkosalissa konservointi alkoi huhtikuun puolivälissä rakennustelineen pystytyksellä. Ikonostaasia aletaan korjata osa kerrallaan vasemmasta ylälaidasta alkaen. Ensiksi poistetaan hilseilevä maalipinta, jonka jälkeen puuseppä korjaa rakennehalkeamat. Tämän jälkeen päästään kultauksiin.

– Kyseessä ei ole uudelleenkuultaus, vaan vanhasta kultauksesta säilytetään kaikki, mikä voidaan. Tämä voi näkyä uuden ja van-

han kultauksen välisenä erona, kertoo kultaajamestari **Harri Virtanen**.

Myös ikonit irrotetaan ja viedään Valamon luostariin konservoitaviksi. Ensimmäisinä vuorossa ovat kuninkaan ovien ympärillä olevat ikonit. Ne ovat poissa muutamia viikkoja.

– Pyhää porttia ympäröivät ikonit konservoidaan ensiksi, jotta ne yhdessä konservoidun pyhän portin kanssa muodostaisivat esteettisesti ehyemmän kokonaisuuden, kertoo kirkkokunnan konservaattori **Antti Narmala**.

Uspenskin katedraalin ikonostaasin korjaushanke on ollut käynnissä jo pitkään. Viime vuoden helmikuussa valmistuivat vauriokartoitus ja konservointisuunnitelma. Varsinaiset työt kestävät vuoteen 2024, jona aikana rakennusteline pysyy kirkkosalissa.

Konservointitöitä tehdään arkisin virka-aikana. Teline siirretään sivuun aina töiden loputtua, jotta jumalanpalvelukset voivat jatkua normaalisti korjausten ajan.

Hankkeen kustannusarvio on vähintään puoli miljoonaa euroa. Helsingin ortodoksinen seurakunta on saanut korjauksiin avustusta keskushallinnolta, mutta sen lisäksi tarvitaan ulkopuolista rahoitusta. Uspenskin katedraalin ystävät ry on aloittamassa varainkeruuta ensi syksynä.

TEKSTI JA KUVA: MIRVA BROLA

Lyhyesti

ARKKIPIISPA LEO PALKITSI PAPISTOA

Helsingin ja koko Suomen arkkipiispa **Leo** on palkinnut pääsiäisen kunniaksi Helsingin hiippakunnan papistoa.

Epigonaation (erityinen papin vaatekappale) kanto-oikeuden saivat rovastit **Mauri Patronen** ja **Timo Tynkkynen** Lappeenrannan seurakunnasta sekä **Ion Durac** Turun seurakunnasta.

Rovastin arvo myönnettiin pastori **Mikael Punnalalle** Tampereen seurakunnasta.

HAMINAN SEURAKUNNANTARKASTUS

Arkkipiispa **Leo** tekee tarkastuksen Haminan seurakunnassa 18.–19. kesäkuuta. Tarkastuksen ohjelma tarkentuu lähempänä ajankohtaa.

MAX ARHIPAINEN NOUSEE KIRKOLLISKOKOUKSEEN

Helsingin hiippakunnasta maallikkona kirkolliskokoukseen valittu edustaja **Soili Penttonen** on pyytänyt eroa kirkolliskokouksen jäsenyydestä, koska hän on muuttanut Helsingin hiippakunnasta Oulun hiippakunnan alueille. Penttosen tilalle kirkolliskokoukseen nousee samalla äänestysalueella seuraavaksi eniten ääniä saanut **Max Arhipainen** Helsingistä.

Hämeenlinnassa vihittiin diakoni

ARKKIPIISPA Leo vihki sunnuntaina 15. huhtikuuta Hämeenlinnan kirkossa diakoniksi **Veli Backmanin**. Samassa juhlassa siunattiin rovastiksi isä **Mikael Punnala**.

Suureen juhlaan Hämeenlinnan kirkkoon oli tullut runsaasti väkeä, noin 50–60 seurakuntalaista. Seurakunta toivotti lämpimästi arkkipiispa Leon takaisin Hämeenlinnan seurakunnan esipaimeneksi.

TEKSTI JA KUVA: KAISA PAAVILAINEN

Imatran kirkon juhlamatto valmistui

LAPPEENRANNAN ortodoksisessa seurakunnassa juhlittiin mirhantuojiensa sunnuntaina 15. huhtikuuta valmistu juhlamattoa. Seurakunnan käsityöihmiset aloittivat juhlamaton teon jo vuonna 2011, ja maton tekoon osallistui seurakuntalaisia sekä Lappeenrannasta että Imatralta. Matto sijoitettiin Imatran Pyhän Nikolaoksen kirkkoon ja liturgian jälkeen maton tekijät viettivät yhteistä juhlaa Imatran seurakuntasalilla.

TEKSTI: SAARA KALLIO
KUVA: HANNU MUTANEN

Matontekijät yhteiskuvassa valmiin juhlamaton osan kanssa. Yhteensä mattoa valmistui noin 11 metriä ja ristipistoja siinä on noin 1,3 miljoonaa.

Osallistu Ortodoksiviestin lukijatutkimukseen

Kerro meille, miten voisimme kehittää Ortodoksiviestiä entistä paremmaksi. Osallistu kyselyyn osoitteessa:

<https://my.surveypal.com/ortodoksiviesti>

Kaikkien vastaajien kesken arvomme Valamon luostarin majoituslahjakortin (2 hengelle 2 yötä Luostarihotellissa, sis. aamiaisen)!

Ilmoitamme voittajalle henkilökohtaisesti.

Kyselyyn voit vastata **30. toukokuuta** asti.

Tutkimuksen toteuttaa JHelske Research.

Ajastasi kiittäen,

A handwritten signature in black ink, which appears to read 'Mirva Brola'.

Mirva Brola
päätoimittaja

ORTODOKSI
viesti

Yhteistyössä:

Kiinnostaako naimisiinmeno?

Uspenskin katedraalissa pääsee perehtymään ortodoksisen vihki-kaavaan.

HAAVEILETKO ortodoksisista häistä? Tule tutustumaan vihkikavaan ja naimisiinmenoon liittyviin kysymyksiin Uspenskin katedraaliin sunnuntaina 27. toukokuuta kello 14–16. Paikalla on pastori ja kanttori valmiina vastaamaan kaikkiin mieltä askarruttaviin kysymyksiin. Tilaisuus on avoin kaikille eikä sinne tarvita ennakkoilmoittautumista. Tilaisuudessa esitellään ortodoksisen avioliiton sakramentin rakenne ja se sopii hyvin esimerkiksi hääharjoitteluun.

TEKSTI JA KUVA: MIRVA BROLA

Harkitsetko kirkkoon liittymistä?

ORTODOKSISEEN kirkkoon liittymistä edeltää aina tietty valmistautumisaika, jonka kuluessa kirkkoon liittymistä harkitseva perehtyy ohjatusti kirkon oppiin ja liturgiseen elämään.

Helsingin ortodoksinen seurakunta järjestää kirkkoon liittymisestä kiinnostuneille ryhmämuotoista katekumeeniopetusta, jota tarjotaan tulevalle kaudella Helsingissä, Järvenpäässä, Klaukkalassa, Lohjalla, Nummelassa, Porvoossa, Espoossa ja Vantaalla.

Syksystä pääsiäisen kynnykselle asti kestävän opetuksen tavoitteena on antaa osallistujille sellaista tietoa ja kokemusta, jonka pohjalta he voivat arvioida, haluavatko he liittyä kirkkoon.

Opetuksessa tutustutaan aktiivisesti ortodoksisen jumalanpalveluselämään ja perehdytään esimerkiksi ortodoksisen ihmiskuvaan, sakramenttiopetukseen ja dogmatiikkaan. Myös seurakuntayhteisö tulee opetuksessa tutuksi.

Katekumeeniopetuksen infotilaisuus järjestetään keväällä 23. toukokuuta kello 18 Uspenskin katedraalissa. Varsinainen opetus alkaa aloitustilaisuudella seurakuntatalilla (Unioninkatu 39, sisäpiha) torstaina 6. syyskuuta kello 18.

TA-VA-TAAN kylässä • ekumeeninen raamattutapahtuma

Valo saapuu kaupunkiin.

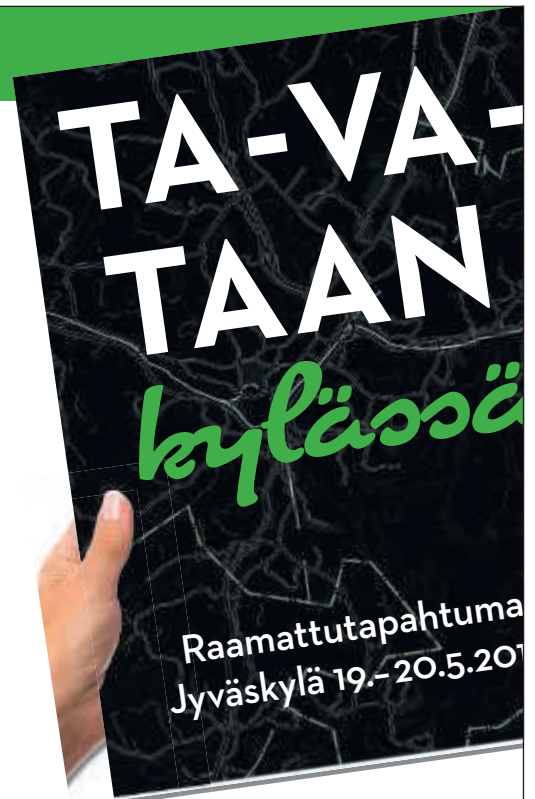
TA-VA-TAAN kylässä -raamattutapahtuma Jyväskylä 19.–20.5.2018

Lukutaito tuo valoa. Teemaviikonloppuna kuullaan tuoreita kuulujuttuja kansainvälisestä lukutaitotyöstä. Tule ja haasta myös oma raamatunlukutaitosi.

- Lukutaitoa naisille Afrikassa -ohjelma. Terveisiä lukutaitoryhmistä, malawilainen vieras.
- Lue Sanaa - ja lue Elämää. Mika Aspisen raamattuluento.
- Vigilia ja Liturgia Ylösnousemuksen kirkossa

Ohjelmassa myös **Nyt ylös! Tulus-kuoro** vetelee virsiä sekä **Siina & Taikaradion** -konsertti koko perheelle, **Valoksi maailmaan** -juhlamessu ja useita messuja alue seurakunnissa.

PIPLiA. **voimasanoja** #tavataan

KATSO KOKO OHJELMA: PIPLIA.FI

Pidä lakkaamatta kiinni Herran Jeesuksen nimestä, että sydän imisi itseensä Herran ja Herra sydämen ja näistä kahdesta tulisi yksi. – *Johannes Krysostomos*

*”Vigilia on parasta,
mitä Tampere voi
lauantai-iltana
tarjota.”*

*Riitta Bister
sivu 24*

Kaksi äitiä: Jumalansynnyttäjä tervehtii Elisabetia Tapiolan kirkon freskossa.

ÄIDIT KIRKOSSAMME

TEKSTI JA KUVA MIRVA BROLA

■ Äitiys on ortodoksisessa kirkossa esillä monella tapaa: puhutaan äitikirjosta, muistetaan pyhittäjä-äitejä ja puhutellaan kunnioitettuja äitejä eli nunnia. Maallisia äitejä muistetaan rukouksin eri tilanteissa ja erityisen ansioituneita heistä palkitaan mitalein.

Kirkon äitipuhe juontaa juurensa aina luomiskertomukseen, jossa Jumala toteaa, ettei ihmisen ole hyvä olla yksin.

– Ortodoksisella kirkolla on läsnä ajatus, että ihminen toimii Jumalan luomistyön jatkajana. Naisen erityinen tehtävä Jumalan työtoverina on synnyttää lapsia, mutta äidiksi voi tulla myös ilman, että on biologinen äiti. Äitiyden sosiaalinen puoli on aivan yhtä tärkeä, sanoo teologian maisteri, kolmen lapsen äiti **Kaarina Lyhykäinen**.

Ortodoksin tulisikin olla osa joko maallista tai hengellistä perhetä, avioliiton tai luostarin muodossa. Perhesuhteisiin viittaavat myös ajatukset hengellisestä isyydestä ja äitiydestä.

Hengellinen ohjaus on isien ja äitien tehtävä, jossa ohjataan ja tuetaan toista ihmistä hengellisessä kasvussa. Luostariemme ohjaajavanhukset ovat yleensä miehiä, mutta nunnaluostareissa kokeneet nunnat toimivat noviisien ohjaajina. Lyhykäinen näkee ajatuksen hengellisestä äitiydestä tätä laajemmin.

– Myös muut kuin nunnat voivat olla hengellisiä äitejä. Kuka tahansa voi olla toiselle hengellinen äiti – lohduttaja, opastaja, neu-

voja hengellisissä asioissa, hän sanoo.

Kirkkomme puhuttelee nunnia ”kunnioitettuna äiteinä”, sillä heillä on erityistehtävä rukoilla koko maailman puolesta.

Pyhittäjä-äiteinä puolestaan muistetaan luostareissa kilvoitelleita pyhiä esirukoilijainaisia. Kaikki naispuoliset pyhät eivät siis ole pyhittäjä-äitejä. Lyhykäinen huomauttaa, että pyhien naisten joukossa on monenlaisia naisia: nunnia, perheenäitejä ja ”kaikenlaisia naisia”.

Maallisia äitejä kirkko muistaa rukouksin esimerkiksi lapsivuodeaikana. Papin voi pyytää luokseen rukoilemaan sairaalaan, kun äiti toipuu synnytyksestä tai keskenmenosta. Kumpaankin on omat rukouksensa olemassa.

– Ajatuksena on, että kirkko haluaa olla läsnä eri elämäntilanteissa. Pappi voi tulla ja olla äidin ja perheen tukena. Myös lastenvaunuja ja -rattaita voidaan siunata samoin kuin autoja, Lyhykäinen kertoo.

Muistetaanko äitejä siis riittävästi? Lyhykäinen toivoo, että äitiyteen voisi ottaa uusia näkökulmia perinteisten rinnalle.

– Monesti muistetaan äitejä, joilla on paljon lapsia. Monen lapsen kasvattaminen on kunnioitettavaa täysipäiväistä työtä, mutta yhtälailla voisi muistaa vaikkapa erityislasten vanhempia tai yksinhuoltajaäitejä. Toivon, että kirkko voisi enemmän tukea tällaisia äitejä ja perheitä.

Valkoisia sotilaita Tampereen ortodoksisen kirkon alttarilla 1918. Valloittajat hajottivat kirkon sisustusta.

Ortodoksit sisällissodassa 1918

Kummallako puolella ortodoksit olivat ja miksi? Äkkipäätä ortodoksit voisi perustellusti sijoittaa kummalle puolen tahansa Suomen aatteellisesti ja maantieteellisesti jakanutta rintamaa.

TEKSTI SEPPO SIMOLA KUVAT MUSEOKESKUS VAPRIIKKI, MUSEOVIRASTO, KIRKKOMUSEO RIISA

Ortodoksien vaiheita kevään 1918 vapaussodassa, vallankumouksessa tai sisällissodassa – näkökulmasta riippuen – on tutkittu vähän, eikä aiheesta löydy helposti tietoa kirkkokunnan historiasta kertovissa yleisteoksissakaan. Nyt kun tapahtumista on kulunut sata vuotta, on syytä tarkastella aihetta lähemmin.

Ortodokseilla oli sodassa kahden suuntainen riski. Jos ateistisesta bolsevismista sytytysaineensa saanut punainen puoli voittaisi, tulisi kummallekin kansankirkolle ahtaat oltavat. Valkoiset taas saattaisivat niputtaa ortodoksisista uskoa tunnustavat suomalaiset samaan joukkoon venäläisen sotaväen ja virkamiesten kanssa. Kummankin riskin

toteutumisesta saatiin sodan aikana ja sen jälkeenkin maistiaisia.

Moskovan patriarkaattiin kuulunut Suomen ortodoksinen hiippakunta oli joutunut pahoihin vaikeuksiin jo silloin, kun bolševikit nousivat Venäjällä valtaan uuden ajanlaskun mukaan 7.11.1917. Silloin katkesi hiippakunnan rahoitus vanhasta emämaasta. Venäjän valtionpankis-

sa sijainnut hiippakunnan kultavaranto jäi sinne ja avustukset, joista tärkein oli Pyhän Synodin vuosiavustus, lopetettiin.

Rahahanat ehtyivät myös kotimaassa. Kapinaan nousseiden punaisten perustaman rinnakkaishallinnon kansanvaltuuskunta, joka toiminnaltaan vastasi laillisen hallinnon senaattia, ajoi kirkon ja valtion täydellistä eroa. Helmikuussa 1918 kansanvaltuuskunta kielsi keräämästä varoja tai maksuja kirkollisiin tarkoituksiin. Myös uskonnonopetus – niin ortodoksinen kuin luterilainen – oli tarkoitus kieltää, samoin pappien koulutus valtion kustannuksella.

Etelällä mainittujen toimenpiteiden kautta punainen hallinto halusi suistaa porvarillisen yhteiskunnan vanhoilliseksi tukipylyväksi koetun luterilaisen kirkon asemastaan. Siinä sivussa olisi mennyt myös ortodoksinen kirkko.

Suistamon suoje-luskuntatalo. Kuva 1920-luvulta.

KAHDEN PUOLEN RINTAMALINJAA

Punaisten ja valkoisten rintama kulki sodan alkuvaiheessa suunnilleen linjaa Pori – Vilppula – Kuhmoinen – Mäntyharju – Antrea – Rautu. Rintamalinjan pohjoispuolella valtaa pitivät valkoiset ja eteläpuolella punaiset. Laatokan pohjoispuolinen Raja-Karjala, jossa huomattava osa väestöstä oli ortodokseja, jäi siis kauas valkoisen rintaman selustaan.

Etelän suuret asutuskeskukset Helsinki, Turku, Tampere ja Viipuri jäivät punaiselle puolelle. Näissä ja monissa muissa punaiseen Suomeen jääneillä paikkakunnilla – varuskuntapaikkakunnilla eritoten – oli Suomen ortodoksisen hiippakunnan toimintaa ja yleensä myös venäläinen sotilaskirkko.

Tilanne Raja-Karjalassa pysyi sodan aikana varsin rauhallisena. Monien pitäjien suoje-luskunnissa oli mukana ortodoksisia vaikuttajia, ja puolen valinta oli usein tehty jo ennen sotaa. Suistamolla toimi vain suoje-luskunta, mutta ainakin Impilahdella, Korpiselässä, Salmis-sa ja Soanlahdella sekä suoje-luskunta että puna-

kaarti. Suoje-luskuntien perustaminen kävi varsin sukkelaan ja vain Salmis-sa ehdittiin perustaa punainen järjestyskaarti ennen suoje-luskuntaa.

Raja-Karjalan pitäjien punakaarteihin liittyi ortodokseja hyvin vähän. Eniten liittyi Impilahdella, jossa noin 7 prosenttia kutsuntaikäisistä oli liittynyt punakaartiin. Salmis-sa luku oli 5 prosenttia ja muissa ortodoksiväestöltään merkittävässä pitäjissä tätäkin vähemmän.

Helmikuussa 1918 saatettiin vuoden 1878 asevelvollisuuslaki uudelleen voimaan ja maanlaillinen hallitus alkoi järjestää sen nojalla kutsuntoja saadaksesen joukkoihinsa lisää voimaa. Raja-Karjalassa jäi muuta Suomea enemmän nuoria miehiä pois kutsunnoista. Kyse ei niinkään ollut kapinahengestä, vaan hitaasta tiedonkulusta syrjäkyliin ja siitä, että Venäjän puolella saatettiin olla pitkiäkin aikoja työkeikoilla ilman tietoja siitä, mitä kotipuolella tapahtuu.

Rahahanat ehtyivät myös kotimaassa

Aamun Koitto ilmestyi koko kevään 1918 ajan.

AAMUN KOITTO VALKOISTEN ASIALLA

Vuonna 1896 perustettu ja sortovuosina lakkautettu ortodoksinen aikakauslehti Aamun Koitto alkoi ilmestyä uudelleen tammikuun alussa 1918 eli lähes välittömästi Suomen itsenäistyttyä. Ortodoksisessa kirkossa kävivät tuolloin valtataistelua kansallismielinen sekä venäläismieli-

Museovirasto

Helsingin Kampissa sijainnut Turun kasarmi palon jälkeen 1918.

Riisa

Johannes Karhapää.

nen suuntaus, ja Aamun Koitto oli kansallismielisten puolella.

Lehteä toimitettiin Sortavalassa ja Joensuussa, jotka olivat kaukana rintamalinjalta ja sotatapahtumista ylipäänsä. Levikki oli aluksi hyvin vaatimaton, ensimmäisenä ilmestymisvuonna vain 700.

Lehden keskeinen sisältö liittyi tietysti uskontoon ja se vältti poliittisia kannanottoja. Sodan kuluessa lehti kuitenkin asemoitui puolustamaan valkoista Suomea eli laillista hallitusta. Lehti alkoi myös raportoida bolševikkien uskonnonvastaisista toimista Venäjällä. Lehti jopa julisti poliittisen sosialismin kristinus-

kon viholliseksi. Hyvinvoinnin epätasaita jakautumista oli lehden mielestä syytä tasoittaa kristilliseen tapaan hyvän kautta väkivaltaa välttäen.

Kritiikitöntä ihailua voittajat eivät lehdelta saaneet vaan sodan päätyttyä punaisten tappioon lehti tuomitsi valkoisten rankaisutoimet. Lehti myös rauhoitteli sodan hermostuttamia lukijoitaan vakuuttelemalla vain pienen osan luterilaisista pitävän ortodokseja venäläisyyden kannattajina eikä valkoisten voitto aiheuttaisi ortodokseille vaaraa. Olihan ortodokseja taistellutkin valkoisten riiveissä venäläisiä ja punaisia vastaan.

RINTAMALLA VÄHÄN TAPPIOITA

Rintamalla kaatui nykytiedon valossa vain vähän ortodoksipitäjistä kotoisin olleita, joten ilmeisen harvoja ortodoksia sankarivainajia päätyi tappiolistoille. Yksi syy tähän oli se, että Salmin ja Suojärven suojeluskuntia ei lähetetty rintamalle. Ne jätettiin varmistamaan kotipitäjien turvallisuutta, koska Venäjälle loikanneiden punaisten aikeista ja mahdollisesta paluusta ei ollut tietoa.

Ikäviä yksittäisiä surmatöitäkin tehtiin. Valkoiset ampuivat uskonnonopettaja **Ivan (Johannes) Karhapään** ”ryssän kätyrinä” ilmeisesti virheellisten johtopäätösten tai sitten hänen aiemman toimintansa takia. Karhapää oli toiminut innokkaasti venäläistämisen edistämiseksi ja ortodoksisuuden vahvistamiseksi. Häntä oli ankarasti arvosteltu uskonnon varjolla politikoinnista sekä riidan kylvämisestä luterilaisten ja ortodoksien välille.

Karhapäällä oli ilmeisesti aiemman toiminnan perusteella runsaastikin vihamiehiä, jolloin surma lienee todennäköisesti ollut kosto, johon sodan sekavat olosuhteet antoivat hyvän mahdollisuuden ja jopa tekosyy.

Kansallisarkiston Suomen sotasurmat-tietokanta tuntee kymmenen punaisten

Ortodoksit sodan alla

- Suomen ortodoksinen hiippakunta jakaantui vuonna 1917 neljään valvontapiiriin.
- Seurakuntia oli 32 ja virassa olevia pappeja 53.
- Ortodoksien lukumäärä oli noin 54 700 eli noin 1,6 prosenttia väestöstä.
- Esipaimenena toimi arkkipiispa Sergej ja apulaispiispana Sortavalan piispa Serafim.

Lähde:

Elisa Pispala: Suomen ortodoksinen kirkon itsenäistyminen, Ortodoksia 27, 1978

surmaamaa luterilaista pappia ja ainakin yksi ortodoksinen pappi surmattiin sodan aikana. Kyyrölän seurakunnan esimiehen **Zahari Zemljanitsinin** surmaajista ei tosin ole edelleenkään varmaa tietoa.

Erään tiedon mukaan hän olisi viennyt ehtoollista haavoittuneille venäläis-sotilaille ja valkoisten suorittamassa tarkastuksessa hänen hallustaan olisi löytenyt venäjänkielinen kirje, joka olisi ollut raskauttava todiste. Jo 1960-luvulla sodan punaista ja valkoista terroria tutkinut professori **Jaakko Paavolainen** on kallistunut sille kannalle, että Zemljanitsinin olisivat surmanneet punakaartilaiset.

Dosentti **Jyrki Loiman** tietojen mukaan noin 15 prosenttia Tampereen seurakuntaan kuuluneista sai surmansa taisteluuissa, jälkiselvittelyissä tai vankileireillä. Lisäksi esimerkiksi Kyyrölässä, Raudussa ja Terijoella ortodoksista siviiliväestöä surmattiin taisteluiden ulkopuolella tai niiden jälkeen. Eli vaikka varsinaiset taistelutappiot jäivät orto-

doksisten suomalaisten osalta ilmeisen vähäisiksi, niin jälkiselvittelyt vaativat runsaammin kuolonuhreja.

VAHINKOJA VALAMOSSA

Ortodoksinen hiippakunnan kiinteistöt ja irtaimisto kokivat kevään 1918 sodassa ja vielä rauhan tultuakin kovia. Valamon luostari oli jäänyt punaiselle puolelle ja sinne oli sijoitettu punaisia sotajoukkoja. Niiden mukaan lähti perääntymisvaiheessa luostarin omaisuutta.

Eikä tässä vielä kaikki. Toukokuussa sotatoimien jo lakattua Valamoon saapui noin komppanian verran tamperelaisia sekä turkulaisia valkoisia sotilaita ja taas luostarin omaisuutta hävisi.

Omaisuustappioiden lisäksi aiheutui myös henkisiä kärsimyksiä. Jotkut sotilaista halveksivat luostarin asukkaita ja rajoittivat jyrkästi pyhiinvaeltajien pääsyä luostariin. Tässä ei ollut niinkään kyse silkasta vihamielisyydestä vaan tietämättömyydestä, sivistymättömyydestä ja kulttuurien törmäyksestä. Pyhiinvaeltajia saatettiin epäillä myös venäläisiksi solutautujiksi.

Sotaväenosasto otti haltuunsa luostarille kuuluneita saaria sekä pakko-otti elintarvikkeita, hevosia ja kuljetuskalustoa. Hengellinen konsistori reklamoi heinäkuussa 1918 senaattiin sotaväen aiheuttamasta häiriöstä sekä materiaalisista tappioista. Monien mutkien jälkeen luostari sai vaaditut korvaukset alkuvuodesta 1919.

Myös Sortavalan Hymypöytä sijainnut arkkipiispan virka-asunto joutui yli satapäisen sotilasjoukon majapaikaksi eikä siitäkään majoittumisesta selvitetty vahingoita. Sydämistynyt arkkipiispa vaati valtioneuvostolta korvauksia ja hän myös sai ne.

KIRKKOJEN VAURIOITA

Varsinaisissa taisteluuissa ortodoksiset kirkot kärsivät varsin vähän vaurioita, mutta kirkkoja saatettiin tarvella kylläkin tarkoituksellisesti. Pahin esimerkki on tietävästi Tampereen kirkon kokema tuho kaupungin valtauksen jälkeen huhtikuussa 1918. Valkoiset valloittajat hajottivat kirkon sisustusta ja samassa yh-

Hämeenlinnan ortodoksinen kirkon tornia puretaan 1923.

teydessä arkistojä ja irtaimistoa hävisi.

Ilmeinen taistelutappio puolestaan oli nykyisen Lasipalatsin paikalla Helsingissä sijainneen Turun kasarmin palo saksalaisten vapauttaessa kaupungin 12.4.1918. Kasarmin sisällä ollut ortodoksinen kirkko tuhoutui. Irtaimisto oli onneksi siirretty turvaan jo aiemmin.

Venäläisten sotilaskirkkojen otto Venäjän valtiolle kuuluneena sotasaaliina Suomen valtion haltuun ja joidenkin kirkkojen luterilaistaminen tai maallistaminen eivät olleet ortodokseja vastaan suunnattuja operaatioita vaan sotasaaliin hyödyntämistä omaan käyttöön. Esimerkkinä luterilaistamisesta on Suomenlinnan kirkko ja maallistamisesta Hämeenlinnan kirkon muuttaminen kirjastoksi. ●

Kirjoittaja on historiaan erikoistunut vapaa toimittaja.

*Jotkut sotilaista
halveksivat luostarin
asukkaita*

Päälähde:

Mika Nokelaisen artikkeli Ortodoksit ja sota kirjassa Sisällissota ja kirkko 1918 (2009)

Muita lähteitä:

Hanna Kemppi: Kielletty kupoli, avattu alttari (2017)

Timo Lehtonen: Vaienneet kellot (2015)

Jyrki Loima: Vuoden 1918 sota ja "kreikkalais-katolinen" kirkko Suomessa (esitelmä, 2008)

IOCC on Filantropian pitkäaikainen kumppani. Pakolaisperheitä tuetaan esimerkiksi kouluttamalla äitejä lasten terveyteen ja ravitsemukseen liittyvissä kysymyksissä.

Kotia etsimässä

Ortodoksinen avustusjärjestö Filantropia on tukenut pakolaisten parissa tehtävää työtä vuodesta 2013 asti. Apua on välitetty eteenpäin yli 110 000 euroa.

TEKSTI JA KUVAT MINNA RASKU, FILANTROPIA

Sähköposti tuo viestin Välimereltä. Huhtikuun alussa on kymmenessä päivässä tullut melkein 1 200 uutta kulkijaa meren yli Kreikan saarille. Niin monta on selvinnyt meren yli hengissä. Harva tietää, että matka saattaa tysätä tähän.

Euroopan unionin ja Turkin sopimus Eurooppaan matkaavien pakolaisten ja muun muuttoliikkeen pysäyttämiseksi Turkin kohdalle hidastaa virtausta. Saalukuljettajat tuovat silti väkeä meren yli.

Joka päivä. Kreikassa on kymmeniä tuhansia ihmisiä jonkinlaisessa välitilassa, koska Balkanin reitti pohjoiseen suljettiin kaksi vuotta sitten.

Kreikkalaiset ovat tulokkaista yhtä vähän innoissaan kuin libanonilaiset tai jordanialaiset omistaan. Vuosien varrella vieraanvaraisuus loppuu, ihmisten häntään turtuu ja mikään apu ei tunnu riittävän. Kaikilla olisi omiakin murheita. Katkeruus vauraampia valtioita kohtaan on ymmärrettävää.

UUSIA UOMIA TAI PATOJA

Kiinalainen taiteilija ja toisinajattelija Ai Weiwei kirjoittaa maailman pakolaistilanteesta tulvavertauksen avulla: Me joko rakennamme patoja pysäyttääksemme virtaavan veden tai sitten autamme vettä löytämään uuden uoman virrata eteenpäin.

Patoja rakentamalla ei puututa alkusyihin vaan päädytään helposti vain korottamaan patoa kerta toisensa jälkeen. Pahimmillaan edessä voi olla tulva, joka

rikkoo ja huuhtoo kaiken eteensä tulevan. Veden luonto on virrata. Ihmisen luontoon kuuluu puolestaan etsiä turvaa ja vapautta ja se on kaikkia luonnonvoimia voimakkaampi vietti.

Ai ehdottaa, että muurien pystyttäminen sijaan meidän pitäisi yrittää ymmärtää niitä syitä, jotka aiheuttavat pakolaisuutta ja ratkaista niitä ongelmia, jotka saavat virran alkulähteillä liikkeelle.

Pakolaiskriisissä ei hänen mukaansa ole kyse niinkään pakolaisista vaan meistä itsestämme. Millainen on meidän oma tärkeysjärjestyksemme? Erottavia rajo-aitoja riittää kaadettavaksi, mutta niistä olennaisimmat on pystytetty meidän sydämiimme ja mieliimme, koska ne jakavat ihmisyyttä.

PIENIÄ TEKOJA

Kotimaisen Filantropian kumppanina Syyrian sodan uhrien auttamiseksi on IOCC (International Orthodox Christian Charities). Syyrian puolella avun perille toimittamisesta ovat kuitenkin vastanneet Antiokian patriarkaatin verkostot. Monet kirkon vapaaehtoisista ovat itsekin pakolaisia.

Viime vuonna Filantropian kautta välitettiin apua esimerkiksi Muhardehin kyläläisille. Taistelujen levittyä Haman alueelle pääosin kristityistä koostuvasta kylästä ja lähiseuduilta pakeni noin 40 000 ihmistä. Heistä suurin osa oli naisia ja lapsia. Miehet jäivät katsomaan kotien perään.

Pakoon lähteneet suuntasivat Tartokseen, Homsiin, Damaskokseen ja muihin

▲ Filantropia on tukenut Kirkon ulkomaanavun koordinoimaa nuorisohanketta Kreikassa. Hankkeessa opetetaan 15-24-vuotiaille pakolais- ja kreikkalaisnuorille esimerkiksi koodaamisen alkeita ja robotiikkaa.

► Lapset käyvät Libanonissa koulua kahdessa vuorossa, mutta kaikki lapset eivät silti mahdu kouluun. Pressukotien viereen on pystytty pienemmille esikoulu.

uutisista tuttuihin kaupunkeihin. Mitä hän heille mahtaa kuulua nyt?

SOTA JATKUU SYYRIASSA

Syyrian vuonna 2011 alkanut sota on ajanut kodeistaan yli 11 miljoonaa ihmistä. Heistä noin viisi miljoonaa etsii uutta kotiaan rajojen ulkopuolelta ja loput hakevut elinmahdollisuuksia kotimaan sisällä. Suurin osa syyrialaisista elää köyhyydessä ja alle kahdella eurolla päivässä. Vuosien varrella turvalliset kolkat ovat kuitenkin vaihdelleet, eikä sodalle näy loppua.

Syyriasta sotaa pakoon lähteneitä on eniten Turkissa ja naapurimaissa Libanonissa ja Jordaniassa. Siitä läheltä voisi vielä palata kotiin, jos sinne jonakin päi-

vänä tulisi rauha. Libanonissa melkein joka toinen vastaan tulija on pakolainen, minkä pelätään horjuttavan haurasta yhteiskuntarauhaa.

Yksi keino ratkaista paisuvaa kysymystä oli lopettaa pakolaisten rekisteröinti pari vuotta sitten. Määrä kasvoi siitä huolimatta noin kuudenkymmenen tuhannen tulokkaan vuosivauhdilla, koska sairaalat rekisteröivät syntyvät vauvat.

Maailmalla kulkiessa on vuosien varrella tullut monta pakolaista vastaan. Heitä yhdistävä piirre on se, ettei kukaan olisi halunnut lähteä omasta kodistaan. Ihmiset jättävät köyhänkin kotinsa vasta pakon edessä. Kuivuus pakottaa liikkeelle tai sota ja väkivalta runtelee kotiseutuja. Vain lähtemällä voi jäädä henkiin. ●

*Vuosien varrella
vieraanvaraisuus
loppuu.*

Pyhäkön työt Kirsti ja Alan Jeffery tekevät aina yhdessä toisiaan tukien.

Hangon kirkon työmyyrät

Kirsti ja Alan Jefferyn elämässä kirkko on ykkönen, ja Hangon pyhäkkö sen palvelemisen sija.

TEKSTI JA KUVAT MARI VAINIO

Joskus tuntuu, että ortodoksinen kirkko on ihmisille salamyhkäinen, jopa pelottava paikka. Tavat kummastuttavat. Selkoa niistä saa esimerkiksi astumalla Hangon kirkkoon. Oppaaksi sopii Jefferyn pariskunta.

– Me olemme Hangon julkiortodokseja. Meidät tiedetään kristityiksi ja ortodokseiksi, naurahtaa **Kirsti**.

– Haluamme omalla olemassaolollamme viedä traditiota eteenpäin. Elämän isoissa taitekohdissa kaivataan usein apua. Kirkko koskettaa silloin syvästi.

Pariskunta on opastanut kirkossa monia matkailijaryhmiä ja koululuokkia – ja

tehnyt paljon muuta. **Alan** on kirkon isännöitsijä ja Kirsti sen vahtimestari. Näissä tehtävissä he ovat olleet jo monia vuosia. Välillä tehtävien hoidossa oli muutaman vuoden tauko. Eläkkeelle päästyään pariskunta palasi vanhojen toimien pariin.

– Meillä on vahva tunne siitä, että nämä ovat juuri meille annettuja tehtäviä.

OMAT TEHTÄVÄT

Pariskunta käy kirkolla lähes päivittäin. Pyhän suuriruhtinas Vladimirin ja Magdalan Marian muistolle pyhitetty kirkko on jo 122-vuotias. Sen ikää ja toimintaa on kunnioitettava. Töitten jako on selvä,

jos kaikkeen tartutaankin yhdessä. Isännöitsijä pitää huolta kirkkorakennuksesta ja sen tekniikasta.

– Seuraan, että lämmitys pelaa ja sähköt toimivat. Teen myös pihatöitä ja pidän huolta siitä, että kirkosta löytyy kaikki tarvittava, kertoo Alan.

Kirsti siivoaa, tekee kirjanpidon ja muut paperityöt sekä hoitaa keittiötä.

– Vaikka ne eivät oikeastaan tehtävään kuulukaan. Hengen ravinnon jälkeen on kuitenkin myös vatsan saatava täytettä.

– Hankoon tullaan palvelukseen kauempaakin matkan päästä. Ehtoolliselle mennään syömättä. Olisi kohtuu-

tonta lähettää ihmisiä kotimatalle ilman ruokaa, sanoo Kirsti.

Keväällä suuren paaston aikana, ennen pyhitettyjen lahjain liturgian jälkeen keitto tekee kauppansa. Kirkkokansa on ollut koko päivän syömättä.

Pääsiäisyönä puuhaa on vielä enemmän. Palveluksessa on mukana yleensä noin sata ihmistä. Silloin tarjoilu onneksi hoituu nyyttikestiperiaatteella. Oma asiansa ovat vielä kirkkokahvit. Ne kuuluvat tapaamisiin aina.

Paljon aikaa vievät tehtävät tuntuvat molemmista omilta. Näin on ollut jo monia vuosia, näin on hyvä. Nyt eläkkeellä tehtäviin on myös aikaa. Tuen työlle antaa oma tuttu yhteisö.

Aiemmin Kirsti teki kymmenen vuotta työtä Uudenmaan alueella kiertävänä uskonnonopettajana.

– Kouluja oli 17. Järjestin kaiken itse ja ajoin autoa viikoittain lähes tuhat kilometriä.

Työtä tehtiin paljolti ilman kiinteää työyhteisöä. Olo oli välillä yksinäinen.

YHTEISTÄ HYVÄÄ

Yhteisössä saa aina kuulua johonkin ja olla osa porukkaa.

– Ne parikymmentä ihmistä, jotka täällä säännöllisesti käyvät, ovat minun perheeni, sanoo Kirsti.

Jumalanpalvelusten lisäksi kirkossa kokoontuu kerran kuukaudessa kerho,

Hangon kirkko kokoa pyhiinvaeltajia yhteen kauempaakin.

jossa vetäjinä vuorottelevat pastori **Kalevi Kasala** ja kanttori **Matti Jyrkinen**.

Alan muistuttaa myös koko kirkon yhteisöllisyydestä.

– On hienoa, että saa aina tuntea olevansa tervetullut, menee mihin päin Suomea tahansa. Me ortodoksit autamme toinen toisiamme.

Omalla kirkolla käydään mahdollisimman paljon.

Siellä poiketaan katso-massa, että paikat ovat kunnossa. Palveluksiin tullaan noin tuntia ennen, ja työ jatkuu vielä muitten lähdettyä kotiin. Paikat on siivottava ja järjestettävä. Tiskit kuskataan kotiin pestäväksi, kirkolla kun ei ole tiskikonetta, eikä suuren joukon tiskivuorta tohdi käsin tiskata. Hommaa on moneksi.

Työtä tehdään aina yhdessä. Kumpikaan ei tarttuisi tehtäviin yksin ilman toista.

Kirsti pohtii, että he ovat Alanin kanssa niin tiivisti kirkossa kiinni, ettei oikeastaan muuta elämää ole.

Isännöitsijän tehtäviensä lisäksi Alan laulaa oman kirkon kuorossa ja Svenska församlingenin kuorossa.

– Jos harjoitukset tai esiintymiset menevät päällekkäin, vie oman kirkon kuoro kuitenkin aina voiton, vinkkaa Alan.

ELÄMÄSTÄ ELÄMÄLLE

Alan on syntynyt Englannissa, Cambridgessä. Monikulttuurisuus ja ekumeenisuus ovatkin brittiläisen herrasmiehen elämänarvoja.

– Yksi Jumala, yksi Kristus. Kaikki on yhtä.

Historiasta kiinnostunut ja sitä opiskellut mies pohtii kirkkojen arvoa.

– Suomen kieltä tuskin olisi olemassa ilman kirkkoa ja Mikael Agricolaa.

Uskonnonopettajana Kirsti taas muistuttaa ortodoksisen kirkon ihmiskäsityksestä. Ihminen on luotu Jumalan kuvaksi ja kasvamaan kohti jumaluutta.

– Meidän elämäntehtävämme on toimia Jumalan välittäjänä, viedä eteenpäin

sitä mitä itse olemme elämäämme saaneet.

– Toivomme, että uskomme näkyy suhtautumisessa elämään.

– Pyrin kasvattamaan itseäni niin, että kirkko näkyisi toiminnoissani ja valinnoissani ihan arkipäiväisesti, olkoon sitten kysymys kulutuksesta tai kierrätyksestä. Nekin valinnat voivat nousta luomakunnan kunnioituksesta, pohtii Kirsti.

TYÖTÄ RUKOUKSESSA

Rukousyhteyden ovat molemmat löytäneet oman tapansa.

– Minun rukousta-ni on se, kun laulan kirkossa ja tunnen, kuinka ääni soi. Kun laulusta löytyy harmonia, tasapaino, se on syvää rukousta Jumalan edessä, sanoo Alan.

Kirsti painaa rukouksen edessä nöyrästi päänsä alas.

– Olen siinä huono. Tiedostan hyvin vajavaisuuteni, sanoo hän.

Se on yksi syy siihen, miksi Kirsti pitää kirkon siivoamisesta!

– Haluan tehdä sen aina yksin. Kaikki hälinä ympärillä häiritsee.

Pääsiäisen ja kesäisen praasniekan jälkeen tämä vahtimestari sanoo siivoavansa erityisen mielellään.

– Konttaan lattialla ja putsaan tuohusten jälkiä silitysraudalla ja sanomalehtipaperilla. Se on minun rukoustani.

Kun kirkkokansalla ja ympäröivillä ihmisillä on hyvä olla, kantaa tunne myös Alanille ja Kirstille.

– Tulivatpa he sitten kirkkoon, kahville tai opastettaviksi. Kun he lähtevät pois hyvillä mielin, on omakin mieli iloinen, sanovat molemmat.

Joskus voi riittää pelkkä yksi sana – vaikka sanaristikoon. Kirsti ja Alan Jefferyn ortodoksisuus kun kantaa totisesti myös kirkkorakennuksen ulkopuolelle.

– Joskus torilla on joku vetänyt hihasta ja kysynyt sanaristikosta puuttuvaa ortodoksisuuteen liittyvää sanaa, kertoo Kirsti.

– Se ei meitä häiritse. Autamme mie-llellämme siinäkin. Oma kirkko ja sen traditio ovat elämään kantava ilo! ●

”Elämäntehtävämme on toimia Jumalan välittäjänä.”

Началось празднование 150-летия Успенского собора

25 марта, в Вербное воскресенье, в полном церковном зале звучал церковнославянский язык: сводным концертом двух хоров открывался год празднования 150-летия Успенского собора Хельсинки.

Впервые в Финляндии прозвучало произведение «Страстная седмица» **Максимилиана Штейнберга**. Его исполнили хор Успенского кафедрального собора и камерный хор «Addictio» под руководством регента хора, обладательницы титула director cantus, **Варвары Меррас-Хяюрюнен**. Произведение, написанное на основные песнопения Страстной недели, основывается на старинных знаменных распевах.

Концерт на церковнославянском языке стал данью уважения к традиции церковной музыки Успенского кафедрального собора, ведь вплоть до 1990-х богослужения в нем проводились на церковнославянском. Таким образом, хор Успенского собора первые 123 года своего существования исполнял

Ларра Корпи

Dir. cant. Варвара Меррас-Хяюрюнен руководила сводным концертом двух хоров.

песнопения на славянском языке.

Празднование юбилейного года продолжатся в День Хельсинки, 12 июня, когда Успенский собор откроет свои двери горожанам. Днем можно будет послушать экскурсии, а во время вечернего богослужения пройдет чтение акафиста Богородице.

Кульминацией празднования станет престольный праздник, который пройдет 15 августа.

Праздничную литургию проведут все архиереи Финляндской православной церкви.

Праздничная неделя продлится с 13 по 19 августа. В программе запланированы лекции, концерты и экскурсии. Празднование завершится 19 августа, когда праздничные службы пройдут в часовне, освященной в честь священномученика Александра Хотовицкого.

Русскоязычные вечера в Лахти, Котка, Хамина и Коуволла

Дни проведения вечеров:

Лахти Ср 16.5, 30.5
Коуволла Вт 15.5, 29.5
Котка Ср 9.5, 23.5
Хамина Вт 8.5, 22.5

Программа вечеров:

Священник дежурит в храме с 16:00, 16:30 Общая панихида, 17:00 Вечерня и 17:30 Беседа о православии на русском языке.

Дополнительная информация

на русском языке на сайтах приходов и в социальных сетях

FB Monikulttuurinen seurakuntatyö Lahdessa, Kotkassa ja Haminassa

VK Мультикультурное служение

Мультикультурная работа.

Священник Алекси Савельев моб. 040 683 80 50

aleksi.savelf@ort.fi

19.5. Русская православная музыка. История и современность.

Семинар пройдет в приходском зале Свято-Троицкого храма в городе Лахти (адрес: Harjukatu 5, Lahti). Начало семинара в 13:00

Докладчик: Доцент кафедры хорового дирижирования РГПУ им.А. И. Герцена, заведующий кафедрой истории церковной музыки СПбДАиС, член Союза Композиторов России и Санкт-Петербурга Дмитрий Стефанович.

Семинар бесплатный. Рабочий язык: русский

Irene Antonoff (vas.) ja Anneli Nortesus nauttivat kirjallisuuspiirin antoisista keskusteluista. – Olen aika uusi jäsen. Tuntui heti siltä, että ihmiset ovat täällä äärettömän mukavia., sanoo Antonoff.

Kirjoista kaikella rikkaudella

Lahden ortodoksisessa seurakunnassa kokoontuu kerran kuussa vireä kirjallisuuspiiri. Lukeminen ja kirjoista keskustelu rikastuttavat monin tavoin maailmankuvaa.

TEKSTI JA KUVAT SAARA KALLIO

Iloinen puheensorina ja tuolien kolina täyttävät Lahden seurakunnan kerho- huoneen, kun kirjallisuuspiiriläiset asettautuvat teemukeineen yhteisen pöydän ääreen. Ensin vaihdetaan kuulumisia. Lusikat kilisevät teekupeissa ja pöydälle asetellut keksit ja viinirypäleet maistuvat.

Yksi piiriläisistä tunnustaa, ettei ole lukenut **Imbi Pajun Suomenlahden sisäria**, joka on tällä kertaa käsittelevuorossa, mutta täällä ei nipoteta. Piiriin voi osallistua muutenkin vain keskusteluista ja seurasta nauttien.

– Luin juuri piispa **Eero Huovisen** kirjan *Parhain päin*. Se on hyvin kaunis ja

lohduttava. Kannattaa lukea, suosittelee **Anneli Nortesus**. Hän on yksi piirin vakituksista kävijöistä ja myös aktiivinen seurakunnan kirkkokuorossa.

KULTTUURIEN RIKKAUTTA

Kirjallisuuspiiri sai alkunsa syksyllä 2013, kun kuvataiteilija **Tarja Lanu** perusti sen. Lanu muutti sittemmin Iisalmeen, mutta piiri jatkaa yhä toimintaansa. Tätä nykyä kirjallisuuspiirissä on kuusi jäsentä, ja vuoden mittaan luetaan kahdeksan tai yhdeksän kirjaa.

Kirjallisuuspiirissä ahmitaan hyvin monenlaisia opuksia. Mukana on tietysti

ortodoksisen kirjallisuuden klassikkoja ja uutuuksia, mutta piirissä on käsitelty myös suuria maailmankirjallisuuden klassikkoja kuten Dostojevskin *Idioottia*, Tolstoin *Anna Kareninaa* ja Anna Ahmatovan runoja. Tärkeitä teoksia piiriläisille ovat olleet mm. Tito Collian-derin *Kristityn tie*, munkki Serafimin teos *Tie ylösnousemukseen* ja viime vuonna ilmestynyt **Annina Holmbergin, Olli Löytyn** ja **Taina Westin** toimittama *Minnun Valamoni*.

– Nyt meillä tuntuu olevan meneillään historiallinen teema. Olemme lukeneet paljon historiaan liittyviä kirjoja viime

Marjaana Lappalainen (vas.) ja Renna Ali ovat piirin vakiokävijöitä.

Kirjallisuuspiiriin kirjat valitaan piiriläisten omien ehdotusten pohjalta.

aikoina ja tämä Imbi Pajunkin teos liittyy historiaan, sanoo piirin vetäjä ja seurakunta-aktiivi **Maria Lehtinen**.

Suomenlahden sisaret -kirjassa päähenkilöinä ovat suomalaiset ja virolaiset lotat. Kun Viro joutui Neuvostoliiton miehittämäksi ja Suomi hävisi jatkosodan, lottajärjestöt kiellettiin fasisistina. Yksi piiriläisistä, **Renna Ali**, on kotoisin Virosta. Hän on ollut mukana piirissä alusta asti.

– Piirin ainoana virolaisena olen tuonut esille myös synnyinmaani kirjallisuutta. Kirja on ajankohtainen, koska Viro täyttää tänä vuonna sata vuotta. Olemme piirissä rikastaneet toistemme kulttuuritietämystä. Kirjallisuuden äärellä olemme tavanneet toisemme ja sisäisen kulttuurimaastomme, Ali kertoo.

– Oli kyllä rankka kirja. En voinut lukea tätä illalla sängyssä. Eihän koulussa tämän kirjan aiheista juuri puhuttu, ja sotakirjallisuus ei ole aiemmin minua kiinnostanut, sanoo **Anja Martikainen** Suomenlahden sisarista.

EI HÖMPPÄÄ

Kukin piiriläinen tekee ehdotuksia kirjoista, joita toivoisi tapaamisissa käsiteltävän. Ehdotuksista koostetaan lista puoleksi vuodeksi eteenpäin. Syksyn kirjat esimerkiksi valitaan yleensä jo keväällä.

– Kirjallisuuspiiriin valittavien kirjojen olisi hyvä olla sellaisia, jotka herättävät runsaasti ajatuksia ja keskusteluja. Harvemmin luumme mitään ihan hömppää, Martikainen toteaa.

Kirjallisuuspiirit kutsuvat toisinaan kokoontumisiinsa kirjailijavieraita kertomaan teoksistaan. Toistaiseksi Lahden piirissä ei ole käynyt kirjailijavieraita, vaikka asiaa onkin vähän suunniteltu.

– Olemme ajatelleet kutsuvamme tänne lahtelaisen kirjailijan **Aira Halmeen**, mutta se ei ole vielä toteutunut, koska liikkuminen on hänelle haasteellista, sanoo Lehtinen.

– Hei, mehän voisimme mennä käymään hänen luonaan ja pitää lukupiiriin siellä, Ali ehdottaa.

”Minusta on ihanaa, että täällä keskustellaan ja saa olla eri mieltä!”

– Hyvä idea, muutkin innostuvat.

Kirjailijavieraiden sijaan piiriläiset ovat saaneet nauttia Anna Ahmatovan runoista niin alkuperäiskielellä kuin suomeksikin esitettynä. Esitys kirjoittaa yhä ylistyksen sanoja piiriläisistä.

– Lahden kaupunginkirjaston virkailija **Elena Olkonen** esitti meille Ahmatovan runoja venäjäksi ja suomeksi. Esitys oli henkeäsalpaavan kaunis, ja eri kielten sointuisuus ja kauneus helli korvaa ja sydäntä, kehuu Ali.

TILAA ERILAISILLE MIELIPITEILLE

Varsin nopeasti käy selväksi, että tässä piirissä keskustellaan vilkkaasti eikä eriäviä mielipiteitä hätkähdetä.

Toisinaan piirissä käytetään kysymyslappusia keskustelun pohjana.

Jokaiseen kirjallisuuspiiriin kuuluu myös yhteinen teehetki. Oikealla piirin vetäjä Maria Lehtinen ja keskellä Anja Martikainen.

”Olemme piirissä rikastaneet toistemme kulttuuritietämystä.”

– Välillä on valmiita kysymyksiä, joiden pohjalta sitten keskustelemme, Ali kertoo.

Erilaisista näkemyksistä keskustellaan uteliaan rakentavaisessa hengessä. Tästä piiristä voisivat monet sosiaalisessa mediassa kinastelijat ottaa oppia. Eri mieltä saa olla, mutta toisen mielipidettä ei tarvitse teidata tyystin.

– Minusta on ihanaa, että täällä keskustellaan ja saa olla eri mieltä! On niin mielenkiintoista kuulla, mitä mieltä muut ovat samasta tekstistä, jonka on itse lue- nut. Kun lukee itsekseen, on vain omien ajatustensa kanssa. Asioita voi ymmärtää niin monella eri tavalla, huomauttaa Martikainen.

Viime vuonna piirissä luettu Tito Collianderin teos *Armahda meitä* jakoi piiriläisten mielipiteet voimakkaasti. Kirjassa kuvataan ramman puoliorvon pojan silmin aikuisten kelvotonta elämää, inhimillisten kärsimysten rumuutta ja kaudista armon kaipuuta.

– Teos ei ollut kaikille mieluisa kirja. Toisiin taas vaikutti koskettavalla tavalla romaani helsinkiläisen köyhälistön elämästä sekä lähimmäisenrakkauden ja Jumalan kunnioituksen välähdyksistä kurjuuden keskellä, sanoo Ali.

KIRJALLINEN SIVISTYS KARTTUU

Lahden piiriläiset ovat tarkkoja lukijoita. Jotkut tekevät muistiinpanoja, toiset laittavat merkkejä luetun kirjan sivuille. Tällä kerralla piiriläisille on jaettu kysymyslappusia keskustelua virkistämään.

– Olisin voinut laittaa koko kirjan täyteen lappuja, koska tässä oli niin paljon tärkeää asiaa, sanoo Martikainen ja vilauttaa omaa kirjaansa, jonka välistä pilkottaa muistilappuja.

Kirjallisuuspiiri kannustaa tarttumaan sellaisiin kirjoihin, joita ei muuten tulisi ajatelleeksi. Kirjallinen sivistys kasvaa ja laajenee erilaisten kirjojen myötä.

– Luen paljon kaikenlaista kirjallisuutta, mutta täällä tulee kyllä luettua sellaisia kirjoja, joita en välttämättä muutoin lukisi, sanoo **Irene Antonoff**.

Piiriin voi tulla mukaan kuka tahansa koska tahansa. Tarkkoja kriteereitä ei ole, vaan kiinnostus kirjallisuuteen riittää mainiosti. Miehiä ei piirissä juuri ole näkynyt.

– Muistan täällä käyneen yhden miehen, joka kävi piirissä yhdessä puolisonsa kanssa, mutta he lopettivat sittemmin, Lehtinen kertoo.

Ilta laskeutuu hiljalleen Lahteen, mutta vilkas keskustelu kerhohuoneel-

Ilta saapuu, mutta keskustelu jatkuu vilkkaana seurakunnan kerhohuoneella Harjukatu viidessä.

la ei näytä ehtymisen merkkejä. Käy ilmi, että kirjallisuuspiiriläisillä on vieno toive Lahden ortodoksisen seurakunnan kirkkoherralle **Jonas Bergenstadille**.

– Olemme vähän odotelleet, että isä Jonas pistäytyisi kirjallisuuspiirissämme vierailulla. ●

Lahden kirjallisuuspiirin kevään viimeinen kokoontuminen on tiistaina 15.5. klo 17, jolloin aiheena on Riitta Jalosen Kirkkkaus. Piiri kokoontuu Lahden ortodoksisen seurakunnan kerhohuoneella osoitteessa Harjukatu 5.

Jumalanpalvelukset ovat Australiassa asuville serbialaistauksille yhdysside omaan kieleen ja kulttuuriin.

Vähän asukkaita, paljon pyhiinvaeltajia

Australiassa on 17 ortodoksiluostaria. Luostareissa asuu vain muutamia munkkeja tai nunnia, mutta luostarit ovat ortodokseille tärkeitä pyhiinvaelluspaikkoja.

TEKSTI JA KUVAT PÄIVI ARVONEN

Pyhän Savan luostarikirkon iso parkkipaikka on lähes täynnä autoja. Parinkymmenen kilometrin päässä Australian pääkaupungista Canberrasta sijaitseva iso kirkkorakennus on joulukuisena sunnuntaina lähes täynnä liturgiaan osallistuvia seurakuntalaisia. Liturgia on erityinen, sillä paikalla on Serbian ortodoksikirkon piispa **Siluan**.

Paikalla on paljon lapsiperheitä ja nuoria seurakuntalaisia sekä kaksi bussilastillista lapsia Sydneystä. Liturgian jäl-

keen seurakuntalaiset kokoontuvat lounaalle luostarin juhlahuoneistoon.

– Luostarit ovat aina olleet tärkeitä kokoontumispaikkoja siirtolaisille. Yhä tänäkin päivänä luostareilla ja jumalanpalveluksilla on seurakuntalaisille tärkeä merkitys myös kielen ja kulttuurin ylläpitämisessä, piispa Siluan kertoo.

Hän on toiminut Serbian ortodoksikirkon Australian ja Uuden-Seelannin metropoliittakunnan johtajana syksystä 2016 lähtien. Syksyllä 39 vuotta täyttävä Silu-

an on ensimmäinen kirkon Australiassa syntynyt piispa.

TOIVEITA LUOSTARIEN KASVUSTA

Pyhän Savan luostari on piispa Siluanille tärkeä, sillä on vietti luostarissa vuoden noviisina 2005–2006. Tällä hetkellä luostarissa ei ole pysyviä asukkaita. Luostaria hoitaa igumeni **Peter**.

Serbian ortodoksikirkolla on Australiassa 41 seurakuntaa, joissa on noin 42 000 jäsentä. Luostareita on kaksi. Melbour-

nen lähellä Victorian osavaltiossa samanimisessä Pyhän Savan luostarissa asuu kolme munkkia ja luostarialueen skiitassa kaksi nunnaa.

- Suhtaudun hyvin optimistisesti luostarien kasvuun. On toki globaali ongelma, ettei askeettinen luostarielämä kiehdo nuoria samalla lailla kuin ennen. Teemme kuitenkin paljon vaikuttamistyötä osoittaaksemme nuorille, että luostari on hyvä paikka hengelliselle elämälle ja kilvoittelulle, piispa Siluan sanoo.

Maallistuminen ja arjen elämän kiireet ovat piispa Siluanin huolena.

- Valtaosa seurakuntalaisista osallistuu hengelliseen elämään vain juhlapyhinä tai erityistapauksissa. Kuitenkin kirkossa käy myös lapsiperheitä ja nuoria aikuisia.

Erityisesti Melbournen lähellä sijaitseva luostari on serbialaisten ortodoksi-pyhiinvaeltajien suosiossa.

- Luostarikirkon ihmeitä tekevä Neitsyt Marian ikoni on suuri aarteemme. Olemme saaneet todistaa monia parantumisihmeitä, piispa Siluan kertoo.

VIERASTILOJA JA UUSIA KIRKKOJA RAKENTEILLA

Australiassa sijaitsee myös Athoksen luostarikilvoitusta edustava kreikkalainen Pantanassa-munkkiluostari, jonka viisi munkkia elää eristynyttä elämää, eikä luostariin tai sen pieneen kirkkoon yleensä oteta vastaan vierailijoita. Luostarin johtaja, arkkimandriitta

Eusebios teki harvinaisen poikkeuksen esitellessään luostaria ja antaessaan haastattelun Ortodoksiviestille.

Pantanassan luostari perustettiin 1976.

Vuoteen 1995 asti luostari toimi Sydneyssä. Siitä lähtien luostari on sijainnut noin sadan kilometrin päässä Sydneystä vuorenrinteellä Mangrove Mountain -alueella.

- Kokoonnumme yhdessä päivittäin luostarikirkkoon, joka on omistettu pyhittäjä Efraim Syyrialaiselle ja pyhälle

Vehreä luonto on isä Eusebiokselle tärkeää vastapainoa ikonimaalaukselle.

Äiti Filothei tiesi haluavansa nunnaksi vaikka ei ollut koskaan edes nähnyt nunnaa.

Iisak Niniveläiselle. Kirkon seinällä on myös erämaaäiti, pyhän Maria Egyptiläisen ikoni, arkkimandriitta Eusebios kertoo.

Munkkien kuuliaisuustehtäviin kuuluu muun muassa mehiläisvahatuohusten valmistus sekä erityisesti ikonimaalaus.

Ikonimaalaus on arkkimandriitta Eusebiokselle lähes intohimo. Ikoneja hän maalaa myös Australian alkuperäiskansalta omaksutulla pistemaalaustekniikalla.

- Olen onnellinen, että löysin luostarielämän, vaikka minulle se oli iso ja vaikea askel. Ortodoksina olo ja etenkin munkkius on elämänmittainen kilvoittelu, Eusebios, 47, sanoo.

Lukion jälkeen hän opiskeli lakia ja työskenteli juristina ennen munkiksi tuloaan.

- Korostamme, että munkiksi haluavien on hankittava koulutus ja työkokemusta maailmassa. Novisiiaika kestää tavallisesti kolmesta neljään vuotta.

Vuonna 2005 aloitettu uuden kirkon, munkkien asuintilojen ja vierasmajoitustilojen rakennustyö parin kilometrin päässä luostarista on kohta valmis.

- Uuteen kirkkoomme ovat kaikki tervetulleita, mutta majoittuminen on mahdollista vain miehille, Eusebios kertoo.

LUOSTARIELÄMÄ KIINNOSTAA KREIKKALAISTAUSTAISIA

Uutta isoa kirkkoa ja juhlatiloja rakennetaan myös Mangrove Mountains -alueella sijaitsevassa Pyhän Ristin nunnaluostarissa (Holy Monastery of the Holy Cross).

- Luostarina olemme pieni, vain viisi nunnaa ja yksi noviisi, mutta juhlapyhinä meillä käy jopa sata vierasta, kertoo igumenia **Filothei**.

Pyhän Ristin kreikkalainen ortodoksiluostari on perustettu vuonna 1996.

- Aluksi tontilla oli vain pieni mökki. Minä olin yksi kolmesta nunnasta. Olemme kaikki syntyneet Australiassa emmekä olleet edes nähneet koskaan lapsuudessamme nunnia. Kävimme opiskelemassa luostareissa Kreikassa, äiti Filothei kertoo.

Nunnaksi ryhtymistä hän pitää luonnollisena jatkumona lapsuuden vahvalle ortodoksisuudelle kreikkalaistaustaisessa perheessä. Kiinnostusta luostarielämää kohtaan on hänen mukaansa paljon kreikkalaistaustaisten ortodoksien keskuudessa. Myös Filothei korostaa noviisivaiheen tärkeyttä askeleena kohti luostarilupausta.

- Vieraat ovat tervetulleita tänne, mutta me haluamme elää erillään maailmasta. Käymme luostarin ulkopuolella harvoin. Meillä on kännykät vain hätätapauksia varten. Internetyhteys luostariimme tuli vuonna 2003 ja luostarin kotisivut ovat nyt työn alla, äiti Filothei kertoo. ●

*"Olen onnellinen,
että löysin
luostarielämän."*

Nimi: Riitta Bister
Ikä: 65 vuotta
Asuu: Nokialla
Ammatti: psykiatrinen sairaanhoitaja, eläkkeellä
Perhe: puoliso Taisto
Harrastukset: käsityöt, vapaaehtoistyö, kirjallisuus

TEKSTI JA KUVA SAARA KALLIO

Kirkon yhteisöllisyys on ihanaa

”USKONNOLLINEN ajattelu oli lapsuudessani hyvin mustavalkoista ja elin uskonnollisten jännitteiden ilmapiirissä. Mummoni oli kiihkoluterilainen ja hyvin jyrkkä käsityksissään. Hän koki onnettomuudekseen sen, että hänen molemmat miniänsä olivat vääräuskoisia. Toinen oli ortodoksi ja toinen, äitini, helluntailainen. Otin 1970-luvulla hyvin selkeän irtioton lapsuuteni ajatusmaailmaan. Minusta tuli taistolainen. Se oli tärkeä itenäistymisvaihe, vaikka siirryinkin helluntailaisuuden ahtaasta leiristä toiseen yhtä ahtaaseen leiriin. Kummassakin oli sitä henkeä, että kaikki ulkopuolella olevat ovat väärinajattelijoita. Kun muutin Tampereelle opiskelemaan 1980-luvulla, kiinnostuin idän uskonnoista, new agesta ja rajatieteistä. Jälkeenpäin ajattelen minulle olisi silloin voinut käydä todella huonosti. Luulen, että sukulaisten rukoukset ovat suojelleet minua.

Tapasin mieheni vuonna 1989. Hän oli silloin luterilaisen kirkon työntekijä. Mentyämme naimisiin mieheni lähti työasioissa käymään Valamossa. Hän toi terveisiä veljestöön kuuluvalta ihmiseltä, joka oli 1970-luvulla ollut työkaverini. Kyseinen munkki kutsui meidät molem-

”Luostarin vapaaehtoistyössä oli siunausta mukana.”

mat käymään Valamossa. Hän ehdotti, että tulisimme sinne talkootöihin. Luostarin vapaaehtoistyössä oli siunausta mukana. Oma leipätyöni oli henkisesti rankkaa, mutta luostarissa pääsin irti siitä maailmasta. Oli hoitavaa ja terapeutista tehdä yksinkertaisia askareita. Kun olin ensimmäisen kerran ortodoksisessa jumalanpalveluksessa, ajattelin, että polveni pettävät ja pyörryn. Kysyin tuttavaltani, miten ihmeessä ihmiset jaksavat seistä palveluksissa. Hän kysyi, että mikset sitten istu. Sen jälkeen olen aina ongelmitta seissyt palveluksissa. Auttaa kun tiedän, että halutessani minulla on lupa istua.

Eräänä pääsiäisenä mieheni kysyi, että koska sinä Riitta liityt ortodoksisen kirkkoon. Koen, että kysymällä minulta asiaa mieheni antoi minulle arvokkaan lahjan. Olin ajatellut, ettei minusta tule ortodoksia, koska mieheni oli luterilaisen kirkon työntekijä ja halusin pysyä hänelle lojaalina. Minut liitettiin kirkkoon täällä

Tampereella. Yhteisöllisyys on ihana asia kirkossamme ja myös Nokian tiistaiseura on tullut minulle läheiseksi. Tuntuu hyvältä tavata tiistaiseuran illoissa vanhempia ja kokeneempia ortodokseja. Ortodoksisen kirkon tehtävä on mielestäni ennen kaikkea olla olemassa ja lähestyttävissä, mikä sisältää haastetta meille jokaiselle kirkon jäsenelle. Kun olin vielä työelämässä, olin usein lauantaisin hirveän väsynyt ja aprikoin, jaksanko lähteä Nokialta Tampereelle vigiliaan. Aina palveluksen jälkeen oli hyvä olla ja mietin, että vigilia on parasta, mitä Tampere voi lauantai-iltana tarjota.

Minun on helppo yhtyä ortodoksisen kirkon kokonaisvaltaiseen ja hoitavaan ihmiskäsitykseen. Minua on hoitanut ja eheyttänyt erityisesti se, että kirkossamme palvelevat isät. Omassa perheessäni en lapsena saanut kokea isän turvaa ja huomiota. Isäni oli sodan traumatisoima. Monesti on kysytty, kuinka voin kuulua näin vanhoilliseen kirkkoon, jossa naiset eivät voi toimia pappeina ja mennä alttariin. Vastaan aina, että minusta on ihanaa, ettei minun tarvitse mennäkään alttariin. Minulla on kirkossa selkeä oma paikkani ja se riittää.” ●

Kun Kaikkeinkorkein tultuaan alas sekoitti kielet, hän hajotti kansat. Mutta kun hän jakoi tuliset kielet, hän kutsui kaikki yhteyteen. Ja niin me yksin mielin ylistämme kaikkein pyhintä Henkeä.

– *Kontakki, 8. sävelmä*

Heikki Kaski

”Ekumeniaa ei voi olla ilman hyvää, yhteistä teologiaa.”

*Cyril Hovorun
sivu 35*

Arkkipiispa Leo voitelee vihittävästä antiminssiä mirhalla.

ANTIMINSSI, LITURGIAN EDELLYTYKSET

TEKSTI MIRVA BROLA

■ Ortodoksisen kirkon alttaripöydän vakiovarusteisiin kuuluvat evankeliumi, siunausrusti sekä antiminssiliina. Ilman antiminssiä ja alttarievankeliumia ei voida toimittaa liturgiaa.

Antiminssi on suorakulmainen liina, jossa on määrätty kuviot: keskellä kuvataan esimerkiksi Kristuksen hautaaminen ja neljässä kulmassa evankelistat tai heidän symbolinsa. Antiminssiin voidaan lisäksi kiinnittää pyhäinjäännös eli reliikki, jos sitä ei ole sijoitettu alttaripöydään.

Sana antiminssi tulee latinasta: anti mensa, 'pöydän sijaan'. Yleensä liina pysyy aina siinä kirkossa, johon se on annettu. Antiminssi voidaan kuitenkin kuljettaa esimerkiksi tasounaan liturgiaa varten, jolloin liina toimii siellä alttaripöydän sijaisena.

Antiminssi säilytetään aina toisen liinan, ilitonin, sisällä. Liinat taitellaan kolmeen osaan pituus- ja leveys suunnassa. Antiminssi avataan ainoastaan liturgian aikana, ja se toimii ehtoollislahjojen suojana. Jos ehtoollisen aineksia putoaa, ne eivät joudu pöydälle vaan liinalle, josta ne on helppo korjata talteen.

Suomen ortodoksinen kirkko tilasi viime vuonna uuden erän antiminssieja edellisen erän loputtua. Uudet, siniset liinat ovat neljännet suomenkieliset antiminssit kirkkomme historiassa.

Antiminssien painotyö on hyvin vaativaa. Uusiin liinoin on painettu sama ikonimaalari **Petros Sasaki** malli kuin edellisissä, vuoden 1987 antiminssieissa. Liinon ylättekstissä lukee: ”Pyhän Hengen armolla on tämä antiminssi vihitty Herran ruumiin ja veren jumalallisen uhrin toimittamista varten Pyhässä liturgiapalveluksessa.”

Liina on eräänlainen piispan valtakirja liturgian toimittamiseen. Kankaan alalaitaan on aina kirjoitettu, milloin, missä ja mille kirkolle antiminssi on pyhitetty. Varmennuksena on piispan allekirjoitus. Siksi kirkkojen antiminssiliinat on vaihdettava piispan vaihtuessa. Yleensä tämä tapahtuu vähitellen, esimerkiksi seurakunnantarkastusten yhteydessä.

Arkkipiispanistuimen siirryttyä Kuopiosta Helsinkiin vaihtui myös Helsingin hiippakunnan piispa. Siksi Uspenskin katedraalissa toimitettiin palmusunnuntaina 25.3. toimitus, jossa vihittiin uudet antiminssiliinat katedraaliin sekä sen kryptakappeliin.

Lyhyessä toimituksessa arkkipiispa **Leo** vihmoi pyhitettyä viinin ja ruusuveden seosta liinoin. Sen jälkeen antiminssit voideltiin mirhalla ristinmuotoisesti ja reliikit kiinnitettiin paikoilleen vahasekoituksella.

Mirva Broda

Kristillinen rukous on liitosuhde Jumalan ja ihmisen välillä Kristuksessa.

Rukouksen merkitys kristityn elämässä

Säännöllisen rukouselämän avulla yhteys pyhien maailmaan on todellista ja jatkuvaa.

TEKSTI PIISPA ARSENI

Rukouksella on keskeinen asema kristityn päivittäisessä hengellisessä elämässä. Meidän rukouksemme on rengas siinä rukousten ketjussa, joka jatkuu aikojen alusta iankaikkis-

suuteen. Jumala on alati ylistetty. Me ylistämme Häntä nyt, tulevat sukupolvet tulevat ylistämään Häntä aina ja Jumalan valtakunnassa jatkuu ylistys iankaikkisesta iankaikkiseen.

Näin rukouksemme liittyy rukousten loputtomaan ketjuun, jossa menneisyys, nykyisyys ja tulevaisuus sekä toisaalta näkyvä ja näkymätön seurakunta yhtyvät. Säännöllisen rukouselämän avulla

yhteys pyhien maailmaan on todellista ja jatkuvaa.

Kuvatessaan sitä, mistä rukous lähtee, Pyhä Raamattu puhuu toisinaan sielusta tai hengestä, mutta useimmiten kuitenkin sydäimestä. Sydän rukoilee ja jos se on kaukana Jumalasta, rukouksen ilmaisu tapakin on turha. Rukouksen perusta on nöyryys, sillä ”emmehän tiedä, miten meidän tulisi rukoilla” (Room. 8:26). Raamattu opettaa myös, että ”se joka itsensä alentaa, se ylennetään.” (Luuk.18:9–14).

Kun pyrimme rukouksissa vilpittömin mielin Jumalan yhteyteen, silloin pääsemme Häntä lähelle ja saamme ottaa vastaan hyvät lahjat, jotka Hän varmasti antaa meille. Rukous on korkein kaikista hyveistä, koska se on puhdas ja lähestyy Jumalaa. Rukous on sävyisyyden ja lempeyden kasvatti. Rukous on ilon ja kiitoksen tuote, se torjuu murheen ja alakuloisuuden.

YMMÄRRYKSEN RUKOUS

Kristillinen rukous on liittosuhde Jumalan ja ihmisen välillä Kristuksessa. Se on Jumalan toimintaa ja ihmisen toimintaa. Se lähtee Pyhästä Hengestä ja meistä, suuntautuneena kokonaan kohti Isää Jumalaa ja yhteydessä ihmiseksi tulleen Jumalan Pojan inhimilliseen tahtoon. Rukous voi muodostua vain suulla lausutuksi, jos ajatukset harhailevat rukouksen ajalla muualle.

Sen sijaan rukous on ymmärryksen rukousta, jos ajatus seuraa kiinteästi rukoussanoja. Vain harvoille ja nöyrille on Jumala suonut sydämessä toimivan ymmärryksen rukouksen. Rukouselämässä tärkeitä ovat sekä nöyryyden että katumuksen henki.

Munkki Euagrioksen mukaan rukous on mielen puhetta Jumalalle. Se on sävyisyyden ja vihastumattomuuden kasvatti, ilon ja kiitoksen ilmentymä sekä lääke murheeseen ja masennukseen.

Hän toteaa vielä, että ”kuten näkö on kaikista aisteista arvokkain, niin on rukous jumalallisin kaikista hyveistä”. Rukous ilman hajamielisyyttä on korkeinta

henkistä työskentelyä. Rukouksen tila on himottomuuden tila, jossa pohjaton rakkaus tempaa hengellisiin korkeuksiin viisautta rakastavan mielen.

Filadelfian metropoliitta Teoleptos on sanonut, että ”Rukous on mielen keskustelua Jumalan kanssa, rukoussanoja joihin liittyy mielen täydellinen keskittyminen Jumalan katselemiseen. Kun ymmärrys toistaa jatkuvasti Herran nimeä ja mieli tarkkaavaisesti keskittyy Jumalan nimen avuksi huutamiseen, silloin Jumalan tuntemisen valo verhoaa valoisan pilven tavoin koko sielun.”

APUNA RUKOUSKIRJA

Rukoukseen ryhtyvän on anottava rukouksen armolahjaa Herralta. Onhan sanottu: ”Hän pitää huolen omiensa askelista.” (1.Sam.2:9) ”Emmehän tiedä, miten meidän tulisi rukoilla, että rukoilisimme oikein. Henki itse kuitenkin puhuu meidän puolestamme.” (Room. 8:26)

Rukoilemaan voi oppia vain rukoilemalla säännöllisesti. Säännöllinen rukouksen harjoittaminen vaatii säännölliset rukousajat aamuin ja illoin sekä rukoussäännön, mikä tarkoittaa tiettyjen valittujen rukousten kokonaisuutta.

Rukoilemisen apuna meillä on rukouskirja, jonka sisältämät valmiit rukoukset sisältävät pyyntöjä, kiitosta ja ylistystä. Kaikkia aamuun ja iltaan tai ehtooliseen valmistavia rukouksia ei välttämättä tarvitse joka kerta lukea, mutta rukouksen säännöllisyys on hengellisen elämän kannalta tarpeen. Ikonin edessä poltettava lampukka sammuu, jos siihen ei lisätä öljyä, ja samoin sammuu ihmisen rukouselämä, jos sitä ei ylläpidetä rukoilemalla.

Rukoussääntö muodostuu meidän Herramme ja Vapahtajamme Jeesuksen Kristuksen opettamasta Herran rukouksesta, Uskontunnustuksesta sekä pyhien isien kirjoittamista rukouksis-

ta, jotka löytyvät Rukouskirjasta. Niihin sisältyy olennaiset elementit rukouksen perustasta, eli pyyntö, kiitos ja ylistys. Niitä käyttäessämme omaksumme rukoukselle tarpeellisen uskon, nöyryyden ja rakkauden hengen.

Pyhä Gregorios Siinailainen opettaa, että ”Aloittelijoille rukous on kuin sydäimestä kohoava riemun tuli, täydellisten sieluissa se taas vaikuttaa kuin tuoksuva valo.” Rukous on myös apostolien saarnaa, uskon toimintaa tai pikemminkin uskoa itsessään – usko on sen todellisuutta, mitä toivotaan (Hepr. 11:1) – käytännössä toteutettua rakkautta, enkelimäistä liikettä.

Se on ruumiittomien olentojen voima, työ, riemu; se on Jumalan evankeliumi, sydämen varmuus, pelastuksen toivo, puhdistuksen merkki ja pyhyyden vertauskuva; se on osoitus Jumalan syvästä tuntemisesta, kasteen armon ilmentymä, puhdistava kylpy ja Pyhän Hengen pantti.

YLISTYSTÄ JA KIITOSTA

Rukous on myös riemua Jeesuksesta, sielun iloa ja Jumalan laupeutta; se on sovituksen merkki, Kristuksen sinetti, henkisen auringon säde, sydänten aamunkoitto, kristillisen uskon vahvistus, todiste sovituksista Jumalan kanssa. Rukous on Jumalan armoa ja viisautta – tai paremminkin viisauden itsensä alku – ja sen kautta Jumala ilmestyy meille.

Rukous on munkkien työtä, se on vaikenijoiden elämäntapa ja koko vaikenemiskilvoituksen perusta, enkelielämän merkki. Mutta miksi olisin monisanainen? Rukous on ”Jumala, joka kaikissa kaiken vaikuttaa” (2 Ms. 7:1), sillä Isä, Poika ja Pyhä Henki toimii yhtenä ja saa kaiken aikaan Jeesuksen Kristuksen kautta.

Rukouksin voimme kääntyä Isä Jumalan, Jumalan Pojan eli Jeesuksen Kristuksen, Pyhän Hengen, Jumalansynnytt-

täjän, pyhien enkelien ja pyhien joukkoon luettujen ihmisten puoleen. Kaikille edellä mainituille löytyy rukouksia Rukous- ja hartauskirjasta, joten meidän ei tarvitse itse laati rukouksia. Tavallisesti omin sanoin laadittu rukous sisältää vain pyyntöjä.

Pyhän Basileios Suuren mukaan rukoukseen täytyy kuulua ylistys, kiitos, synnintunnustus ja pelastuksen anomien. Pyhä Edessan piispa Teodoros puo-

lestaan opettaa, että ”Rukouksessa kiitämme saamistamme hyvyksistä, anomme rikkomustemme anteeksi antoa ja voimaa edessä olevaan kilvoitukseen. Ilman Jumalan apua ei sielu näet kykene tekemään mitään, kuten olemme todenneet.

Rukous myös yhdistää meidät Häneen, jota kaipaamme, suo meidän nauttia Häneestä ja suuntaa koko tahdonvoimamme Häneen. Tärkein tavoitteemme onkin saada tahtomme kokonaan suunnatuksi juuri

*Rukous on myös
riemua Jeesuksesta.*

näihin asioihin. Myös kyynelillä on suuri voima: Ne lepyttävät Valtiaan antamaan anteeksi hairahduksemme, puhdistaa meistä aistinautintojen tahrat ja siivittävät pyrkimyksemme korkeuksiin.”

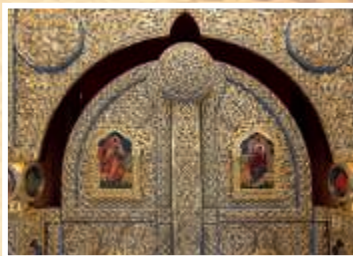
RUKOILE LAKKAAMATTA

Muistamme rukouksen tarpeen tavallisesti vain silloin, kun tarvitsemme Jumalan apua, mutta meidän on välttämätöntä ja hyödyllistä rukoilla lakkaamatta. Rukous- ja hartauskirjasta löytyvät iltaja aamurukoukset. Kirkon aamulle ja illalle varaamat rukoukset osoittavat eivätkä ainoastaan aikaa, vaan ennen muuta toiveen, että rukoilisimme säännöllisesti.

Niketas Stithatolainen on sanonut, että ”Rukouksen pyhälle toimitukselle ei ole määräaikaa eikä paikkaa. Jos asetat rukoukselle aikoja ja paikkoja, kuluu muu aika turhuuksiin. ”Rukouksen määritelmä on tämä: se on mielen ainaista liikettä Jumalan ympärillä. Rukouksen tehtävänä on saada sielu askartelemaan jumalallisissa asioissa. Rukouksen pääteipiteenä on ymmärryksen yhtyminen Jumalaan, niin että se ”on samaa henkeä hänen kansaan” (1.Kor. 6:17), kuten apostoli Paavali määrittelee.

Munkki Euagrios opettaa rukouksen määrästä vielä, että ”rukouksen ylistettyvyys ei riipu ainoastaan määrästä, vaan myös laadusta”. Siitä muistuttavat myös Herran sanat: ”Rukoillessanne älkää hokeko tyhjää”. (Mt. 6:7)” Kuten edellä lausutusta käy selväksi, tärkeintä rukoilemisessa ei ole sen määrä vaan säännöllisyys ja laatu, eli ajatuksen mukana olo rukouksen sanoissa. ●

Luento Järvenpään Jumalanäidin Kasilaisen ikonin kirkossa 3.12.2017

PYHÄN GEORGIOS VOITTAJAN KIRKKO

Georgios Voittajan kirkko edustaa karjalaista ja pohjoisvenäläistä kirkkorakennusperinnettä, ja siitä on nopeasti tullut pyhiinvaelluskohde ja nähtävyys. Pyhän Georgios Voittajan kirkon sisätilat ovat todellinen käsityön taidonnäyte.

KIRKKOKAHVILA

Kirkon kupeessa on kahvila, joka on avoinna touko-elokuussa, ryhmille myös muina aikoina ennakkovarauksena. Tarjolla on lähiruokaa, kotileivonnaisia ja oman tilan luomuhunajaa.

LOUNAS- JA
OPASPALVELUT
15-60 HENGEN
RYHMILLE

Kirkko on kaikille avoin tutustuttavaksi

Lisätiedot ja aukioloajat www.stgeorge.fi
Tiedustelut: info@stgeorge.fi / +358 44 725 75 48
Osoite: Kaitaistentie 345, 79690 Kaitainen
(Joroisten kunta, 6 kilometriä 5-tieltä)

WWW.STGEORGE.FI
JOROINEN

Uskontunnustus lausutaan ensi kerran kasteen sakramentin yhteydessä, jossa kummi lukee tunnustuksen kastettavan puolesta.

Uskontunnustus

Yhteenvedo uskosta, jota me kristityt tunnustamme.

Uskon yhteys tarvitsee yhteisen uskon kielen, joka sitoo kaikkia kirkon jäseniä, ja yhdistää heidät samaan uskontunnustukseen. Näin ollen me ortodoksisen kirkon jäsenet emme voi sanoa: ”Minä uskon omalla tavallani”.

Apostolinen kirkko on alusta asti ilmaissut uskonsa ja välittänyt sitä eteenpäin lyhyinä, kaikille uskoville ohjeellisi-

na lauselmina. Jo hyvin pian kirkko kuitenkin halusi koota olennaisimman osan uskoaan jäsentyneiksi yhteenvedoiksi, jotka oli tarkoitettu ennen kaikkea niille, jotka valmistautuivat kasteeseen.

Pyhä Kyrillos Jerusalemlainen opettaa uskontunnustuksesta seuraavasti: ”Ihmiset eivät ole laatineet uskostaan tätä yleiskatsausta mielivaltaisesti, vaan siihen on

koottu yhteen koko Raamatun tärkeimmät opit yhdeksi ainoaksi uskon opiksi. Niin kuin sinapinsiemenessä piilee monta oksaa pienessä jyvässä, niin tämä uskon yhteenvedo käsittää muutamissa sanoissa Vanhan ja Uuden testamentin koko uskonnollisen tiedon.”

Uskontunnustus luetaan muun muassa aamu- ja iltarukouksissa, liturgiassa, kas-

teen sakramentissa ja kirkkoon liittämises-
sä.

USKON SYMBOLI

Uskontunnustuksia kutsutaan myös us-
kon symboleiksi eli vertauskuviksi. Krei-
kan kielen symbolon-sana tarkoitti kah-
teen osaan murretun tai jaetun esineen,
esimerkiksi sinetin, puoliskoa, jota käy-
tettiin esittäjänsä tunnistamisessa: osat
liitettiin yhteen puoliskon tuojan tunnis-
tamiseksi.

”Uskon symboli” tarkoittaa siis usko-
vien keskinäisen tunnistamisen ja yhtey-
den merkkiä. Lisäksi symbolon-sana
merkitsee kokoamista ja yhteenvetoa.
”Uskon symboliin” eli uskontunnustuk-
seen on koottu uskon päätötydet.

Uskontunnustus lausutaan ensimmäi-
sen kerran kasteen yhteydessä. Uskon-
tunnustus onkin lähinnä kastetunnustus.
Koska kaste toimitetaan ”Isän ja Pojan ja
Pyhän Hengen nimeen” (Matt. 28:19), jä-
sennetään uskon totuudetkin, joihin kas-
teen yhteydessä tunnustaudutaan, suh-
teessa Pyhän Kolminaisuuden kolmeen
persoonaan.

Uskontunnustuksia on olemassa usei-
ta erilaisia. Meille keskeisiä ovat aposto-
linen uskontunnustus ja nikealais-kons-
tantinopolilainen uskontunnustus.

USKONTUNNUSTUKSEN OSAT

Nikealais-konstantinopolilaisen uskon-
tunnustuksen ensimmäisessä osassa pu-
hutaan Jumalan ensimmäisestä persoo-
nasta ja ihmeellisestä luomistyöstä: *Uskon
yhteen Jumalaan, kaikkivaltiaaseen Isään,
taivaan ja maan, kaiken näkyvän ja näky-
mättömän Luojaan.*

Kristityt uskovat kolmiyhteiseen
Jumalaan – Isään, Poikaan ja Pyhään
Henkeen. Kolminaisuus ei tarkoita kol-
mea Jumalaa, vaan yhtä Jumalaa, jolla on
kolme itsenäistä persoonaa. Kaikkivaltias
merkitsee, että kaikki on Jumalan kädes-
sä, että Jumala vallitsee maailman kaik-
keutta ja pitää yllä sen järjestystä. Raama-
tussa Jumalaa sanotaan moneen kertaan

Isäksi ja ihmisiä hänen lapsikseen. Taivas
merkitsee tässä yhteydessä Jumalan luo-
maa näkymätöntä maailmaa ja enkeleitä.

Toisessa osassa puhutaan Jumalan toi-
sesta persoonasta ja ihmisen lunastuksen
salaisuudesta:

*Uskon yhteen Herraan, Jeesukseen Kris-
tukseen, Jumalan ainoaan Poikaan, joka
on syntynyt Isästä ennen aikojen alkua,
valo valosta, tosi Jumala tosi Jumalasta,
syntynyt ei luotu, joka on samaa ole-
mista kuin Isä ja jonka kautta
kaikki on saanut syntynsä, joka meidän ihmisten ja
meidän pelastuksemme
tähtien astui alas tai-
vaista, tuli lihaksi Py-
hästä Hengestä ja Neit-
syt Mariasta ja syntyi
ihmiseksi, ristiinnaulit-
tiin meidän puolestamme
Pontius Pilatuksen aikana,
kärsi ja haudattiin, nousi kuol-
leista kolmantena päivänä, niin kuin oli
kirjoitettu, astui ylös taivasiin, istuu Isän
oikealla puolella ja on kirkkaudessa tuleva
tuomitsemaan eläviä ja kuolleita, ja jonka
valtakunnalla ei ole loppua.*

Ensimmäisinä vuosisatoina kristitty-
jen piirissä syntyi useita harhaoppeja.
Kirkon täytyi kirkolliskokouksissa puo-
lustaa ja selventää uskon totuutta harha-
oppeja vastaan. Koska suurin osa harha-
oppeja kosketti Kristuksen persoonaa,
niin Nikealais-konstantinopolilaiseen
uskontunnustukseen kirjattiin Vapahta-
jan jumalallinen alkuperä ja pelastushis-
torian kannalta keskeiset elämän vaiheet.

Jeesus Kristus on jumalallisen persoo-
nansa ykseydessä tosi Jumala ja tosi ihmi-
nen: siksi hän on ainoa välittäjä Jumalan
ja ihmisten välillä. Kristuksella on kak-
si luontoa, jumalallinen ja inhimillinen.
Ne eivät ole sekoittuneet toisiinsa, vaan
yhdistyneet Jumalan Pojan yhdessä per-
soonassa. Koska Kristus on tosi Jumala
ja tosi ihminen, hänellä on inhimillinen
ymmärrys ja inhimillinen tahto. Ne ovat
täydellisesti alistuneet ja mukautuneet

hänen jumalalliseen ymmärrykseensä ja
jumalalliseen tahtoonsa, jotka ovat yhtei-
set Isän ja Pyhän Hengen kanssa.

USKO PYHÄÄN KIRKKOON

Uskontunnustuksen kolmannessa osassa
puhutaan Jumalan kolmannesta persoo-
nasta, pyhityksemme aikaansaajasta ja al-
kulähteestä:

*Uskon Pyhään Henkeen, Herraan ja eläväk-
si tekijään, joka lähtee Isästä, jota yh-
dessä Isän ja Pojan kanssa ku-
marretaan ja kunnioitetaan
ja joka on puhunut pro-
feettojen kautta.*

Usko Pyhään Hen-
keen merkitsee sitä,
että tunnustamme sen
yhdeksi Pyhän Kolmi-
naisuuden persoonista.
Pyhä Henki toteuttaa yh-
dessä Isän ja Pojan kanssa
meitä koskevan pelastussuun-
nitelman alusta loppuun asti. Pyhä Hen-
ki on armollaan ensimmäinen tekijä us-
komme heräämisessä ja siirtymisessä
me uuteen elämään, joka on sitä, että ih-
miset ”tuntevat sinut, ainoan todellisen
Jumalan, ja hänet, jonka olet lähettänyt
Jeesuksen Kristuksen” (Joh. 17:3).

Neljännessä osassa tunnustamme us-
komme pyhään kirkkoon ja vakuutamme
odottavamme kuolleitten ylösnousemus-
ta ja tulevan maailman elämää:

*Uskon yhteen, pyhään katoliseen ja
apostoliseen kirkkoon. Tunnustan yhden
kasteen syntien anteeksi antamiseksi, odo-
tan kuolleiden ylösnousemusta ja tulevan
maailman elämää.*

Pyhä Henki, jonka Kristus, Kirkon pää,
vuodattaa jäseniinsä, rakentaa, elävöittää
ja pyhittää Kirkon. Kirkko on Pyhän Kol-
minaisuuden ja ihmisten välisen yhtey-
den sakramentti. ●

Lähde:

Pyhien Sergein ja Hermanin veljeskunnan
opintomateriaali

Hallintoa uudistetaan tulevia sukupolvia varten

TOIMIESSANI Helsingin hiippakunnan metropoliittana 1990-luvulla johdin kahta seurakuntien hallinnonuudistusprosessia. Syystä tai toisesta ne eivät tuolloin saaneet tuulta siipiensä alle. On ehkä syytä muistaa kirkkokuntamme pitkä historia hallinnollisten kysymysten parissa. Autonomian aikana maamme ortodoksit kuuluivat Suomen hiippakuntaan osana Venäjän ortodoksista kirkkoa 1800-luvun loppupuolel-

ta 1900-luvun alkuun. Tuolloin kirkkohallinnolliset uudistuspyrkimykset kulkivat vuosisadan vaihteen molemmin puolin rinnakkain niin Suomessa kuin Venäjällä, antaen ja saaden vaikutteita puolin ja toisin.

Samalla kun Venäjällä keskityttiin ensisijaisesti patriarkaatin uudelleenperustamiseen, Suomessa keskeisellä sijalla olivat seurakunta- ja hiippakuntahallinnon uudistustyö. Merkittävimmän kirkkohallinnollisen uudistyön Suomessa tekivät vuoden 1905 seurakunta-asetusta valmistellut lainvalmistelukunta, vuosien 1905–1906 ja 1908 papiston ja maallikoiden yhteiset hiippakuntakokoukset sekä vuonna 1906 hiippakuntakokoussääntöehdotusta valmistellut valiokunta. Kirkkohallinnollisten uudistuskysymysten keskiössä toimivat aktiivisesti kirkon suomenmielisen papiston johtohahmot Sergei Okulov, Sergei Solntsev ja Mikael Kasanski.

Viime vuosikymmenten aikana hallinnonuudistustarvetta on Suomen ortodoksisessa kirkossa käsitelty – muodossa tai toisessa – kirkolliskokouksesta toiseen. Nyt toteutettava uudistus on paikalliskirkkomme tasolla merkittävin muutos sotien jälkeen. Muutos tehdään tulevia sukupolvia varten. Vuoden 2017 kirkolliskokous edellytti kirkollishallitukselta toimenpiteitä, joilla seurakuntarajat ja -rakenteet arvioidaan sekä muutetaan tarvittaessa koko kirkon tasolla vuoteen 2020 mennessä. Kirkollishallitus on paraikaa toteuttamassa näitä toimenpiteitä, joihin liittyy Karjalan ja Kuopion hiippakunnassa jo pitkään käynnissä ollut seurakuntarakenteiden uudistusprosessi. Sama prosessi on siirretty Helsingin hiippakuntaan sekä Ouluun. Helsingin hiippa-

kunnassa muutoksesta vastaa oma ohjausryhmänsä, joka työstää kevään kuluessa toimenpiteitä yhteistyössä kirkkoherrojen ja seurakuntien kanssa. Varsinaiset päätökset tehdään kirkollishallituksessa.

Käytännössä prosessissa pohditaan muun muassa kunkin hiippakunnan seurakuntien lukumäärää sekä sitä, mitkä seurakunnat ovat keskeisiä hallinnollisia yksiköitä, joissa hallinto toteutuu nykymittapuulla hyvällä tavalla. Yhtä lailla pohdittavaksi tulee, mitkä seurakunnat ovat niin sanottuja kappeliseurakuntia, joissa on mahdollisimman kevyt hallinto ja joissa toiminta keskittyy kirkon ydintehtäviin. Uudistusten myötä taloudellisia resursseja pystytään kirkossamme kohdentamaan entistä paremmin, mikä antaa seurakuntien työntekijöille mahdollisuuden keskittyä kirkon ydintehtävään nykyistä laaja-alaisemmin.

Seurakuntien rakenteiden uudistukseen kirkkomme edellyttämänä toimenpiteinä liittyy myös hiippakuntajärjestelyjen arviointi, joka on parhaillaan menossa. Tätäkin on valmisteltu jo pitkään eri tahoilla. Piispainkokous tekee siitä oman ehdotuksensa, jonka kirkollishallitus tuo loppuvuodesta esitettäväksi kirkolliskokoukselle. Kokonaiskuva näyttää vahvasti olevan, että hallinnonmuutoksella pystytään vastaisuudessa tukemaan paremmin piispojen työtä ja kokonaisuuden johtamista.

Käytännössä hiippakuntarajojen uudistus on helpoiten toteutettavissa niin, että hiippakuntarajoja ei muodosteta nykyisiä seurakuntia purkamalla. Tämä olisi myös hallinnollisesti vaikea prosessi. Tavoitteena on, että uudistetut seurakunta- ja hiippakuntarakenteet käynnistävät toimintansa vuoden 2020 alussa. Tämän jälkeen kirkolliskokouksen kokoonpano uudistuu uusien seurakuntavaalien myötä. Meneillään oleva hallinnonuudistus on näin ollen tärkeää toteuttaa nyt, muuten moni jo aloitettu prosessi joudutaan aloittamaan alusta.

arkkipiispa Leo

Управление церковью обновляется ради грядущих поколений

Будучи митрополитом епархии Хельсинки в 1990-х годах, я возглавлял два процесса реформ управления приходами, которые, по тем или иным причинам, в те годы не были завершены. Возможно, есть смысл вспомнить долгую историю административных преобразований в нашей церкви. Во времена автономии, в конце XIX - начале XX вв. в составе Финляндской епархии

православные нашей страны являлись чадами Русской Православной церкви. В то время процесс административных реформ двигался параллельно как в Финляндии, так и в России, обеспечивая возможность взаимовлияний.

В то время, как в России реформы были сосредоточены на восстановлении института патриаршества, в Финляндии главной целью являлась реформа приходского и епархиального управления. Самая большая работа по обновлению церковной администрации была проведена в 1905 году законодательной группой в рамках выработки приходского устава, епархиальными собраниями духовенства и мирян в 1905, 1906 и 1908 годах, а также в 1906 году рабочей группой, подготовившей Устав Епархиального собрания. В области реформирования администрации активно потрудились священнослужители-фенноманы протоиереи Сергей Окулов, Михаил Солнцев и Михаил Казанский.

В течение последних десяти лет необходимость преобразования институтов управления в Финляндской Православной церкви в той или иной форме обсуждалась на Поместных соборах. Нынешние реформы являются самым существенным сдвигом за всё послевоенное время. Ответственность перед грядущими поколениями ведёт нас к преобразованиям. Поместный собор 2017 год поставил перед Церковным Управлением задачу по оценке и выработке мер по изменению границ и структуры приходов на общецерковном уровне, которое должно быть завершено до 2020 года. В настоящее время Церковное Управление ведёт работу в этом направлении, включающем уже некоторое время ведущийся процесс реструктуризации приходов епархии Куопио и Карелии. Начало подобной же реструктуризации уже положено и в епархиях Хельсинки

и Оулу. В Хельсинки работу ведёт руководящая группа в сотрудничестве с настоятелями и самими приходами. Решения же принимаются Церковным Управлением.

На практике это означает оценку числа приходов в епархии и выявлении административно наиболее важных приходов, то есть тех, где система управления выстроена наиболее эффективно и отвечает современным требованиям. Наряду с этим устанавливается, какие из приходов могут приобрести статус часовенных, или имеющих максимально облегчённую управленческую структуру с целью освобождения ресурсов для выполнения основного приходского служения. Преобразования дадут возможность более целевого использования церковных средств, позволяющего приходским сотрудникам, в большей степени сосредоточиться на церковном служении.

В качестве одной из мер реструктуризации приходов в нашей церкви предполагает оценку современного епархиального устройства, которая ведётся в настоящий момент. Этот процесс также готовился довольно долго и на разных уровнях. Архиерейский собор сделал свои предложения по этому вопросу, и передал их Церковному Управлению для представления Поместному собору в конце года. Складывающаяся общая картина однозначно свидетельствует, что административные преобразования окажут в будущем серьёзную поддержку архиереям в несении их служения и положительно скажутся на управлении церковью в целом.

На практике, изменение границ епархий легче проводить без расформирования уже существующих приходов, что было бы сложным и в административном плане. Цель в том, чтобы реструктурированные приходы и епархии приступили к работе в начале 2020 года. После этого состав Поместного собора будет обновлён путём выбора новых делегатов от приходов. Именно поэтому необходимо, чтобы указанный процесс был завершён в установленные сроки, иначе много из уже начатого придётся начинать с нуля.

Архиепископ Лев

Fest, fasta och åter fest

En vecka efter pingsten börjar apostlarnas fasta

TEXT PRÄSTMUNK MIKAEL

I skrivande stund verkar det fortfarande något osäkert om det alls blir sommar i år, och vägen från brödraskapets celler till klostrets agora kantas av meterhöga snödrivor.

Men vi har nyss fått del av uppståndelsefestens värme och ljus, och alla bekymmer – av vilka snöläget och den försenade våren vid närmare eftertanke kanske ändå inte är de största – börjar kännas oväsentliga i ljuset av den stora kosmiska händelse som vi håller på att fira, att Gud blev människa och levde bland oss, och att han nu dessutom också har uppstått från de döda.

Han har burit mänskligheten genom döden och uppståndelsen och skänkt människan ett evigt liv. När Gud i tidernas begynnelse skapade människan tog han jord i sin hand och gav denna lermänniska livets ande. När han sedan blev människa i Kristus tog han igen människolivet i sin hand och upphöjde det till Guds höga himmel genom sin uppståndelse.

I år inföll Marie bebådelse på palmsöndagen och därmed påminnes vi om att allt det som hände därefter, Kristi intåg i Jerusalem, hans lidande, död och uppståndelse, gjordes möjligt av det glada budskapet som Gudsföderskan Maria svarade ja till.

Utän hennes jakande svar, om hon inte hade gått med på att ställa sig till förfogande och bli Guds moder, skulle inte heller uppståndelsen ha ägt rum. Gudsföderskan är en representant för hela mänskligheten, mänsklighetens gåva och kontribution till frälsningen, men samtidigt visar hon som individ vägen för alla andra människoindivider.

Alla ska vi ge vårt jakande svar och vara redo att ge upp våra liv och offra det till Gud, så att han ska kunna ge tillbaka våra liv i en ny odödlig skepnad. Förutom Marie bebådelse en vecka före påsken har vi i Valamo kloster i år haft en speciell fest till Gudsmoderns ära också en vecka efter påsken då vi firade den minst kända av våra tre undergörande iko-

ner – Gudsmoderns ikon som bär namnet 'den Sött Kyssande'.

Denna lilla ikon stammar från Athosberget. Helige Antipa av Valamo som tidigare vistats på Athosberget anlände till Valamo kloster i mitten av 1800-talet och hade med sig denna ikon som redan då betraktades som undergörande.

Efter flytten till Heinävesi tappades ikonen bort men för ett tiotal år sedan hittades den på nytt och finns nu i klostrets huvudkyrka bredvid Gudsmodern av Valamo. Under festerna för Gudsmoderns ikoner firar vi egentligen livets seger över döden.

Livet fortsätter efter döden och Gudsmodern, den första och den främsta av alla kristna, fortsätter sitt liv efter döden och kan med sina förböner stå oss bi och hjälpa oss vidare på livets väg.

Kristi uppståndelsefest fortsätter ända till påskens avslutning, en fest då man i klostret brukar förrätta gudstjänsterna i gamla ljusröda påskdräkter som använts av många munkgenerationer före oss och som får en att tänka på sig själv som länk i en större hel-

het och också på det stöd man får av tidigare generationernas förböner.

Därefter följer Kristi himmelfärd och pingsten då apostlarna fylldes av den Helige Ande – samma ande som fortfarande fungerar som kyrkans livgivande ande. En vecka efter pingsten börjar apostlarnas fasta då vi förbereder oss för apostlarnas fest i slutet av juni.

Så här får man genom kyrkoårets större och mindre fester bit för bit del av kyrkans tro och historia, och genom kyrkoårets fastor och fester skapas ett rum där man får möta Gud. Fastan och festen turas om och samtidigt får man kanske också en känsla av hur det oundvikligen är också med ens strävan efter Gud.

Det finns uppförbackar och nedförbackar och det kan man ingenting åt men det gäller att inte glömma vart man är på väg och att hålla kursen mot Gud. ●

Gudsmoderns ikon 'den Sött Kyssande' stammar från Athosberget.

Georgij Babitzin on tehnyt elämäntyönsä niin laulajana kuin keraamikkonakin. Hautauurnat ovat hänen erikoisalaansa.

Kaikki lähtee läsnäolosta

Georgij Babitzinille ortodoksinen kirkko on luonnollinen osa elämää,
laulu oma lahja ympäröivälle maailmalle.

TEKSTI JA KUVA MARI VAINIO

Laulaja, keraamikko **Georgij ”Ykä” Babitzinin** ensimmäinen muistikuva kirkosta asettuu Uspenskin katedraaliin.

– Istun siinä parin vuoden vanhana isäni hartioilla jumalanpalveluksen aikana ja katson ylös suureen, tähtien täyttämään kupoliin. Kun en nähnyt kuoroa, luulin enkelien laulavan, muistelee Babitzin.

Ortodoksinen kirkko merkitsee Babitzinille paljon. Yhteys kirkkoon on syntynyt oman venäläisen upseeriperheen kautta.

– Isovanhempani olivat Pietarista, mutta tekivät työtä Suomessa ja sitä kautta jäivät tänne.

– Äitini syntyi Venäjän vallankumouk-

sen kynnyksellä 1917 Uudellakirkolla, Halilan kylässä juuri kun raja sulkeutui. Näin hän syntyi suoraan Suomen kansalaiseksi. Isäni oli kapinan syytyessä 3-vuotias.

Molemmille vanhemmille syntyi kuin luonnostaan sekä venäläinen että karjalainen identiteetti. Myöhemmin, sodan jälkeen tapahtuneen Karjalan menetyksen myötä Georgij’n lapsuudenperhe asettui Helsinkiin.

– Näin koen itseni venäläiseksi, karjalaiseksi jos myös stadilaiseksi, sanoo Babitzin.

– Perhettäni ympäröineet ystävät olivat pääosin karjalaisia, samoin kirkon kanssa karjalaisuus kulki käsi kädessä.

LAULUN LAHJA

Kirkko oli luontevasti läsnä lapsuuden elämässä.

– Suuntasimme koko perhe joka ikinen sunnuntaiamu Uspenskin katedraalin liturgiaan. Pikkupoikana toimin usein ponomarina, myöhemmin lauloin kirkkokuorossa poikasopraanoa.

Laulu onkin ollut koko Babitzinin perheen yhteinen lahja Suomen kansalle. Babitzinin vanhemmat sisarukset ovat tunteja kevyen musiikin puolelta, hän itse on keskittynyt klassiseen musiikkiin.

– Olen käynyt vuosia muun muassa **Veijo Varpion** laulutunneilla.

Klassinen musiikki on Babitzinille

pyhä asia. Se on hänen mukaansa taide-
muodoista ainoa, jossa kosketus on suo-
rastaan mystinen esittäjän ja kuulijan vä-
lillä.

Tärkeintä on hallita instrumenttinsa,
joka laulajalla on koko keho.

– Oikeastaan vaikein, pelottavin asia
esiintyjälle onkin oman sydämen avaa-
minen kuulijoille. Sitä ei ihminen usein
tee. Silloin kun hallitset instrumenttisi,
voit keskittyä vain tulkitsemaan tunteesi.
Siitä tulee esiintyjälle syvä flow-tila.

Babitzin pohtii nöyrästi yleisön reak-
tioita, joissa voi vaihdella niin nautinnol-
linen, kasvat täyttävä hymyn väre kuin sy-
däntä koskettava kyynelvirtakin. Ne ker-
tovat syvästä laulajan luomasta yhteydestä
kuulijoiden kanssa.

Lauluääni on Babitzinille Jumalan lah-
ja, josta on pidettävä huolta ja jota tulee
jatkuvasti kouluttaa.

– Laulan päivittäin ja viikoittain käyn
laulamassa säestäjän kanssa.

Giuseppe Verdi on Georgij Babitzinin
ehdoton lempisäveltäjä.

– Verdillä kaiken ydin on tekstissä.
Hän ajatteli teoksissaan laulajaa.

Pjotr Tšaikovskin ja Sergei Rahmani-
novin romanssit sekä Modest Musorgskin
oopperat ovat Babitzinille myös rakkaita.

IHMISESTÄ JA KIRKOSTA

Venäläisyys on rakas perintö, josta kum-
puaa tärkeä osa Babitzinin identiteettiä.
Usein tämä laulaja laulaakin äidinkielel-
lään venäjällä.

– Vaikka olenkin suomalaisten mu-
siikista tuntema Babitzin, katson, että
enemmän minuun on vaikuttanut venä-
läinen upseeritausta, johon tärkeän roo-
linsa antoi vahva isähahmo.

Babitzin naurahtaa, että isää kutsuttiin
kenraaliksi.

– Nuoret sällit hajaantuivat Maunulas-
sa äkkiä, kun pieni, mutta voimakasään-
nen ukko tuli keskelle nuorisoyoukkoa.

Joskus se oli tarpeen. Niin kuin moni
venäläisen taustan ja nimen omaava ih-
minen, on Babitzinkin saanut kokea rys-
sävihaa.

– Siinä oppi pitämään puolensa. Jos
omat keinot eivät riittäneet, tuli systeri
avuksi.

Tänä päivänä venäläisyys on rikkaus,
jota Babitzin vaalii muun muassa käyttä-
mällä aktiivisesti kieltä ja kuulumalla ve-
näläisten aateliyhdistykseen, sukututki-
musseuraan.

Myös kirkko on tuonut valtavasti sisäl-
töä elämään. Se on ollut aina läsnä myös
Babitzinin työelämässä.

– Parikymppisenä olin kolme vuotta
Hietaniemen hautausmaalla apulaisvah-
timestarina. Se opetti tervettä suhtautu-
mista elämään ja kuolemaan.

Kuolema ja hautaus ovat olleet osa Ba-
bitzinin työelämää myös sen jälkeen. Hän
suunnittelee ja valmistaa käsin vaimonsa
kanssa hautauksia.

– Kirkko ei ole vain uskonto, se on
myös oma arvokas kulttuurinsa, jonka ar-
vo näkyy myös hautauksissamme.

Ortodoksisuutta Babitzin kuvaa vapau-
den uskonnoksi, mutta myös syvästi toi-
von ja armon uskonnoksi. Kirkko on luon-
nollinen osa elämää. Kirkkoon kuuluu ko-
ko perhe.

– Jotta olisimme ortodoksinen perhe,
jotta voimme kasvattaa nyt jo aikuiset lap-
semme ortodokseiksi, on myös luterilai-
sen taustan omaava vaimoni liittynyt or-
todoksiseen kirkkoon.

Babitzinin mielestä he eivät tyrkkineet
jälkikasvuun ortodokseiksi. Lapset vain
kasvoivat luonnollisesti elämän myötä tä-
hän uskontoon.

– Sitä uskonnon mielestäni pitääkin
olla. Luonnollinen, ei mikään ylikoros-
tettu osa elämää.

Sitä oma traditiomme Babitzinin mie-
lestä paljolti onkin. Ortodoksisessa kir-
kossa ei uhota tai uhitella. Jokainen kas-
vaa kirkon elämäänsä omassa tahdissaan,
omalla tavallaan.

NÄKÖKULMIA NYKYPÄIVÄÄN

Uskaltaa tämä mies vanhoja perinteitä ko-
listellakin. Hän kaipaa kirkkoomme lisää
rohkeutta, näkökulmia tämän päivän elä-
mään.

– Kirkon pitäisi mielestäni selkeästi
kertoa mielipiteensä ajankohtaisiin asi-
oihin. Olemme kuitenkin vähemmistö-
kirkko tässä maassa. Ihmisille pitäisi an-
taa ”aseet” taistella asioita vastaan oman
tradition kautta. Tradition pitää ymmärtää

*”Tradition pitää
ymmärtää myös
nykypäivää”*

myös nykypäivää. Keskustelua ei pitäisi la-
kaista maton alle, ajattelee vastavoima sii-
tä mitä tahansa, jyrisee Babitzin.

Viime kädessä kirkko on Georgij Ba-
bitzinille suuri rauhan sija.

– Nuorena mietin uskonnon suhdet-
ta elämääni ja sitä, kuinka idealistisesti
kristityn pitäisi elää. Isäni sanoi silloin,
että munkit ja nunnat elävät luostareissa
niin hyvin tradition mukaan kuin mah-
dollista. Meidän muiden syntisten tääl-
lä ihmisten keskellä täytyy vain luovia ja
lutviutua, yrittää tehdä parhaansa tämän
yhteiskunnan keskellä.

– On siis oltava itselleen armollinen ja
annettava maailmalle oma lahjansa, poh-
tii Babitzin.

Vaikka se tässä hetkessä kajahtava,
omasta sielusta kumpuava laulun lahja.
Illoksi itselle ja muille. ●

Babitzinin perhe

Kirill ”Kirka” Babitzin oli yksi Suomen tun-
netuimmista, menestyksekkäimmistä pop-,
rock-, soul- ja iskelmälaulajista. (s. 22.9.1950,
k. 31.1.2007)

Aleksandr ”Sammy” Babitzin oli muusikko,
joka tuli tunnetuksi erityisesti television
Syksyn Sävel -laulukilpailun voittaneesta
kappaleestaan ”Daa-da daa-da”. (s. 11.4.1948,
k. 29.4.1973)

Marija ”Muska” Babitzin on laulaja, jonka
suurin hitti on vuonna 1973 ilmestynyt Kro-
kotiili rock. (s. 26.6.1952)

Georgij ”Ykä” Babitzin on keraamikko ja
laulaja, joka on keskittynyt musiikkiural-
laan klassiseen musiikkiin. (s. 27.3.1955)

Anna Babitzin on perheen nuorin lapsi.
Hän tuli julkisuuteen vuonna 1973 teinitäh-
tenä ja esiintyi usein duona veljensä Kirkan
kanssa. (s. 26.4.1960)

Sisarusten vanhemmat olivat isä **Leo** ja äiti
Elisabeth Babitzin.

SYVÄN HILJAISUUDEN ETSIJÄ OPETTI ELÄMÄLLÄÄN Pyhittäjä Nil Sorski (7.5.)

TEKSTI MATTI P. PULKKINEN

PYHITTÄJÄ Nilin lapsuudesta ja nuoruudesta tiedetään vähän. Hän syntyi todennäköisesti vuonna 1433 moskovalaiseen ylhäisöperheeseen. Kutsumus luostarikilvoitteluun vei hänet jo nuorena kohti pohjoista, Kirillo-Belozerskin luostariin, joka sijaitsee nykyisen Vologdan alueella. Elettiin Moskovan nousun ja Venäjän valtakunnan synnyn aikoja, kun mongolien valta mureni.

Venäjällä luostarit olivat usein suurmaanomistajia ja niiden hallussa oli kokonaisia kyläkuntia. Itse munkit olivat omaisuusdetomia, koska Venäjällä vallitseva ihanne oli kinobioottinen luostari, jonka kilvoittelijat asuivat tiivistä yhdessä luostariohjessaan määräämässä tiukassa järjestelmässä. Tällaisen luostarijärjestelmän tärkein puolustaja oli Volokolamskin luostarin ohjaajavanhus eli starets, pyhittäjä Joosef.

Nil oli etsijä. Hän lähti pyhiinvaellusmatkalle Konstantinopoliin ja Athosvuorelle. Kreikantaitoinen pyhittäjä tutustui Athoksella hesykasmiin, jossa haetaan hiljaisuutta ja etsitään sydämeen asti laskeutuvaa sisäistä rauhaa. Kirillo-Belozerskiin palattuaan Nil muutti lopulta päivamatkan päähän luostarista Sorajoen rämealueelle. Hän rukoili ja tutki pyhiä kirjoituksia äärimmäisessä köyhyydessä. Pian hänen luokseen alkoi kokoontua kilvoittelijoita. Aluksi Nil torjui heidät, koska piti itseään liian ”syntisenä ja typeränä” opastamaan ketään. Lopulta pyhittäjä kuitenkin sallii muidenkin rakentaa keljojaan kivenheiton päähän toisistaan. Jokainen tulijoista suunnitteli oman ohjesääntönsä ja eli yksin. He kokoontuivat yhteen vain jumalanpalveluksiin pienessä puukirkossaan. Näin Nilin ympärille

kasvoi Venäjän ensimmäisen skiitta; munkkiyhteisö, jossa kukin veli kilvoittelee itsenäisesti.

Nil ohjasi munkit rukoilemaan, tekemään työtä ja tutkimaan kirjoituksia. Hänen laatimansa luostarisääntö käsitteli vain hengellisiä harjoituksia, kuten rukoilemista. Vaikka Nil joutui joskus karkottamaan munkin, joka laiskotteli tai haastoi riitaa, hän puuttui käytännön asioihin ani harvoin.

Volokolamskin Joosefin ja Nil Sorskin käsitykset luostarielämästä poikkesivat täysin toisistaan. Nilistä tuli maanomistukseen perustuvan luostarijärjestelmän kriitikkojen johtaja. Näitä erämaaisia kutsuttiin volgan-takaisiksi kilvoittelijoiksi, joista maaomaisuuden hylkääminen oli välttämätöntä. Kinobioottista järjestelmää puolustavat joosefilaiset muistuttivat aivan perustellusti, että luostarien sosiaalinen työ loppuisi ilman omaisuutta.

Moskovan kirkolliskokouksessa 1503 Nil kyseenalaisti avoimesti luostarien maanomistuksen ja siihen liittyneet väärinkäytökset. Joosefilaiset puolustivat kiivaasti armeliaisuustyönsä merkitystä Venäjällä. Silloin ihailtu, oppinut ja maailmaa nähnyt Nil osoitti hengellisen suuruutensa. Hän sanoi kannattajille: ”Ei ole sopivaa, että munkki sekaantuu kiistoihin, joissa on otettava kantaa asioihin. Parempi on, että hän vetäytyy syrjään.”

Suuri hesykasti ei langennut omahyväisyyden ja ylpeyden harhaan. Hänen esimerkkinsä haastaa jokaisen kristityn, joka tuntee suurempaa vetoa oppiriitihin kuin rauhaan ja hiljaisuuteen. Kun Nil kuoli vuonna 1508, hänet haudattiin hänen toiveidensa mukaan äärimmäisen vaatimattomasti. ●

Nil Sorski seisoo Herran temppeleintuomisen kirkon pihalla. Hänen rakkain oppilaansa Innokenti on polvistunut. Skiitan keljat sijaitsevat metsässä toisistaan erillään. Puupiiirros 1600-luvulta. Kuva: Šuligina, E. B. Litsevoi sbornik Žitii vologodskih svjatih XVII v. Moskva: Skanrus, 2005.

Isä Cyril avaa ekumenian umpisolmuja

TEKSTI JA KUVA MATTI P. PULKKINEN

Espeen Tapiolan kirkossa järjestettiin hengelliset päivät lauantaina 24. maaliskuuta. Pääpuhujana oli apulaisprofessori, isä **Cyril Hovorun** Los Angelesista Yhdysvalloista. Hän puhui kirkkojen asennemuutoksista ja kasvaneista jännitteistä niiden välillä.

Viime vuonna ilmestyneessä kirjassaan isä Cyril selvittää jäykistyneiden rajojen ja kirkkojen välisten kasvaneiden jännitteiden perimmäisiä syitä ja keinoja.

– Ongelmia aiheuttavat rakenteet, jotka ovat menettäneet alkuperäisen tarkoituksensa ja muuttuneet itseisarvoksi, Hovorun kertoo.

Yksi tällaisista rakenteista ovat kirkkojen maantieteelliset rajat.

– Nykytilanne periytyy aika lailla 30-vuotisen sodan päättäneen Westfalenin rauhan ajoilta.

Hän viittaa vuoden 1648 rauhansopimukseen, jolla sata vuotta kestäneet uskonsodat Euroopassa saatiin päätökseen vetämällä kirkkojen rajat hallitsijoiden valtapiiriin mukaan.

– Maksimos Tunnustaja opetti, että asiat voivat elää ja kehittyä oman olemuksensa yli, jolloin tarvittavasta tulee tarpeetonta.

Juuri siksi kansakuntiin ankkuroituneet kirkolliset rajat rajoittavat kristittyjen yhteyttä ja johtavat kirkkojenkin militarisoitumiseen. Kun hengenmiehet osallistuvat veljesveren vuodattamiseen, kristinuskosta on etäännytty kammottavan kauas, vain rakenteita palvelemaan.

KONSERVATIIVIT EKUMENIAA EDISTÄMÄSSÄ

Isä Cyril on helppo ymmärtää väärin, ellei ole tutustunut hänen ideoidensa kokonaisuuteen, sillä hän taivuttaa teologian kieltä kuvaamaan asioiden monimutkai-

Isä Cyril Hovorunin on valmis purkamaan turhiksi jääneitä rakenteita, jotta kirkot yhdistyisivät.

suutta. Esimerkiksi viime vuonna ilmestyneen teoksen *Scaffolds of the Church* nimi voidaan kääntää sekä Kirkon rakennustelineiksi että Kirkon mestauslavaksi.

Isä Cyril myöntää valinneensa nimen tarkoituksella, koska joskus välttämättöminä pystytetyt rakenteet ja organisaatiot

ovat muuttuneet avusta uhaksi. Monimerkityksellisen ilmaisun takaa paljastuu aina kurinalainen analyttinen ajattelu, joka pohjaa Traditioon.

– Ekumeniaa ei voi olla ilman hyvää, yhteistä teologiaa, sillä se on välttämätöntä ristiriitoja ratkaistaessa, hän sanoo.

Ilman yhteistä oppia erimielisyydet ratkaistaan auktoriteetilla – tai voimalla, kuten isä Cyrilin synnyinmaassa Ukrainassa.

Viime vuodet ovat muuttaneet ratkaisevasti kirkkojen välistä ekumeenista yhteistyötä.

– Ekumeniaa eivät vie enää eteenpäin uudistusmieliset vaan konservatiivit. Uudistajat keskittyvät mieluummin paikallisten kirkkojen muuttamiseen, joten kirkkojen yhteistä pohjaa vartioivat nyt konservatiivit.

Isä Cyril antaa Suomelle tunnustusta ekumeenisen kehityksen suunnannäyttäjänä. Liian monet hurmautuvat nykyisin kansallismielisyydestä tai omahyväisestä uskosta omaan paremmuuteensa, jolloin näistä ajatuksista tulee kirkon hajaannuksen taustavoimia. ●

Munkki Keski-Ukrainasta

Cyril Hovorun on Keski-Ukrainassa vuonna 1974 syntynyt munkki. Hän opiskeli teologiaa Kiovassa ja Ateenassa. Väitöskirjansa hän laati Englannissa Durhamin yliopistossa, jossa häntä ohjasi **Andrew Louth**, opettaja josta isä Cyril puhuu rakkaudella ja kunnioituksella. Tätä seurannut kirkollinen ura kesti kymmenen vuotta, joiden aikana isä Cyril toimi Moskovan patriarkaatin palveluksessa hallinnollisissa tehtävissä sekä Venäjällä että Ukrainassa.

Akateeminen ura alkoi 2012, ja ny-

kyisin hän toimii Huffingtonin ekumeenisen instituutin johtajana Los Angelesissa sijaitsevassa Loyola Marymount -yliopistossa. Lisäksi hän luennoi Tukholman yliopistossa.

Isä Cyrilin laaja kokemus eri maista, hyvä kielitaito sekä erittäin laaja dogmatiikan ja kirkkohistorian tuntemus johtivat hänet ekumenian pariin. Hänen tehtävänsä on edistää katolisten ja ortodoksien lähentymistä.

– Se on vaikeaa, mutta palkitsevaa, hän sanoo.

Heikki Turunen

VINORISTIN KANSA. KUOKKA JA KANNEL II.

WSOY 2017

Kirjailija **Heikki Turunen** jatkaa hirsylänmutkalaisten evakkotaivalta romaaninsa toisessa osassa. Aluksi hän kuvaa evakkojen siirtoa internointileiriin "Interposolkaan" eräänlaisina mottiin jääneinä panttivankeina. Nuoreksi naiseksi varttuneen Manjan tarina on romaanin keskiössä, ja hänen lähipiirinsä kokee

kaikki inhimillisen kärsimyksen muodot: sodan, pelon, puutteen, lian ja ahdingon. Teoksessa on vahva naisnäkökulma Manjan ja hänen ystäviensä kautta. Kirjassa korostuu ortodoksisen elämännäkemyksen avulla selviytyminen – usko ja luottamus Jumalaan ei katoa Manjalta missään koettelemuksessa.

Leiriltä vapautuminen keväällä 1940 tuottaa evakoille aluksi iloa, vaikka vasta siitä alkaa matka Suomeen ja sopeutumiseen. Hirsylänmutkan, kotikylän näkeminen runnettuna ja rappiolla lisää evakkojen murhetta. Teos kertoo raadollisesti Karjalan evakkojen Suomeen kotoutumisesta, mikä ei ollut pelkästään menestystarina. Esteitä oli niin kantaväestön suhtautumisessa kuin tulijoiden uuteen opettelussakin. Paljosta oli luovuttava ja uutta elämää viriteltävä; vieraisiin oli totuttava ja rinnakkain eletävä. Etnisesti, kielellisesti ja hengellisesti toiseuden tunteen kanssa eläminen oli voimia vievää.

Teoksessa on pitkiä katkelmia ortodoksisista kirkkoveisuista, palveluksista ja Raamatusta. On ilahduttavaa, miten hyvin Turunen on tehnyt taustatyönsä ortodoksisuuteen

tutustuessaan ja sitä kuvatessaan. Luetusta ei jää hutaisun makua, vaan ortodoksisuus on luontevasti esillä.

Romaania lukiessa mielessä käy ajatus: tällaista ei tapahdu kuin kirjoissa. Kuitenkin teos perustuu tositahtumiin ja todellisiin henkilöihin, jotka asettuivat evakkoina, vierasuskoina ja -heimoisina luterilaisen väestön keskelle Pielisen Karjalaan, Kolin juurelle. Eryyisen ilahduttavaa oli lukea pohjoiskarjalaisen ja kirkossamme rakastetun isä Erkin (Piironen, + 1999) toimittamasta avioliiton sakramentista, jossa Manja vihitään paikallisen talollisen pojan kanssa.

Turusen jokaisesta lauseesta voisi piirtää tai maalata kuvan, niin runsasta kieli on. Aluksi se saattaa vaivata, mutta Turusen rytmia voi opetella lukemaan. Teoksen toinen osa lunastaa ensimmäisen puutteet. Kansikuvaksi olisi sopinut kirjan tarinan mukaisesti jokin evakkokirkko. Suosittelen teosta niille, joita kiinnostaa Karjalan evakkojen historia ja heidän selviytymisensä jälleenrakennuksen Suomessa.

ANNE ROSENIUS

METALLI-IKONEJA JA KÄSPAikkoJA ESILLÄ VALAMOSSA

Valamon luostarin kulttuurikeskuksessa on avautunut suuri metalli-ikonien ja käspaikkojen yhteisnäyttely. Näytteillä on runsaasti aiemmin näkemätöntä esineistöä.

Esillä olevat metalli-ikonit ovat peräisin Valamon luostarin ja Valamo-säätiön Katri ja Harri Willamon kokoelmista sekä yksityiskoelmista.

Yhtenä harvinaisuutena voidaan mainita Romanovien keisariperheen ja tsaari Pietari Suuren suojeluspyhän pyhittäjä Isaakios Dalmatialaisen kullattu ja hopeoitu pronssivalukoni. Se on valmistettu Pietarin lisäksi kirkon vihkiäisiin 30.5.1858 keisari Aleksanteri II hallitessa Venäjää.

Metalli-ikoneja on valmistettu kirkon alkuaajoista saakka. Vanhimmat metallivaluristit näyttelyssä ovat 900–1000-luvulta.

Metalli-ikonien lisäksi esillä on ennennäkemättömiä malleja luostarin käspaikkakokoelmasta, jonka runko on toisen maailmansodan jaloista evakoiduissa käspaikoissa. Luostarin vanhimmat säilyneet käspaikat ovat erityisiä historiansa takia: ne oli varattu keisarillisten perheiden käyttöön heidän vieraillessaan Laatokan Valamon luostarissa.

Eryyisesti ukrainalaisten käspaikkojen värien, kuvien ja symbolien rikkaus kiehtoo.

Metalli-ikoneja on valmistettu kirkon alkuaajoista saakka.

Ukrainalainen perinnekirjonta voidaan jäljitellä satojen, ellei tuhansien vuosien taakse. Rehevät elämänpuut kertovat tarinoitaan.

Esimerkiksi unikko kirjottiin käspaikkaan muistoksi sodassa kaatuneelle perheenjäsenelle. Tytöt kirjoivat niitä lupauksenaan jatkaa sukua ja elämää. Unikon kukka on rakkauden symboli.

"Valamon kätköistä – käspaikkoja ja metalli-ikoneja" -näyttely on avoinna 2.9. asti.

SEURAKUNNAN KIRJASTO
Liisankatu 29 A 2.krs.,
puhelin 09 85 646 180
Aukioloajat ma–ti klo 10–15,
ke–to 15–19

FÖRSAMLINGSBIBLIOTEKET
Elisabetsgatan 29 A, II vån.,
tel. 09 85 646 180
Öppet mån–ti 10–15, on–to 15–19

PARISH LIBRARY
Liisankatu 29 A, tel. 09 85 646 180
Open Mon–Tue 10–15, Wed–Thu 15–19

БИБЛИОТЕКА ПРИХОДА
открыта по понедельникам
и вторникам в 10–15 ч, по средам и
четвергам в 15–19 ч.
Liisankatu 29 а, 2-й этаж

La 12.5. klo 11–13 aiheena on
"Bysanttilainen Sisilia", josta
esitelmöi ikonitaiteen asiantuntija
Irma Stenström.
La 9.6. klo 1–13 kirjailija Liisa
Mäntymies johdattaa meitä puu-
aiheisten runojen saloihin.

Lappeenrannan Pokrovan kirkon kuoro esittää su 27.5. klo 12 kevään juhlien veisuja.
Tule kuuntelemaan!

Ville Kiiveri

*Harkitsetko
kirkkoon liittymistä?
Katekumeeniopetus
alkaa Hämeenlinnassa
helatorstaina 10.5.!*

sivu 48

Vaeltajan laulut
ovat suosittuja
Pagina pertin
kokoontumisissa.

PAGINA PERTI KOKOAA SENIORIT

TEKSTI MIRVA BROLA

■ Kouvossa on viime vuoden marraskuusta kokoontunut seniori-ikäisille tarkoitettu keskustelukerho Pagina perti. Karjalankielinen nimi tarkoittaa ”juttutupaa”. Innostuneen vastaanoton saanut seniorikerho kokoaa evakkotauksia seurakuntalaisia yhteen keskustelemaan milloin mistäkin.

– Huomasimme, että yli 70-vuotiaat suomenkieliset seurakuntalaiset olivat jääneet toiminnassamme pimentoon. Meillä oli kyllä tiistaiseura, mutta sen toiminta oli päässyt hiipumaan. Tilalle perustettiin Uusi tiistaiseura, joka nuorentui nopeasti viisikymppisiin, taustoitaa Haminan seurakunnan kirkkoherra **Ville Kiiveri**.

Suuri osa Pagina pertissä kävijöistä on vanhan tiistaiseuran aktiiveja. Parhaimmillaan paikalla on ollut parikymmentä seurakuntalaista. Kerhoon ovat kaikki tervetulleita.

Keskustelukerhoa vetävät kirkkoherra ja kanttori, ja kerho kokoontuu kerran kuukaudessa perjantaisin Kouvolan Pyhän Ristin kirkon juhlasalissa. Tilaisuuksissa on ensiksi alkukurkous ja kirkkoherran pitämä pieni alustus. Kahvit tarjotaan seurakunnan puolesta. Sen jälkeen sana on vapaa.

Kouvolalainen **Leena Juka** on käynyt kirkossa pienestä pitäen ja osallistunut ahkerasti seurakunnan toimintaan. Tiistaiseurasta pois

jäätyään hän on jatkanut Pagina pertin kokoontumisissa.

– Ikä ja pitkä elämäkokemus yhdistävät meitä osallistujia. Meillä on niin paljon menneisyyttä elämässä. Nykynuoret eivät tiedäkään, että minäkin olen kahdesti lähtenyt evakkoon, Juka kertoo.

Kerhossa muistellaan myös karjalan kieltä, joka voi olla unohtunut vuosien saatossa.

– Yksi muistaa yhtä, toinen toista, Juka naurahtaa.

Hän pitää tärkeänä, että vanhemmalle väelle on oma päiväsaikaan kokoontuva kerhonsa, sillä moni ei jaksa lähteä enää kirkkoon ja kulkeminenkin voi olla hankalaa, varsinkin kauempaa saapuville.

– Kirkossa saisi istuakin, mutta se on vaikeaa, kun on tottunut seisomaan. Pagina pertissä kuulemme tuoreet kuulumiset muilta osallistujilta ja seurakunnalta. Kaikilla ei ole internetiä, josta lukea, Juka kertoo.

– Niin pitkään kuin tässä ollaan, on kiva olla ja tavata. Meitäkin on kolme sisarusta, jotka kaikki käyvät kerhossa. Vanhin on 85-vuotias ja nuorin 75.

Tämän kevätkauden viimeinen Pagina perti kokoontuu perjantaina 4.5. kello 14. Toiminta jatkuu jälleen elokuussa.

TAPAHTUU HELSINGISSÄ

Kiitoksia kuluneesta kerhokaudesta!
Kerhokausi päättyy 13.5. Syksyllä kerhokausi alkaa viikolla 36.
Kerhojen kevätpiknik keskiviikkona 16.5. klo 17–20 Pyhän
Kolminaisuuden kirkolla. Lisätietoja: Tiia Haimi

Jos ei heilaa helluntaina, niin ehkäpä Lällystä löytyy! Tervetuloa
Qmikselle eli kevään kuutamoleirille Lällyyn 18.–20.5.! Tapahtuma on
tarkoitettu kristinoppileirin käyneille ja sitä vanhemmille nuorille!
Ilmoittautuminen: www.hos.fi/ilmoittautuminen. Lisätietoja: lida
Lonkila

TAPAHTUU HAMINASSA

Musikaalinen lastenkerho

Pyhän Ristin kirkon juhlasalissa sunnuntaisin klo 17.
Lisätietoja: lana Lang, p. 044 377 8457

TAPAHTUU HÄMEENLINNASSA

Patikkaretki

La 12.5. klo 10–12 lastenkerhon patikkaretki Ahveniston kodalle.
Lähdetään seurakuntakodilta kävellen eväiden kanssa kohti
Ahveniston ulkoilualuetta, jossa paistetaan makkaraa ja vietetään
yhteistä aikaa lasten kanssa.

Sinapinsiemenkerho

Su 20.5. klo 10 sinapinsiemenkerho helluntaina kirkossa. Ohjaajan
mukana tutustutaan helluntain tapahtumiin ja ehtoolliselle mennään
ensimmäisten joukossa. Ehtoopalveluksen aikana pienempien on
myös mahdollista vetäytyä kerhotilaan, jos aika käy pitkäksi
polvirukouksien aikana.

Nuorten ilta

La 26.5. klo 15–18 nuorten ilta seurakuntakodilla. Ensisijaisesti
tarkoitettu ensi kesän kriparilaisille, mutta on avoin myös kaikille
muillekin nuorille. Tehdään yhdessä jotain pientä purtavaa ja
katsotaan videotykitä leffa.

Lapset ovat aina tervetulleita kirkkoon. Jos he eivät jaksa seistä
kirkon puolella koko palvelusta, kirkon eteistilan vieressä on pieni
sivuhuone, jossa on piirustusvälineitä, paperia ja lasten kirjoja.
Palvelus kuuluu myös sinne.

Pyhittäjä Arsenille neuvotaan
kuvassa reitti Konevitsan saareen.
Auta häntä hänen matkassaan.

HELSINGIN SEURAKUNNAN KASVATUSTOIMI

Juha Lampinen, kasvatustoimen esimies 040 527 9580
Kaarina Lyhykäinen, uskonnonopetus- ja aikuiskasvatustava 040 512 5825
Sergei Petsalo, kasvatuksen pappi 040 620 5944
Joakim Pietarinen, nuorisokanttori 044 331 1995
Tiia Haimi, kasvatustyöntekijä, lapsityö, 0400 531 896
Jaso Pössi, kasvatustyöntekijä, nuorisotyö ja nuoret aikuiset, 040 825 8230
lida Lonkila, kasvatustyöntekijä, nuorisotyö ja varhaisnuoret 040 350 2431
Kristiina Klubb, kasvatustyöntekijä, perhetyö 040 725 5713
Sähköpostit etunimi.sukunimi@ort.fi

KAUNISNIEMEN LEIRIKESKUS

Suurtalouisäntä
Ari Kanerva 040 775 0894
Talonnies/vahtimestari
Petri Jeskanen 040 575 7974
kaunisniemi.helsinki@ort.fi
Kokki/siivooja Tarja Friman
040 761 8604

TAPAHTUU KOTKASSA

Äiti-lapsikerho Nikolaossalilla

Kokoontumiset maanantaisin 14.30-16.30. Ohjaajana Kati-kanttori.

Piirustuskerho Pikkumaalari

Kerho on tarkoitettu 5–10-vuotiaille lapsille, kokoontumiset keskiviikkoisin Nikolaossalin alakerran kerhotilassa kello 16.30–18. Lisätietoja opettaja Innalta, puh. 044 239 4803

Lasten venäjänkielinen kerho "Mielikuvitus"

Joka kuukauden viimeinen sunnuntai kello 16.30–18.30 Nikolaossalissa. Kerho on tarkoitettu 7–12-vuotiaille. Ohjaajana toimii Gleb Buravihin, puh. 045 175 0515

Lasten kesäleiri Luovissa 16.–18.7.

Ilmoittautumiset 30.6. mennessä kirkkoherranvirastoon maanantaisin puhelimitse kello 15–17 numeroon (05) 212 490 tai sähköpostilla kotka@ort.fi. Leirin hinta on 25 €/henkilö.

TAPAHTUU LAHDESSA

Venäjänkielinen lastenkerho Lahdessa

Venäjänkielinen lastenkerho kokoontuu Lahdessa joka kuukauden kolmantena viikonloppuna liturgian yhteydessä. Kerho alkaa klo 9.40, ja kerhon jälkeen lapset osallistuvat liturgian loppuosaan. Lisätietoja Anastasia Lappalainen, puh. 040 867 5887, anastasia.lappalainen@gmail.com.

TAPAHTUU TAMPEREELLA

Lasten askartelupäivä Porissa

Askartelupäivä järjestetään lauantaina 12.5. klo 11–13. Askartelemme yhdessä lasten kanssa kivoja juttuja. Lapset voivat tutustua toisiinsa sekä Porin ortodoksiseen kirkkoon.

Perheleiri

Aina hauska perheleirimme on 25–26.8. Merikarvian Nuortenniemessä. Kaikenkokoiset perheet ovat tervetulleita! Tiedustelut: Jyri Luonila, jyri.luonila@gmail.com tai p. 050 351 3868

TAPAHTUU LAPPEENRANNASSA

Lappeenrannassa maanantaisin klo 17 lastenkuoro sekä klo 18 askartelukerho. **Imatran** seurakuntatalolla tiistaisin klo 17 alkaen lasten musiikkikerho. Kerhoissa on pieni välipala. Kerhot jäävät kesätauolle kesäkuun alusta!

Детские кружки «Мои маленькие шаги в церковь». Кружок в Лappeenранта по понедельникам в 17 и в Иматра по вторникам в 17 детский музыкальный кружок. Летний перерыв начиная с июня!

Kristinoppikoulun päätösjuhla Lappeenrannassa

Kuluvan vuoden kristinoppikoulun päätösjuhlaa vietetään Lappeenrannassa sunnuntaina 10.6. kello 10 alkavalla liturgialla.

Lasten ja nuorten kesäleiri

Seurakunnan lasten ja nuorten kesäleiri pidetään Rautjärven Viimolassa 18.–21.6. Leirillä monipuolista nuorekasta ohjelmaa, pelejä, leikkejä yms. Ilmoittautumiset 4.6. mennessä leirin papille, isä Joonas Ratilaiselle sähköpostilla joonas.ratilainen@ort.fi tai puhelimitse numeroon 050 410 4126. Leirin hinta on 50 €. Varaa paikkasi ajoissa!

Oona Ortodoksi

Kalenteri | Jumalanpalvelukset | Minnemennä

Kalenteriin on koottu seurakuntien yhteystiedot, jumalanpalvelukset ja menovinkit.

Muutokset ovat mahdollisia. Tarkista tiedot seurakuntien internetsivuilta.

Kaikkien seurakuntien työntekijöiden sähköposti-osoitteet ovat muotoa etunimi.sukunimi@ort.fi, ellei nimen yhteydessä ole ilmoitettu muuta. Palveluskieli merkitty lyhentein: su=suomi, ru=ruotsi, sl=slaavi, en=englanti, sr=serbia, ve=venäjä, kr=kreikka, rom=romania, vi=viro

Kirkolliset juhlat 6.5. – 17.6.

6.5. Sokeana syntyneen sunnuntai

*10.5. Herramme Jeesuksen Kristuksen taivaaseen astuminen, helatorstai

13.5. Pyhien isien sunnuntai

*20.5. Pyhän Kolminaisuuden päivä, helluntai

27.5. Kaikkien pyhien sunnuntai

ARKKIPIISPAA LEON PALVELUKSIA

La 26.5. klo 17 vigilia, Myllypuron kappeli

Su 3.6. klo 10 jumalallinen liturgia, Uspenskin katedraali

Su 17.6. klo 9 jumalallinen liturgia, Kouvolan Pyhän Ristin kirkko

RADIO & TV

JUMALANPALVELUKSET

Su 6.5. klo 11–12 Yle Radio 1

Sokeana syntyneen sunnuntain liturgia Pyhän Aleksanteri Nevskin ja pyhän Nikolaoksen kirkosta Tampereelta. Palveluksen toimittaa kirkkoherra Aleksej Sjöberg ja kuoroa johtaa Kerttu Halonen.

Su 20.5. klo 11–12 Yle Radio 1

Pyhän Kolminaisuuden päivän (helluntai) liturgia Pyhän Nikolaoksen kirkosta Joensuusta. Tiedot palveluksen toimittajasta ja kanttorista täsmennyvät myöhemmin.

Su 27.5. klo 13.03 Yle Vega

Ruotsinkielinen liturgia Kotikirkosta Helsingistä. Palveluksen toimittaa pastori Teemu Toivonen ja kuoroa johtaa kanttori Satu Vola.

AAMUHARTAUDET

joka kolmas lauantai Yle Radio 1 klo 6.15 ja 7.50
12.5. Pastori Joonas Ratilainen
2.6. Kuopion ja Karjalan vt. piispa Arseni

ILTAHARTAUDET

15.5. Pastori Lasarus Jalonen

Mo'lidva sluuzb da ceerkavlaaulid, Yle Sápmi

21.5. klo 10 Erkki Lumisalmi

HELSINGIN SEURAKUNTA

KIRKKOHERRA

Markku Salminen,
p. (09) 8564 6103, 040 501 6190

ASIAKASPALVELU

Liisankatu 29, 00170 Helsinki
Avoinna ma–pe 9–14, p. (09) 8564 6100,
asiakaspalvelu.helsinki@ort.fi

PÄIVYSTÄVÄ PAPPI

asiakaspalvelussa
arkisin klo 9–14, p. (09) 8564 6105

KIINTEISTÖTOIMI

Isännöitsijä Kaj Rosenberg,
p. (09) 8564 6186, 0400 414 387

AUTTAVA PUHELIN

Puhelinpäivystys ti, pe, la klo 18–22,
p. (09) 8564 6299

SEURAKUNTAKIRJASTO

Liisankatu 29 A, 2 krs, p. (09) 8564 6180
Avoinna ma–ti 10–15, ke–to 15–19

SEURAKUNTASALI

Unioninkatu 39 (sisäpiha), p. (09) 8564 6196

HELSINKI

PAPISTO

Rovasti Markku Salminen,
p. (09) 85 646 103

Pastori Mikko Leistola,
p. (09) 8564 6121, 0400 413 196

Pastori Teo Merras,
p. (09) 8564 6120, 040 540 3200

Pastori Sergei Petsalo,
p. (09) 8564 6191, 040 620 5944

Pastori Joosef Vola,
p. 040 545 2250

Yli diakoni Juha Lampinen,
p. (09) 8564 6130, 040 527 9580

KANTTORIT

Varvara Merras-Häyrynen,
p. (09) 8564 6140, 040 587 0739
Kirsi-Maria Hartikainen, p. 050 401 4798

AVUSTAVA PAPISTO

Rovasti Juhani Härkin (eläkkeellä)
Rovasti Johannes Karhusaari, (eläkk.)
p. 040 544 7557

Rovasti Timo Lehmuskoski, (eläkk.),
p. (koti) (09) 135 2902

Rovasti Veikko Purmonen, (eläkk.) p. 040
5920 684, veikko.purmonen@gmail.com
Pastori Raimo Pores, (eläkk.) p. 050 533 8790

Rovasti Timo Soisalo, p. (09) 349 6599

Rovasti Viktor Porokara, p. 0400 744 757

Pastori Alexandre Björklund, p. 040 550 0103

Pastori Juha Hirvonen,
juha.hirvonen@edu.hel.fi

Yli diakoni Gennadij Stolbow, (eläkk.),
p. 040 587 8580

Diakoni Heikki Kaski, p. 050 592 0643

Uspenskin katedraali

**Kanavakatu 1/Pormestarinrinne 1,
Katajanokka, p. (09) 85 646 200,
sähköposti: uspenski@ort.fi.**

Isännöitsijä Kari Moilanen, p. 040 520 3411
Papit Markku Salminen, Teo Merras ja Mikko Leis-
tola, yli diakoni Juha Lampinen, kanttori Varvara
Merras-Häyrynen, diakoni Heikki Kaski

JUMALANPALVELUKSET

La 5.5. klo 17 vigilia

Su 6.5. klo 10 liturgia

Ke 9.5. klo 17 vigilia

*To 10.5. klo 10 liturgia

La 12.5. klo 17 vigilia

Su 13.5. klo 10 liturgia

Ke 16.5. klo 18 yleinen rukouspalvelus (Jumalan-
syttyttäjän Kozelshtshinin ikonin kunniaksi)

La 19.5. klo 17 vigilia

*Su 20.5. klo 10 liturgia

Su 20.5. klo 12 suuri ehtoopalvelus

Ma 21.5. klo 9 aamupalvelus ja liturgia

La 26.5. klo 17 vigilia

Su 27.5. klo 10 liturgia

La 2.6. klo 17 vigilia

Su 3.6. klo 10 liturgia

La 9.6. klo 17 vigilia

Su 10.6. klo 10 liturgia

La 16.6. klo 17 vigilia

Su 17.6. klo 10 liturgia

MUUTA TOIMINTAA

Liturgian aikana lastenkerho yli 3-vuotiaille
ja ponomarikerho yli 6-vuotiaille pojille
klo 10 alkaen.

Kotikirkko

Liisankatu 29 A, 4. krs, Kruununhaka

Vahtimestari p. (09) 8564 6215,
Pappi Teemu Toivonen

JUMALANPALVELUKSET

La 5.5. klo 17 vigilia, ru

Su 6.5. klo 10 liturgia, ru

Su 6.5. klo 18 Jeesuksen rukous

Ma 7.5. klo 17 ehtoopalvelus

Ti 8.5. klo 17 ehtoopalvelus

Ke 9.5. klo 8 liturgia

To 10.5. klo 17 ehtoopalvelus

La 12.5. klo 17 ehtoopalvelus, en

Su 13.5. klo 10 liturgia, en

Su 13.5. klo 18 Jeesuksen rukous

Ma 14.5. klo 17 ehtoopalvelus

Ti 15.5. klo 17 ehtoopalvelus

Ke 16.5. klo 8 liturgia

Ke 16.5. klo 17 ehtoopalvelus

To 17.5. klo 17 ehtoopalvelus

*Su 20.5. klo 9 aamupalvelus ja liturgia, kr

Su 20.5. klo 18 Jeesuksen rukous

Ma 21.5. klo 17 ehtoopalvelus

Ti 22.5. klo 17 ehtoopalvelus

Ke 23.5. klo 8 liturgia

Ke 23.5. klo 17 ehtoopalvelus
To 24.5. klo 17 ehtoopalvelus
Su 27.5. klo 10 liturgia, ru, radiointi
Su 27.5. klo 18 Jeesuksen rukous
Ma 28.5. klo 17 ehtoopalvelus
Ti 29.5. klo 17 ehtoopalvelus
Ke 30.5. klo 8 liturgia
Ke 30.5. klo 17 ehtoopalvelus
To 31.5. klo 17 ehtoopalvelus
Su 3.6. klo 18 Jeesuksen rukous
Su 10.6. klo 18 Jeesuksen rukous
Su 17.6. klo 18 Jeesuksen rukous

Hautausmaan Profeetta Elian kirkko

Lapinlahdentie 2, Ruoholahti
p. (09) 8564 6187

Pappi Juha Hirvonen, kanttori Tatjana Wilenius
Isännöitsijä Jukka Vehkaoja, p. 0400 502 701

JUMALANPALVELUKSET

Pe 4.5. klo 17 yleinen panihida
La 5.5. klo 9.30 vedenpyhitys ja liturgia
Pe 11.5. klo 17 yleinen panihida
La 12.5. klo 10 liturgia
Pe 18.5. klo 17 parastaasi
La 19.5. klo 10 liturgia
Pe 25.5. klo 17 yleinen panihida
La 26.5. klo 10 liturgia
Pe 1.6. klo 17 yleinen panihida
La 2.6. klo 9.30 vedenpyhitys ja liturgia
Pe 8.6. klo 17 yleinen panihida
La 9.6. klo 10 liturgia

Myllypuro

Pyhittäjä Aleksanteri Syväriläisen kappeli
Jauhokuja 3 B 2

Pappi Joosef Vola
Kanttori Kirsi-Maria Hartikainen

JUMALANPALVELUKSET

La 5.5. klo 17 vigilia
Su 6.5. klo 10 liturgia
Ke 9.5. klo 9 aamupalvelus ja liturgia
Ke 9.5. klo 17 vigilia
*To 10.5. klo 10 liturgia
La 12.5. klo 17 vigilia
Su 13.5. klo 10 liturgia
Ke 16.5. klo 17 ehtoopalvelus
La 19.5. klo 17 vigilia
*Su 20.5. klo 10 liturgia
Su 20.5. klo 11.30 ehtoopalvelus (polvirukoukset)
Ke 23.5. klo 17 ehtoopalvelus
La 26.5. klo 17 vigilia
Su 27.5. klo 10 liturgia
La 2.6. klo 17 vigilia
Su 3.6. klo 10 liturgia

MUUTA TOIMINTAA

Liturgian aikana lastenkerho yli 3-vuotiaille
klo 10 alkaen.

Stefanoskoti

Hallatie 2, Tapaninvainio, p. 040 5922 066

Papit Juhani Härkin, Raimo Pores
ja Markku Kinkki

JUMALANPALVELUKSET

La 12.5. klo 10 liturgia
La 26.5. klo 10 liturgia

Helenakoti

M:t Pistus, Elpis, Agapi ja heidän äitinsä
Sofian kirkko, Hämeentie 55, Helsinki

Pappi Viktor Porokara, pastori Joosef Vola
Palvelukset kaksikielisiä su/sl

JUMALANPALVELUKSET

La 5.5. klo 17.30 vigilia
Su 6.5. klo 10 liturgia
Ke 9.5. klo 17.30 vigilia
La 19.5. klo 17.30 vigilia

*Su 20.5. klo 10 liturgia
Su 20.5. klo 11.30 ehtoopalvelus
La 16.6. klo 10 liturgia

Kulttuurikeskus Sofia

Pyhän viisauden kappeli, Kallvikinniementie
35, Vuosaari

JUMALANPALVELUKSET

Arkinis aamupalvelus klo 8.30–9.
Ehtoopalvelus klo 16.30–17. Lauantaisin
liturgia klo 10.30.
Myös muita palveluksia tapahtumien
yhteydessä, ks. www.sofia.fi/kappeli

LÄNTINEN ALUE

PAPISTO

Rovasti Kalevi Kasala
p. (09) 8564 6128, 040 525 2868

Pastori Petri Korhonen
p. (09) 8564 6127, 050 409 6267

KANTTORIT

Petri Hakonen p. (09) 8564 6146,
040 767 4335

Matti Jyrkinen p. (09) 8564 6147,
040 525 0782

AVUSTAVA PAPISTO

Rovasti Heikki Huttunen, p. 040 741 8792

Pastori Markus Kinkki, p. 050 5637 579

Diakoni Seppo Pesonen, p. 040 747 6615

Tapiola

Pyhittäjä Herman Alaskalaisen kirkko,
Kaupinkalliontie 2, p. (09) 85 646 221

Pappi Petri Korhonen, kanttori Petri Hakonen

JUMALANPALVELUKSET

La 5.5. klo 17 vigilia
La 5.5. klo 18.40 moleben pyhälle Ksenia
Pietarilaiselle
Su 6.5. klo 10 liturgia
Ke 9.5. klo 9 aamupalvelus
Ke 9.5. klo 17 vedenpyhitys
*To 10.5. klo 10 liturgia
La 12.5. klo 17 vigilia
La 12.5. klo 18.40 moleben pyhälle Ksenia
Pietarilaiselle
Su 13.5. klo 10 liturgia
Ke 16.5. klo 9 aamupalvelus
Ke 16.5. klo 17 ehtoopalvelus
To 17.5. klo 9 liturgia
La 19.5. klo 17 vigilia
La 19.5. klo 18.40 moleben pyhälle Ksenia
Pietarilaiselle
*Su 20.5. klo 10 liturgia
Ke 23.5. klo 9 aamupalvelus
Ke 23.5. klo 17 akatistos
To 24.5. klo 9 liturgia
La 26.5. klo 17 vigilia
La 26.5. klo 18.40 moleben pyhälle Ksenia
Pietarilaiselle
Su 27.5. klo 10 liturgia
Ke 30.5. klo 9 aamupalvelus
Ke 30.5. klo 17 ehtoopalvelus
To 31.5. klo 9 liturgia
Su 3.6. klo 10 liturgia
Su 10.6. klo 10 liturgia
Su 17.6. klo 10 liturgia

MUUTA TOIMINTAA

Liturgian aikana lastenkerho yli 3-vuotiaille ja
ponomarikerho yli 6-vuotiaille pojille.

Espoon keskus

Trapesa, Kirkkojärventie 1
(Espoon juna-asema, 2. krs.), Espoo
Pappi Heikki Huttunen

JUMALANPALVELUKSET

Su 13.5. klo 10 liturgia
Su 17.6. klo 10 liturgia

Hanko

Pyhien apostolienvertaisten Magdalan
Marian ja Vladimir Kiovalaisen kirkko,
Täktomintie 4

Isännöitsijä Alan Jeffery, 040 554 2764
Pappi Kalevi Kasala, kanttori Matti Jyrkinen

JUMALANPALVELUKSET

Su 13.5. klo 10 liturgia
La 9.6. klo 17 vigilia
Su 10.6. klo 10 liturgia

Lohja

Karjalan valistajien kirkko, Nahkurinkatu 4

Pappi Kalevi Kasala, kanttori Matti Jyrkinen
Isännöitsijä Seppo Pesonen, p. 040 747 6615

JUMALANPALVELUKSET

Jumalanpalveluksia toimitetaan
seuraavan kerran syyskuussa.

MUUTA TOIMINTAA

Kirkkokerho
Kuukauden 1. ja 3. sunnuntai yli 3-vuotiaille.

Metsolan hautausmaan tsasouna

Kaikkien pyhien tsasouna,
Myyryntie 8, Lohja

JUMALANPALVELUKSET

La 5.5. klo 17 vigilia
Su 6.5. klo 10 liturgia
Ke 9.5. klo 17 vigilia
Su 20.5. klo 18 ehtoopalvelus (polvirukoukset)
La 26.5. klo 17 suuri ehtoopalvelus ja teeilta,
praasniekka
La 16.6. klo 17 vigilia
Su 17.6. klo 10 liturgia

Nummela

Ortodoksinen rukoushuone,
Naaranpajantie 7, p. 046 632 1210

JUMALANPALVELUKSET

La 19.5. klo 10 panihida (Sielujen lauantai)
La 19.5. klo 17 vigilia
*Su 20.5. klo 10 liturgia
Ke 23.5. klo 18 akatistos (Kiitos Jumalalle kaikesta)

MUUTA TOIMINTAA

Liturgian aikana lastenkerho yli 3-vuotiaille joka
kuukauden 4. sunnuntai.

Karjalohja

Pyhän Markuksen kappeli,
Sakkolan tila, Sakkolan kylätie

JUMALANPALVELUKSET

La 12.5. klo 10 liturgia (praasniekka)

Kirkkonummi

Pokrovan kirkko, Elfvinginkuja, Jorvas
p. (09) 221 1400
Papisto: pappismunkki Hariton ja
pappismunkki Foma

JUMALANPALVELUKSET

La 5.5. klo 17 vigilia
Su 6.5. klo 10 liturgia
Ke 9.5. klo 17 vigilia
*To 10.5. klo 10 liturgia
La 12.5. klo 17 vigilia

Su 13.5. klo 10 liturgia
La 19.5. klo 17 vigilia
*Su 20.5. klo 10 liturgia
Ma 21.5. klo 8 liturgia
La 26.5. klo 17 vigilia
Su 27.5. klo 10 liturgia
La 2.6. klo 17 vigilia
Su 3.6. klo 10 liturgia
La 9.6. klo 17 vigilia
Su 10.6. klo 10 liturgia
Ti 12.6. klo 8 liturgia
La 16.6. klo 17 vigilia
Su 17.6. klo 10 liturgia

ITÄINEN ALUE

PAPISTO

Rovasti Mikael Sundkvist, p. 050 350 9356
Pastori Kimmo Kallinen, p. 040 707 9609

KANTTORIT

Minna Jokinen, p. 050 358 7339
Olga Soldatova p. (09) 8564 6144,
040 1930733

Elena Nemlander, p. 0440 430 249, Porvoo

MUU PAPISTO

Rovasti Jukka Alava, p. 0400 737 466,
jukka.alava@iki.fi

Rovasti Viktor Porokara (eläkk.)
p. 0400 744 757

Pastori Tapio Rautamäki p. 045 692 9081

Pastori Johannes Lahtela, p. 040 776 0700
Järvenpää

Diakoni Sergei Podschivalov
p. 040 749 1560, Tikkurila

Diakoni Andreas Stenberg, Tikkurila

Diakoni Risto Ikäheimo, Tikkurila

Diakoni Yrjö Saranpää, Porvoo

Diakoni Heikki Korhonen, Porvoo

Tikkurila

Kristuksen taivaaseenastumisen kirkko
Läntinen Valkoisenlähdeentie 48

Pappi Mikael Sundkvist, kanttori Olga Soldatova

JUMALANPALVELUKSET

La 5.5. klo 17 suuri ehtoopalvelus
Su 6.5. klo 9 aamupalvelus ja liturgia
Ke 9.5. klo 17.30 vigilia
*To 10.5. klo 10 liturgia
To 10.5. klo 11.45 ristisaatto
La 12.5. klo 17 vigilia
Su 13.5. klo 10 liturgia
Ke 16.5. klo 17.30 ehtoopalvelus
La 19.5. klo 9 aamupalvelus ja liturgia
La 19.5. klo 17 vigilia
*Su 20.5. klo 10 liturgia
Su 20.5. klo 12.30 ehtoopalvelus
Ke 23.5. klo 17.30 ehtoopalvelus
La 26.5. klo 17 vigilia
Su 27.5. klo 10 liturgia
Ke 30.5. klo 17.30 ehtoopalvelus
La 9.6. klo 17 vigilia
Su 10.6. klo 10 liturgia

Myyrmäki

Pyhän Martinin ev.-lut.
kappeli, Uomatie 1, Vantaa

JUMALANPALVELUKSET

La 5.5. klo 10 liturgia

Järvenpää

Jumalansyntyttäjän Kazanilaisen
ikonin kirkko, Kartanontie 45

Isännöitsijä Jyrki Vaara, p. 040 090 7550
Pappi Kimmo Kallinen, kanttori Minna Jokinen

JUMALANPALVELUKSET

La 5.5. klo 17 vigilia
Su 6.5. klo 10 liturgia
Ke 9.5. klo 17 vigilia
*To 10.5. klo 10 liturgia
La 12.5. klo 10 liturgia
Ti 15.5. klo 20 Jeesuksen rukous
La 19.5. klo 14.30 litanioita Järvenpään
hautausmaalla
La 19.5. klo 16.30 panihida
La 19.5. klo 17 vigilia
*Su 20.5. klo 10 liturgia (polvirukoukset)
Ke 23.5. klo 17 ehtoopalvelus
La 26.5. klo 10 liturgia
Ti 29.5. klo 20 Jeesuksen rukous
La 2.6. klo 17 vigilia
Su 3.6. klo 10 liturgia
La 16.6. klo 17 vigilia
Su 17.6. klo 10 liturgia

Klaukkala

Pyhän Nektarios Eginalaisen kirkko
Kuonomaentie 80, 01800 Klaukkala

Isännöitsijä Aune Svennevig, p. (09) 8564 6231,
pappi Tapio Rautamäki, kanttori Minna Jokinen

JUMALANPALVELUKSET

Su 13.5. klo 9 aamupalvelus, liturgia ja
äitienpäivän rukoushetki
Su 27.5. klo 9 aamupalvelus ja liturgia
Su 17.6. klo 10 liturgia

Porvoo

Kristuksen kirkastumisen kirkko
Vanha Helsingintie 1, Tattarinmalmi

Vahtimestari Niko Laakso, p. (09) 85 646 232,
Pappi Kimmo Kallinen, kanttori Elena Nemlander

JUMALANPALVELUKSET

Ke 9.5. klo 17 vigilia
*To 10.5. klo 10 liturgia
La 12.5. klo 17 vigilia
Su 13.5. klo 10 liturgia
To 17.5. klo 17.30 akatistos
La 19.5. klo 17 vigilia
*Su 20.5. klo 10 liturgia (polvirukoukset)
La 26.5. klo 17 vigilia
Su 27.5. klo 10 liturgia
To 31.5. klo 17.30 akatistos
Ti 5.6. klo 17 yleinen panihida (ja litanioita
haudoilla)
La 9.6. klo 17 vigilia

MUUTA TOIMINTAA

Sunnuntaisin liturgian aikana lastenkerho
yli 3-vuotiaille.

MONIKULTTUURINEN TYÖ

PAPISTO

Pastori Vaslav (Slava) Skopets
p. (09) 8564 6123,
Pastori Teemu Toivonen,
p. (09) 8564 6122, 040 511 3846

KANTTORI

Irina Tchervinskij-Matsi,
p. (09) 8564 6141, 050 374 0019

AVUSTAVA PAPISTO

Rovasti Heikki Huttunen, p. 040 741 8792
Rovasti Ion Durac, p. 040 516 6741 (rom)
Pastori Alexandre Björklund, p. 040 550 0103

Pyhän Kolminaisuuden kirkko

Unioninkatu 31, Kruununhaka

p. (09) 85 646 210/vahtimestari
Pastori Vaslav (Slava) Skopets,
kanttori Irina Tchervinskij-Matsi
Muu papisto: pastori Alexandre Björklund,
ylidiakoni Gennadij Stolbow, diakoni Ioann
Markolainen

PALVELUKSET KIRKKOSLAAVIKSI

La 5.5. klo 16.30 yleinen panihida
La 5.5. klo 17 vigilia
Su 6.5. klo 10 liturgia
Ke 9.5. klo 17 vigilia
*To 10.5. klo 10 liturgia
La 12.5. klo 16.30 yleinen panihida
La 12.5. klo 17 vigilia
Su 13.5. klo 10 liturgia
Ke 16.5. klo 17 ehtoopalvelus
La 19.5. klo 10 liturgia (vainajien muistelupäivä)
La 19.5. klo 16.30 yleinen panihida
La 19.5. klo 17 vigilia
*Su 20.5. klo 10 liturgia
Su 20.5. klo 12 ehtoopalvelus
Ma 21.5. klo 10 liturgia
Ke 23.5. klo 17 ehtoopalvelus
La 26.5. klo 16.30 yleinen panihida
La 26.5. klo 17 vigilia
Su 27.5. klo 10 liturgia
Ke 30.5. klo 17 ehtoopalvelus
La 2.6. klo 16.30 yleinen panihida
La 2.6. klo 17 vigilia
Su 3.6. klo 10 liturgia
La 9.6. klo 16.30 yleinen panihida
La 9.6. klo 17 vigilia
Su 10.6. klo 10 liturgia
La 16.6. klo 16.30 yleinen panihida
La 16.6. klo 17 vigilia
Su 17.6. klo 10 liturgia

TOIMINTAA

Kirkkokerho yli 3-vuotiaille su klo 10–12.30
Ponomarikerho yli 6-vuotiaille pojille su klo
10–12.30 ja ke klo 17–18

Huskyrkan i Helsingfors

Elisabetsgatan 29 A, 4:e vån

Gudstjänsterna förrättas av fr Teemu Toivonen,
Mariamkören sjunger under ledning av Satu Vola.

GUDSTJÄNSTER PÅ SVENSKA

Lö 5.5. kl 17 vigilia
Sön 6.5. kl 10 liturgi
Sön 27.5. kl 10 liturgi, radiering

Kotikirkko / Ss. James and Catherine Church

Liisankatu 29, 4th floor (Kruununhaka)

Teemu Toivonen, 040 511 3846

ENGLISH SERVICES

Sat 12.5. at 17 vespers
Sun 13.5. at 10 liturgy

Study Group in English

12.5. at 17, Mirolybov hall. The Evening Service
and the Study Group in English, basic informati-
on and discussion on different topics based on
the Church year. May 12th: Come, Holy Spirit! The
feast of Pentecost. For more information: fr. Tee-
mu Toivonen 040 5113846

Στο παρεκκλήσιο του

Kotikirkko

Διεύθυνση: Liisankatu 29 A, Ελσίνκι,

Teemu Toivonen, 040 511 3846

*Κυριακή 20.5. στις 9.00 ὄρθρος και Θεία
λειτουργία

Хельсинкский приход

Настоятель прихода

Марку Салминен, тел. 09 85 646 103,
markku.salminen@ort.fi

Канцелярия прихода

Адрес: Liisankatu 29, 00170 Helsinki

Русскоязычный священник

Вячеслав Скопец, тел. 09 85 646 123, vaslav.skopets@ort.fi

Регент

Ирина Червинский-Матси, тел. 09 85 646 141

Русскоязычный священник дежурит в -сторожке Свято-Троицкого храма каждый вторник 10–12.

Хельсинки

Свято-Троицкий храм

Unioninkatu 31, Helsinki, 09 8564 6210

Священник Вячеслав Скопец
Регент Ирина Червинский-Матси
Внештатное священство
Священник Александр Бьёрклунд
Протоиерей Геннадий Столбов
Диакон Иван Марколайнен

БОГОСЛУЖЕНИЯ

Сб 5.5. в 16.30 Панихида

Сб 5.5. в 17 Всенощное бдение

Вс 6.5. в 10 литургия

Ср 9.5. в 17 Всенощное бдение

*Пн 10.5. в 10 литургия

Сб 12.5. в 16.30 Панихида

Сб 12.5. в 17 Всенощное бдение

Вс 13.5. в 10 литургия

Ср 16.5. в 17 вечерня

Сб 19.5. в 10 литургия

Сб 19.5. в 16.30 Панихида

Сб 19.5. в 17 Всенощное бдение

*Вс 20.5. в 10 литургия

Вс 20.5. в 12 вечерня

Пн 21.5. в 10 литургия

Ср 23.5. в 17 вечерня

Сб 26.5. в 16.30 Панихида

Сб 26.5. в 17 Всенощное бдение

Вс 27.5. в 10 литургия

Ср 30.5. в 17 вечерня

Сб 2.6. в 16.30 Панихида

Сб 2.6. в 17 Всенощное бдение

Вс 3.6. в 10 литургия

Сб 9.6. в 16.30 Панихида

Сб 9.6. в 17 Всенощное бдение

Вс 10.6. в 10 литургия

Сб 16.6. в 16.30 Панихида

Сб 16.6. в 17 Всенощное бдение

Вс 17.6. в 10 литургия

Кружки на русском языке при -Свято-Троицком храме.

Внимание! Занятия проходят в приходском зале Свято-Троицкого храма. Адрес: Rauhankatu 18, Helsinki

(Небольшое здание возле Свято-Троицкого храма, вход со стороны Rauhankatu).

Семейный клуб

Каждый вторник с 11 по 13.30. Руководитель Евгения Султан (тел. 046 881 1818). Клуб открыт для родителей с маленькими детьми и всех тех, кто хочет пообщаться на русском языке и провести интересное время. Во время работы клуба в Свято-Троицком храме дежурит русскоязычный священник.

Воскресная школа (на русском языке)

Каждое воскресенье с 10 до 12. Руководитель Евгения Султан (тел. 046 881 1818). Школа открыта для детей от 3 лет. С детьми проводятся занятия на тему праздников или воскресных евангельских текстов, читаемых на литургии, а так же занимаются поделками и познавательными играми. -Занятия проходят до начала Евхаристии.

Хор Свято-Троицкого храма приглашает новых певчих!

Хор поет на богослужениях по субботам и по воскресениям, а также на богослужениях церковных праздников на

церковнославянском языке. Сейчас хор ведется набор новых певчих. Желающим петь в хоре необходимо знать нотную грамоту. Репетиции хора проводятся по понедельникам с 18 до 20 в Свято-Троицком храме. В осеннем периоде хор готовится к 190-летию Хельсинкского прихода и -Свято-Троицкого храма. Объявиться, или получить дополнительную информацию можно у регента Ирины Червинский-Матси: irina.tchervinskij-matsi@ort.fi, 050 374 0019

Вечерня и беседы о православии на русском языке

Двенадцать бесед посвящены Символу веры По средам вечерня на церковнославянском языке в 18 в Свято-Троицком храме, после беседа о православии на русском языке.

Вход на территорию храма со стороны Rauhankatu

Храм при доме престарелых

Церковь святых мучениц Веры, Надежды, Любви и матери их Софии, Hämeentie 55, 00580 Helsinki, тел. 09 2511 1411

Священник: Виктор Порокара

БОГОСЛУЖЕНИЯ

Сб 5.5. в 17.30 Всенощное бдение

Вс 6.5 в 10 литургия

Ср 9.5. в 17.30 Всенощное бдение

Сб 19.5. в 17.30 Всенощное бдение

* Вс 20.5. в 10 литургия

Вс 20.5. в 11.30 вечерня

Сб 16.6. в 10 литургия

Приходской центр в Мюллюпуру

Часовня прп. Александра Свирского Jauhokuja 3 В 2, 00920 Helsinki

Священник Йосеф Вола, тел. 0405452250

Богослужения совершаются на финском языке, но при необходимости используется и церковнославянский язык.

- Чаепитие по воскресеньям после Литургии
- Воскресная школа для детей по воскресеньям с 10 до 12.30

Культурный центр София

Часовня Святой Софии – Премудрости Божией, Kallvikinniementie 35, 00980 Helsinki, тел. 010 277 900

Расписание богослужений: www.sofia.fi

Эспоо

Церковь прп. Германа Аляскинского в Тапиола

Kaupinkalliontie 2, 02100 Espoo тел. 09 85 646 221

Священники: Петри Корхонен, тел. 09 85 646 127; Хейкки Хуттунен, тел. 040 741 8792.

В первое воскресенье месяца служба на финском и русском языках.

Интернациональный центр Трапеза

Часовня в честь равноапостольных жемироносиц Kirkkojärventie 1, 02770 Espoo

Богослужения проводятся на финском и частично на русском языках.

Вантаа

Спасо-Вознесенская церковь в Тиккурила

Läntinen Valkoisenlänhteentie 48, 01450 Vantaa

Священник Михаил Сундквист, тел. 09 85 646 125, 050 350 9356. Диакон Сергей Подшивалов, тел. 040 749 1560.

Каждое последнее воскресенье месяца литургия на финском и славянском языках.

Чаепитие по воскресеньям после литургии.

TOIMINTAA HELSINGIN SEURAKUNNASSA

HELSINKI

Katekumeenikurssin infotilaisuudet

Katekumeeniopetuksen infotilaisuus järjestetään keväällä 23. toukokuuta klo 18 Uspenskin katedraalissa. Varsinainen opetus alkaa aloitustilaisuudella seurakuntasalilla (Unioninkatu 39, sisäpiha) torstaina 6. syyskuuta klo 18. Lisää tietoa: <https://hos.fi/harkitsetko-kirkkoon-liittymista/>

Helsingin tiistaiseura

Kokoontuu seurakuntasalilla joka toinen tiistai klo 16. Ti 8.5. Viro-ilta, vieraina Tuula ja Eero Hakamies Viron kirkon ystävyysseurasta. Ti 22.5. kevätretki Loviisaan ja Kotkaan Kotkan tiistaiseuran vieraisiksi.

Raamattupiiri

Kotikirkossa tiistaisin ehtoopalvelus klo 17, jonka jälkeen raamattupiiri kokoontuu ortodoksisessa kirjastossa.

Suomalais-venäläinen nuorten laulukerho

Kaksikielinen kerho 9–14-vuotiaalle nuorille. Ilmoittautumiset ja lisätiedot: kanttori Irina Tchervinskij-Matsi, irina.tchervinskij-matsi@ort.fi, 050 374 0019.

Tilaisuus vapaaehtoistoiminnasta ja lähimmäispalvelusta kiinnostuneille

Helsingin ortodoksinen seurakunta yhteistyössä Hoiva- ja palvelukoti Helenan kanssa järjestää tilaisuuden, jossa seurakunnan vapaaehtoistoiminnasta tai lähimmäispalvelusta kiinnostuneilla on mahdollisuus arvioida rooliaan seurakunnan vapaaehtoisena ja lähimmäisen palvelijana. Tilaisuudessa mukana seurakunnan vapaaehtoistoiminnan koordinaattori Kristiina Aminoff, Hoiva- ja palvelukoti Helenan operatiivisesta johtamisesta vastaava johtaja, sairaanhoitaja Olga Heiskanen, seurakunnan diakoniatyöntekijä Kari Hartikka, sairaanhoitajaopiskelija diakoni Vladimir Sokratilin ja vapaaehtoistyöntekijä Vanka Karttunen. Tilaisuus järjestetään 7. toukokuuta Helsingin seurakuntasalissa osoitteessa Unioninkatu 39, sisäpiha. Tilaisuus alkaa klo 18 kahvitarjoilulla. Vapaa pääsy. Lämpimästi tervetuloa kaikki vapaaehtoistyöstä ja lähimmäispalvelusta kiinnostuneet!

Jumalansyntyttäjän syntymän yhteisö

Jumalansyntyttäjän syntymän kappelissa toimitetaan arkisin klo 5.45 aamurukoukset, puoliyöpäpalvelus/paraklesis, aamupalvelus ja illalla klo 18.30 Jeesuksen rukous -palvelus tai akatistos. Keskustelutarja jatkuu aiheesta "usko arjessa" to 24.5. ja 14.6. klo 16–18. Olohuone-lafka on auki to-la klo 13–16. Mahdollisuus mm. opetella rukousnauhojen solmimista ja tehdä käsitöitä tai viettää hetki kanssamme kahvikupin äärellä. Myynnissä mm. Lintulan mausteita, hunajaa, kir-

joja ja tuohuksia. Mahdollisuus ostaa lukemista "kirjakirpputorilta". Osoite Mikonkatu 25, Helsinki (summerissa lukee kappeli, käynti sisäpihalta). Lisätietoja ja muutokset viikko-ohjelmassa: theotokos.fi

Uspenskin katedraalin ystävät ry

Yhdistyksen kevätkokous ti 8.5.2018 kello 17 Uspenskin katedraalin kryptassa, Kanavakatu 1. Kokouksessa käsitellään tilinpäätös, vuosikertomus ja toiminnantarkastajan lausunto. Muina asioina keskustellaan syyskuussa alkavasta yhdistyksen rahankeräyksestä ikonostaasin korjaamiseksi. Jäsenet tervetuloa! Kokouksessa pientä purtavaa tarjolla.

TAPAHTUMIA

Pääsiäisen iloa -konsertti

Su 6.5. klo 15 Stefanoskodin Mieskuoro esittää perinteisiä ortodoksia pääsiäisajan veisuja. Johntaa: Jari Ketola. Puhe: metropoliitta Ambrosius. Oviraha 40 e/hlö, sis. juhla-aterian juomineen. Osoite: Hallatie 2 B, Tapaninvainio, Helsinki

ITÄ-HELSINKI

Pyhittäjä Aleksanteri Syväriläisen kappelin kuoro

Kuoroharjoitukset jatkuvat ke klo 18–20. Mikäli olet kiinnostunut tulemaan mukaan toimintaan, tule paikalle tai ota yhteys kanttori Kirsi-Mariaan puh. 050 401 4798. Valmistaudu musikaalisuuden ja äänialan testaukseen ja opettele jokin laulu koelauluksi.

Venäjänkielinen lasten musiikkikerho

Perjantaisin Pyhittäjä Aleksanteri Syväriläisen kappelissa klo 17. Ohjaajana toimii Anna Chatylovitch.

KULTTUURIKESKUS SOFIA

Taidenäyttelyt

Suomen ikonimaalarit ry 40-vuotisjuhlanäyttely 5.6. saakka.
Hanna Hentisen valokuvanäyttely Vaellus pyhiin – ristisaattoja idän ja lännen rajalla 5.6. saakka.
Rosa Liksomien Postmoderni ekumeeninen ikonostaasi esillä toistaiseksi.
Pysyvä kirkkotaidenäyttely.

Kurssit ja tapahtumat

Ympäristöaahdistus ja toivo -seminaari la 5.5. klo 13–17. Seminaarissa keskustellaan ympäristöaahdistuksen ongelmasta ja pohditaan, miten yhteiskunnassa olisi mahdollista rakentaa kestävää toivoa. Lähtökohtana on ympäristötutkija, teologi Panu Pihkalan tuore teos Päin helvettiä? Ympäristöaahdistus ja toivo (Kirjapaja 2017). Puhujina mm. BIOS-tutkimusyksikön koordinaattori, taiteilija Antti Majava, opintopsykologi Sanni Saarimäki, TT Panu Pihkala ja metropoliitta Ambrosius. Hinta 25 €, sis. välipalan ja iltapäiväkahvit. Ilmoittautuminen 4.5. mennessä.

Messu, askeesi ja mystiikka -luento

ke 9.5. klo 17.15–18.30. Tutustumme ortodoksisuuteen isä Ambrosiuksen johdolla. Luennot ovat maksuttomia ja kaikille avoimia. Luentojen jälkeen yhteistä keskustelua.

Äitiinpäivä Sofiassa

Su 13.5. Sofian ravintolassa juhlatalkoot klo 11.30–14 ja 14.30–16.30. Pöytävaraukset: reception@sofia.fi tai p. 010 277 900

Hiljaisuuden päivä

La 19.5.2018 klo 9.30–16. Ekumeenisen päiväreitin vetäjänä on retriittiohjaaja Mari Vainio. Hinta 67 euroa, sis. ohjauksen ja ateriat.

Sofian kevättalkoot

La 19.5. klo 12–16 perinteiset kevään pihatalkoot yhteistyössä Sofian ystävä ry:n kanssa. Ilmoittautuminen 18.5. mennessä.

Ikonikultausten salaisuudet

Boluskultausta ja ornamentointia. Opettajana Mikko Snellman. Kurssin hinta on 360 €. Kurssi-

maksu ei sisällä kurssia varten valmistettua ikonilautaa eikä lehtikultaa. Näiden hinta on n. 135 €, jotka laskutetaan kurssin loputtua. Ilmoittautuminen: Mikko Snellman p. 0400-316991 tai miko@kultaus-snellman.fi

Villiyrttiretki

Teemme luontoretken kauniiseen Kallvikinmeeseen. Matkalla poimimme yrttikasveja ja keskustelemme kasveista ja niiden kulttuurihistoriasta Suomessa. Oppaana Ulla-Majja Rouhiainen. Retken hinta 25€/hlö. Ilmoittautuminen 25.5. mennessä.

Mosaikkikurssi

Ma–la 11.–16.6. Kurssilla perehdytään mosaikkitraditioon ja mosaikkien valmistuksen perustekniikoihin. Kurssilla valmistetut työt saa mukaan kurssin päätyttyä. Opettajana mosaikkitaiteilija Mirko Cetkovic Belgradista. Opetus englanniksi. Kurssin hinta 350 €. Sitovat ilmoittautumiset 28.5. mennessä.

Akvarellikurssi

Tutustumme akvarellimaalauksen saloihin taidemaalari Marjukka Paunilan opastuksella. Osallistuminen ei vaadi aikaisempia maalausopintoja, mutta kurssi soveltuu myös pidempään maalanneille. Hinta 750 euroa/hlö kahden hengen huoneessa ja 900 euroa yhden hengen huoneessa. Ilm. 11.5. mennessä.

Lisätiedot: sofia.fi/tapahtumat. Ohjelmamuutokset mahdollisia. Kurssien yhteydessä majoitus aamiaisella alkaen 40€/vrk. Ilmoittautumiset: reception@sofia.fi tai p. 010 277 900. Kulttuurikeskus Sofia, -Kallvikinmientie 35, 00980 Hki.

LÄNTINEN ALUE

Tapiolan kirkko, Kaupinkalliontie 2, Espoo

Lasten iltakerho

Tiistaisin Tapiolassa klo 17–20. Kerhoissa lapset tutustuvat toisiinsa sekä ortodoksisen kirkkoon ja uskonon erilaisten aktiviteettien kautta. Kerhoissa askarrellaan, leikitään ja pelataan. Yli 4-vuotiailla mahdollisuus osallistua myös kokikerhoon.

Nuorten ikonimaalauskerho

Yli 13-vuotiaille tiistaisin Tapiolan Pyhittäjä Herman Alaskalaisen kirkossa klo 17–20. Kysy lisää: Katarina Koskivaara-Ilmonen, koskivaarak@yahoo.com

Monikulttuurinen käsityökerho

To klo 10–12 Tapiolan Pyhittäjä Herman Alaskalaisen kirkossa. Tervetuloa mukaan kaikki käsitöistä kiinnostuneet.

Lohjan kirkko, Nahkurinkatu 4

Kuoroharjoitus keskiviikkona 16.5. klo 18–20. Uudet laulajat ovat tervetulleita laulukokeen kautta koeajalle. Lisätietoja kanttori Matti Jyrkinen, p. 040 525 0782, matti.jyrkinen@ort.fi.

Ortodoksisuus tutuksi -kurssi torstaisin klo 18–20. Lisätietoja isä Kalevi Kasala, p. 040 525 2868, kalevi.kasala@ort.fi

Seniorikerho torstaina 17.5. klo 14–16. Lisätietoja kanttori Matti Jyrkinen 040 525 0782, matti.jyrkinen@ort.fi

Länsi-Uudenmaan ortodoksin seurakuntaillat, lisätietoja puheenjohtaja Urpo Uotila 044 314 5210

Ikonipiiri. Lisätietoja Tarja Tarima, p. 040 541 3901, tarja.tarima@tikkurila.com

Miestenpiiri kokoontuu erikseen sovittuina ajankohtina. Lisätietoja kanttori Matti Jyrkinen, p. 040 525 0782.

Naistenpiiri kokoontuu erikseen sovittuina ajankohtina. Lisätietoja Pirkko Siili 0400 782 144.

Lastenkerho liturgiapalvelusten yhteydessä. Lisätietoja Päivi Kasala, p. 050 347 0205.

Nummelan rukoushuone, Naaranpajantie 7

Perjantaipeiri perjantaina 18.5. klo 12–14. Lisätietoja kanttori Matti Jyrkinen 040 525 0782, matti.jyrkinen@ort.fi

Ikonipiiri. Lisätietoja Ritva Tarima 0400 719 563, ritva.tarima@suomi24.fi.

Hangon ortodoksinen kirkko,

Täktömintie 5

Kuoroharjoitus sunnuntaina 6.5. klo 14–16. Uudet laulajat ovat tervetulleita laulukokeen kautta koeajalle. Lisätietoja kanttori Matti Jyrkinen, p. 040 525 0782, matti.jyrkinen@ort.fi.

Torstaikerho torstaina 17.5. klo 18–20. Lisätietoja: kanttori Matti Jyrkinen 040 525 0782, matti.jyrkinen@ort.fi

Karkkila, ev. lut. seurakuntatalo, Huhdintie 9–11

Seurakuntailta perjantaisin 4.5. ja 18.5. klo 18–20. Lisätietoja kanttori Matti Jyrkinen 040 525 0782, matti.jyrkinen@ort.fi

Ikonipiiri. Lisätietoja Tarja Tarima 040 541 3901, tarja.tarima@tikkurila.com

Kirkkonummi, ev. lut. seurakuntatalo, Seurakunnantie 1

Seurakuntailta torstaina 17.5 klo 18–20. Lisätietoja kanttori Matti Jyrkinen, p. 040 525 0782, matti.jyrkinen@ort.fi

Toimintaa Trapesa

Muistomuokkas-avalo- ja valokuvanäyttely 3.5.–14.6.

Keskustelutilaisuus muuttuvasta identiteetistä ja rooleista / Kuka minä olen? 7.5. Klo 17–19.

Suvelan Basaari -kaupunginosatapahtuma Suomen monikulttuurisimmassa lähiössä 12.5.

Hair Art workshop koululaisille 9.–11.6.

Objekti-näyttelyn avajaiset 14.6. yhteistyössä Aalto-yliopiston kanssa.

Ruusupuutarhan Tai Chi -mestariyhtymän näyttös ja piknik-tapahtuma la 16.6. klo 13.

Iftar-ateria 12.6. noin klo 23. Kristityt tarjoavat muslimille auringonlaskun ramadan-aterian paastokilvoittelun tueksi.

Trapesan suomen kielen tunnit ke klo 10 ja to klo 15.30 jatkuvat toukokuun loppuun saakka. Toukokuussa on päivätoimintaa alle kouluikäisille lapsille sekä ohjattua vapaaehtoisten teemaryhmiä iltapäivisin. Tulossa myös kansainvälisen shakkimestarin shakkivalmennukset. Venäjän kielen opintoryhmään haetaan lisää osallistujia - ilmoittautumiset ja lisätiedot: info@trapesa.com tai puh. 010 5837972. Seuraa muita ja päivittyviä tapahtumia www.trapesa.com ja käy tykkäämässä Facebook / Trapesa

TAPAHTUMIA

Pokrovan yleisöpäivät

Pokrovan veljestö järjestää yleisölle tutustumispäivät, jolloin mahdollisuus opastettuihin kieroksiin, ruokailuun ja mukaan vietäviin tuotteisiin. Vapaa pääsy! La 9.6. klo 11–15 ja la 18.8. klo 11–15.

Kansallinen puutarhapäivä

Pokrova osallistuu puutarhapäivään: tarjolla opastetut kierokset ja kesäkahvila ruokailumahdollisuudella. Sunnuntaina 1.7. klo 12–18. Vapaa pääsy! Lämpimästi tervetuloa!

ITÄINEN ALUE

Toimintaa Tikkurilassa

Kirkkokuoro

Harjoitukset torstaisin klo 18–20. Kanttori: Olga Soldatova, 040 1930 733, olga.soldatova@ort.fi

Ikonikerho

Tiedustelut Liisa Holst, 040 566 8481

Ortodoksiakerho

Tikkurilan kirkon tiistaiseuran ortodoksiakerho parillisten viikkojen keskiviikkoiltoina. Kokoontuminen Tikkurilan kirkolla Arseni-salissa ehtoopal-

veluksen jälkeen klo 18. Loppukevään teemoina Apostolien tekojen kirja sekä aamupalvelus. Opettajana isä Mikael Sundkvist. 16.5. Apostolien tekojen kirja: Paavali. 30.5. Aamupalveluksen sanoma: Kanoni (9 oodia).

Luontoretki

Torstaina 17.5. yhteinen luontoretki Nuuksion kansallispuistoon. Patikoimme pari km, nautimme eväitä matkan varrella nyyttikestiperiaatteella. Lähtö Tikkurilan kirkolta klo 17.30, paluu n. 20.30 mennessä. Autokyyti järjestyy. Ilmoittautumiset 15.5. mennessä risto.ikaheimo@kolumbus.fi tai isä Mikaelille 050 3509 356.

Toimintaa Järvenpäässä

Ortodoksisuus tutuksi

Lauantaisin toimitettavien liturgioiden jälkeen pidetään ortodoksisuuden perusteita esittelevä alustus- ja keskustelutuokio. Lisätietoja Kimmo Kallinen, puh. 040 707 9609.

Kuoro

Kuoroharjoitukset keskiviikkoisin klo 17.30–19.30. Lisätiedot: kanttori Minna Jokinen, puh. 050 358 7339, minna.jokinen@ort.fi

Ikonimaalaus

Ikonimaalauspiiri kokoontuu torstaisin klo 16–19.15. Lisätietoja ohjaaja Jurij Mitroshin, puh. 050 592 2328.

Kevätretki

Järvenpään perhekerhon kaikille avoin kevätretki Lemmenlaakson retkeilyalueelle (Järvenpäässä) lauantaina 26.5. heti liturgian jälkeen. Lähtö kirkolta (Kartanontie 45) n. klo 11.30 omilla ja kimpapakyydeillä. Paluu samaan paikkaan n. klo 15. Ihmettelemme keväistä luontoa, nautimme retkilounaan ja opettelemme retkeilyyn liittyviä taitoja, mm. retkikeittimen käyttöä ja teltan pystytystä. HUOM! Säävaraus: jos taivaalta tulee vettä kaatamalla, retki peruuntuu. Kaikki retkeilystä kiinnostuneet tervetuloa mukaan! Lisätiedot kanttori Minnalta puh. 050 358 7339 tai email. minna.jokinen@ort.fi

Toimintaa Klaukkalassa

Lastenkerho

kokoontuu liturgian aikana klo 10 alkaen.

Kuoro

Kiinnostaako ortodoksinen kirkkolaulu? Ota yhteyttä kanttori Minna Jokiseen, puh. 050 358 7339.

Toimintaa Porvoossa

Kristuksen kirkastumisen kirkko, Vanha Helsingintie 2, 06100 Porvoo

Kuoro

Kuoroharjoitukset torstaisin klo 17.30–19.30. Oletko kiinnostunut kirkkoveisujen laulamisesta? Ota yhteyttä kanttori Elena Nemlanderiin, p. 044 043 0249.

Ikonimaalaus

Ikonipiiri lauantaisin klo 13.30–16.30. Kysy vapaita paikkoja ohjaaja Ritva Westermarkilta, puh. 040 531 0283, ritva.westermark@pp.inet.fi

Tiistaiseura

Porvoon tiistaiseura kokoontuu kunkin kuukauden toisena tiistaina klo 18. Ti 8.5. klo 18 FT Elina Kahla kertoo Petsamon luostarin vaiheista. Kahvitarjoilu (vapaaehtoinen korvaus). La 26.5. piha- ja siivoustalkoot klo 9–13. Haravoidaan piha, istutetaan kukkia, siistitään sisätiloja. Omat haravat voi ottaa mukaan. Talkoolaisille tarjotaan kahvit ja voileivät. Ti 12.6. tiistaiseuran ilta klo 18. Isä Kimmo Kallinen luennoi apostoli Pietarista ja Paavalista. Kahvitarjoilu (vapaaehtoinen korvaus). Ti 10.7. klo 18 isä Viktor Porokara kertoo Pyhtitsan luostarista, jonne teemme syysretken. Kahvitarjoilu (vapaaehtoinen korvaus).

Samovaari-perhekerho

Monikulttuurinen ja -kielinen perhekerho. Kerhossa on ohjelmaa niin lapsille kuin aikuisille. Kerhokertojen aiheen rakentuvat kirkkovouden mukaan. Perhekerhon pääkielenä on venäjä. Kerhon vetäjänä toimii Ekaterina Milenkova, puh. 046 810 2932.

HAMINAN SRK

ORTODOKSIKESKUS SYPRESSI, KIRKKOHERRANVIRASTO

Varuskuntakatu 14, 45100 Kouvola, Avoimna ti–pe klo 9–13 p. 040 7047 171, hamina@ort.fi, www.orthamina.fi

PAPISTO

Kirkkoherra Ville Kiiveri p. 040 962 0063 ville.kiiveri@ort.fi

KANTTORI

Kari Päivinen, p. 040 866 7686

MUU HENKILÖKUNTA

Seurakunnan vahtimestari, Jaana Juka, p. 040 486 5550, jaana.juka@ort.fi

Seurakuntasihtööri Liisa Eerola, p. 040 7047 171

AVUSTAVA PAPISTO

Rovasti Martti Honkaselkä, p. 044 306 4900, marttihonkaselka@gmail.com

Pastori Johannes Wuorlinna, p. 050 589 9011, jouko.wuorlinna@gmail.com

Pastori Vassi Livio, p. 040 752 7727, vassi.livio@fimnet.fi

Pastori Jukka Jauhiaiainen p. 0400 958 760 jukka.jauhiaiainen@ort.fi

Pastori Aleksi Saveljeff, p. 040 683 8050, aleksi.saveljeff@ort.fi

(monikulttuurinen työ)

Diakoni Gennadi Ikävalko, p. 040 742 4615

HAMINAN SEURAKUNNAN LIIKE- JA VUOKRATALO

Isöympyräkatu 20, Hamina

Isännöinnistä vastaa Itä-Suomen Kiinteistöpalvelu, Isöympyräkatu 9 A 10, 49400 Hamina. Isännöitsijä Tero Tuononen puh. 050 546 7120 (klo 15 jälkeen), tero.tuononen@outlook.com

Hamina

Pyhien apostolien Pietarin ja Paavalin kirkko, Raatihuoneentori 2

Kirkon ja trapesan vahtimestari pastori Jukka Jauhiaiainen p. 0400 958 760 jukka.jauhiaiainen@ort.fi

JUMALANPALVELUKSET

Ti 8.5. klo 17 ehtoopalvelus su/sl

Ke 9.5. klo 17 vigilia

La 12.5. klo 17 vigilia

Su 13.5. klo 10 liturgia

Ti 22.5. klo 17 ehtoopalvelus su/sl

La 26.5. klo 17 vigilia su/sl

Su 27.5. klo 10 liturgia su/sl

La 9.6. klo 17 vigilia

Su 10.6. klo 10 liturgia

Ti 12.6. klo 17 ehtoopalvelus su/sl

Haminan hautausmaakirkko

Hirveläntie 22

JUMALANPALVELUKSET

La 19.5. klo 10 liturgia

Kouvola

Pyhän ristin kirkko, Sakaristonmäki, Kirkonmäenkatu 2

JUMALANPALVELUKSET

La 5.5. klo 17 vigilia

Su 6.5. klo 10 liturgia

*To 10.5. klo 10 liturgia

Ti 15.5. klo 17 ehtoopalvelus su/sl

Ke 16.5. klo 17 ehtoopalvelus

La 19.5. klo 17 vigilia

*Su 20.5. klo 10 liturgia

Su 20.5. klo 16 ehtoopalvelus, polvirukoukset

Ke 23.5. klo 17 ehtoopalvelus

Ti 29.5. klo 17 ehtoopalvelus su/sl

Ke 30.5. klo 17 ehtoopalvelus

La 2.6. klo 17 vigilia

Ti 5.6. klo 17 ehtoopalvelus su/sl

La 16.6. klo 17 ehtoopalvelus

Su 17.6. klo 9 liturgia

Myllykosken tsasouna

Koulutie 4, Myllykoski

JUMALANPALVELUKSET

Su 3.6. klo 10 liturgia

TOIMINTAA HAMINAN SEURAKUNNASSA

Kirkkokuorojen harjoitukset

Haminan kuoron harjoitukset torstaisin klo 17.30 Pietarin ja Paavalin trapesassa, Kouvolan kuoron harjoitukset keskiviikkoisin klo 18 ortodoksiakeskus Sypressissä. Lisätietoja: kanttori Kari Päivinen, p. 040 866 7686

Ortodoksiapiiri

Kokoontuu keskiviikkoisin rukoushetken jälkeen Pyhän Ristin kirkon juhlasalissa noin klo 17.30. Kokoontumispäivät myöhemmin nettisivuillamme, lisätietoja isä Ville, p. 040 962 0063

Uusi tiistaiseura

Uusi tiistaiseura kokoontuu kuukauden ensimmäisenä ja kolmantena keskiviikkona klo 17 alkaen ehtoopalveluksen jälkeen Pyhän Ristin kirkon juhlasalissa. Lisätietoja: Tiina Toikka, p. 040 5800 907

Musikaalinen lastenkerho

Pyhän Ristin kirkon juhlasalissa sunnuntaisin klo 17. Lisätietoja: Iana Lang p. 044 377 8457

Kirkkoteistiilikerho

Pyhän Ristin kirkon juhlasalissa keskiviikkoisin klo 10–13. Lisätietoja: Irma Leimulahti p. 040 587 8798

Ikonipiiri Haminassa

Pietarin ja Paavalin trapesassa, ikonipiirin kevätkausi on päättynyt. Lisätietoja Ritva Koverola p. 040 837 5909

Ikonipiiri Kouvolassa

Ortodoksiakeskus Sypressissä, ikonipiirin kevätkausi on päättynyt. Lisätietoja Ritva Koverola p. 040 837 5909

Русскоязычные вечера в Хамине и Коввола

Дни проведения вечеров: Хамина Вт 8.5, 22.5. Коввола Вт 15.5, 29.5. Программа вечеров: Священник дежурит в храме с 16, 16.30 Общая панихида, 17 Вечерня и 17.30 Беседа о православии на русском языке. Дополнительная информация на русском

языке на сайтах приходов и в социальных сетях FB Monikulttuurinen seurakuntatyö Lahdessa, Kotkassa ja Haminassa. VK Мультикультурное служение. Мультикультурная работа. Священник Алекси Савельев моб. 040 683 80 50 aleksi.saveljeff@ort.fi

Venäjänkielinen kerho

15.5., 29.5. ja 5.6. Pyhän Ristin kirkossa seuraavasti: klo 16 päivystys, klo 17 ehtoopalvelus ja klo 17.30 venäjänkielinen kerho 8.5., 22.5. ja 12.6. Pietarin ja Paavalin kirkossa seuraavasti: klo 16 päivystys, klo 17 ehtoopalvelus ja klo 17.30 venäjänkielinen kerho. Lisätiedot pastori Alekski Saveljeff puh. 040 683 8050

TAPAHTUMIA

Pagina Pertti

4.5. klo 14 Pyhän Ristin kirkon juhlasalissa. Ilmoittautumiset puh. 040 7047 171, ti-pe klo 9-13

HÄMEENLINNAN SRK

SEURAKUNTAKOTI

Matti Alangon katu 11 A,
13130 Hämeenlinna

SEURAKUNNANVIRASTO

Matti Alangon katu 11, 13130 Hämeenlinna
p. 050 321 0035

Viraston aukioloajat:

ke klo 14–16.30 ja pe klo 9.30–12

hameenlinna@ort.fi

www.hmlortodoksinen.fi

www.facebook.com/

HameenlinnanOrtodoksinenSeurakunta/

PAPISTO

Vt. kirkkoherra Jonas Bergenstad

p. 0400 330 484, jonas.bergenstad@ort.fi

Pastori Taisto Rikkinen, p. 050 371 6475

KANTTORI

Leena Lomu

p. 040 707 6715, leena.lomu@ort.fi

AVUSTAVA PAPISTO

Rovasti Markku Aroma, p. 044 244 9298

Pastori Kari M. Ranttilä, p. 040 550 6272

Diakoni Erkki Lumisalmi, p. 0400 396 326

MUU HENKILÖKUNTA

Kiinteistöhoitaja Markku Seljänne

p. 0400 716 810

Forssan toimintakeskuksen isännöitsijä

Heikki Halme, p. 040 558 0465

Pääkirkon ja Ahveniston kirkon isännöitsijä

Kirsi Backman, p. 050 349 5985

Hämeenlinna

Pyhien Aleksanteri Nevskin ja Johannes Kryssostomoksen kirkko
Erottajakatu 2, Hämeenlinna

JUMALANPALVELUKSET

La 5.5. klo 17 vigilia

Su 6.5. klo 10 liturgia

Ke 9.5. klo 17 vigilia

*To 10.5. klo 10 liturgia, kirkkokahvit, katekumeenikerho (Taisto Rikkinen)

La 12.5. klo 17 ehtoopalvelus

Su 13.5. klo 9 aamupalvelus ja liturgia

La 19.5. klo 17 vigilia

*Su 20.5. klo 10 liturgia ja ehtoopalvelus

(polvirukoukset), kirkkokahvit

La 2.6. klo 17 vigilia

Su 3.6. klo 10 liturgia

La 9.6. klo 17 vigilia

Su 10.6. klo 10 liturgia

La 16.6. klo 17 vigilia

Su 17.6. klo 10 liturgia

Forssan toimintakeskus

Keskuskatu 10, Forssa

JUMALANPALVELUKSET

Su 27.5. klo 10 liturgia

Lammi

Athos-säätiön toimintakeskus,

Panagian puistotie 39 A, Lammi

JUMALANPALVELUKSET

La 26.5. klo 8 liturgia

TOIMINTAA HÄMEENLINNAN SEURAKUNNASSA

Diakoniaseura

Yhteyshenkilö Silja Shepherd, 050 560 4318,
silja.shepherd@gmail.com. Tietoa diakoniaseuran toiminnasta yhteyshenkilöltä tai srkn:n nettisivuilta.

Kyyrölä-kerho

Pj. Antonina Sosunov-Perälä, (03) 612 5850 /
040 721 8436, antonina@pp.inet.fi. Varapj. ja sihteeri Lidia Jaskari, 040 588 5185, lidia.jaskari@gmail.com. Kerholla myynnissä "Muolaan-Kyyrölän miehet talvisodassa 1939-40 ErP 4:n riveissä" -kirjaa. Kirjaa voi tilata Antoninalta hintaan 15€/kpl.

Ikonipiiri Hämeenlinnassa

Seurakuntakoti, Matti Alangon katu 11 A.
Opettaja Pasi-Mikael Huovinen, 041 576 6143.

Pyhä Syke ry

Pj. Marianne Kantonen, 050 331 8905 Pyhä Syke järjestää kirkkokahvit helluntaina 20.5. Tervetuloa! Voit lukea Pyhän Sykkeen toiminnasta yhdistyksen nettisivuilta osoitteesta pyhasyke.fi

Tiistaiseura

Pj. Sven Wessman, 040 7575 228, sven.wessman@pp1.inet.fi Tiistaiseura kokoontuu seurakuntakodilla, Matti Alangon katu 11 A, ellei toisin mainita. Tiistaiseurailat alkavat klo 17 alkuhartaudella ja kahvituksella. Kirkkoillat, vigiliat ja liturgiat pääkirkossa, Erottajakatu 2, Hämeenlinna. Ti 8.5. klo 17 Alkurukousten merkitys, isä Taisto Rikkinen.

Ikonimaalauksen intensiivinen kesäkurssi

Ma-to 25.–28.6. klo 9-17.30 (40 tuntia), 120 €, Hämeenlinnan ortodoksilla seurakuntakodilla, Matti Alangon katu 11 A. Opettaja Tarja Tarima, puh. 040 541 3901, tarja.tarima@tikkurila.com. Kurssi on tarkoitettu sekä vasta-alkajille että pidempään maalanneille. Yhteisenä aiheena kurssilaisten toiveen mukaisesti naispyhä. On toivottu myös ikonin Pyhät Naiset Kristuksen haudalla ja pidempään maalanneet voivat halutessaan maalista sen. Teoriaa ja historiaa aiheiksi valituista naispyhästä. Materiaaleja voi tarvittaessa ostaa opettajalta, mutta ilmoitathan materiaalitilauksesi opettajalle hyvissä ajoin ennen kurssia! Kurssi on täynnä, peruutuspaikkoja voi kysyä opettajalta.

Kirkkokuoro

Kanttorin vuosiloman 27.4.-7.5. aikana ei ole harjoituksia. Leena-kanttoria sijaistaa ensimmäisenä viikonloppuna nunna Maria ja jälkimmäisenä isä Erkki. Ke 9.5 ei ole kuoroharjoituksia, koska tuolloin on helatorstain vigilia. Ke 16.5. ja 23.5. klo 17 normaali kuoroharjoitukset ja ke 30.5. klo 17 kuorolaisten kevätkauden päätösnyttarit. Kirkkokuorossa käymisen voi aloittaa koska vain. Jos osaat laulaa ja kirkko ja uskonto on sinulle tärkeä osa elämässä, ota yhteyttä Leena-kanttorin. Jokainen ääni on tärkeä – kiitos kaikille, jotka annatte sen kirkolle!

Toimintatorstai

Kaikille avoin toimintapiiri, joka kokoontuu yleensä kerran kuukaudessa. Toukokuu on tämän vuoden toiminnallisinta aikaa toimintatorstain osalta. Kerho kokoontuu ja on vastuussa seuraavista tapahtumista. To 10.5. klo 10 helatorstain liturgian kirkkokahvien järjestäminen. Vapaaehtoisia tarvitaan toimintaan lisää. To 17.5. klo 10–13 kirkkoleipien tekoa rovasti Mikael Punnalan opastuksella srk-kodilla. Tuolloin laitetaan myös valmiiksi iltaa varten eväitä Ahveniston siivoustalkoita varten.

Ahveniston kirkon siivoustalkoot

To 17.5. klo 16-19. Jokainen voi tuoda mukanaan mahdollisuuksien mukaan oman haravan ja tai jonkun muun puutarhan hoitoon tarvittavan välineen. Joku voi tuoda pressun, jolla kannetaan lehtiä lavalle. Tule mukaan!

Katekumeeniopetus käynnistyy seurakunnassamme

Kerho on tarkoitettu ortodoksisuudesta kiinnostuneille tai kirkkoon liittymistä harkitseville ja siellä käydään läpi ortodoksista uskoa, elämää ja kulttuuria. To 10.5. klo 10 kerho alkaa helatorstain liturgialla, jonka jälkeen on kirkkokahvit seurakuntakodilla. Kahvitarjoilun jälkeen isä Taisto Rikkinen luennoi ensimmäisestä aiheestaan. To 24.5. klo 17 katekumeenikerho kokoontuu seurakuntakodilla. Lisätietoja isä Taisto Rikkoselta p. 050 371 6475

KOTKAN SEURAKUNTA

KIRKKOHERRANVIRASTO

Kymenlaaksonkatu 2, Kotka

Avoinna maanantaisin klo 15–17

kotka@ort.fi, www.kotkaort.fi

NIKOLAOS-SALI

Kymenlaaksonkatu 2, Kotka,
Nikolaos-salia vuokrataan erilaisiin tilaisuuksiin, p. (05) 212 490

PAPISTO

Vt. kirkkoherra Timo Tynkkynen,
p. 0400 654 883 tai timo.tynkkynen@ort.fi

KANTTORI

Kanttori Katarine Lehtomäki, p. 050 359 4823

MUU HENKILÖKUNTA

Vahtimestari Vesa Lehtomäki, p. (05) 212 490

AVUSTAVA PAPISTO

Rovasti Veikko Lisitsin, p. 050 597 7349,
veikko.lisitsin@gmail.com (eläkkeellä)

Pastori Alekski Saveljeff, p. 040 683 8050,
aleksi.saveljeff@ort.fi
(monikulttuurinen työ)

Kotka

Pyhän Nikolaoksen kirkko
Isopuisto, p. (05) 212 767
Isännöitsijä Esa Terviö, p. 0440 837846

JUMALANPALVELUKSET

La 5.5. klo 17 vigilia
Su 6.5. klo 10 liturgia
Ke 9.5. klo 17 juhlargilia
*To 10.5. klo 10 liturgia
La 12.5. klo 17 vigilia su/sl
Su 13.5. klo 10 liturgia su/sl
La 19.5. klo 17 juhlargilia
*Su 20.5. klo 10 liturgia ja ehtoopalvelus
Ke 23.5. klo 17 ehtoopalvelus, su/sl
La 26.5. klo 17 vigilia
Su 27.5. klo 10 liturgia
La 2.6. klo 17 vigilia
Su 3.6. klo 10 liturgia
La 9.6. klo 17 vigilia, su/sl
Su 10.6. klo 10 liturgia, su/sl
La 16.6. klo 17 vigilia

Loviisa

Loviisan kirkko Jumalansynnyttäjän
Kasaniilaisen ikonin muistolle,
Itäinen Tullikatu 17
Isännöitsijä Margarita Yukhevich,
p. 040 561 9915

JUMALANPALVELUKSET

La 26.5. klo 10 liturgia
Su 17.6. klo 10 liturgia

TOIMINTAA KOTKAN SEURAKUNNASSA

Kotkan kirkon kuoro

Kuoro harjoittelee keskiviikkoisin Nikolaos-salissa
kello 17–18.30. Lisätietoja Kati-kantorilta, puh.
050 359 4823.

Diakoniatyökerho

Kokoontumiset torstaisin Nikolaos-salissa kello
14–15.30. Kerho on tarkoitettu kaikille kielestä
riippumatta. Kerhossa opiskellaan kirkon perin-
teitä ja tapoja, valmistaudutaan juhlien järjeste-
lyyn ja myyjäisiin kirkon hyväksi. Lisätietoja Veral-
ta, puh. 040 722 72 79

Kultaiset kädet -käsityökerho

Käsitöistä pitävät ihmiset! Tervetuloa perjantaisin
kello 17–19 Nikolaos-saliin. Toiminnan järjestäji-
nä ovat Vera, puh. 040 722 7279 ja Elena, puh.
044 546 0251

Nikolaoksen äijät

Kokoontuvat tarvittaessa, lisätietoja Esa Terviöltä,
puh. p. 044 0837 846

Kerhot ja toimintapiirit jäävät kesätauolle kesäkuun alusta lähtien!

TAPAHTUMIA

Kotkan kirkko on avoinna kesäkaudella 5.6.–31.8.
tiistaista perjantaihin kello 12–15 ja lauantaista
sunnuntaihin kello 12–17. Maanantaisin suljettu.

Lasten kesäleiri Luovissa 16.–18.7.

Ilmoittautumiset 30.6. mennessä kirkkoher-
ranvirastoon maanantaisin puhelimitse kello
15–15 numeroon 05 212 490 tai sähköpostil-
la kotka@ort.fi. Leirin hinta on 25 €/henkilö.

LAHDEN SEURAKUNTA

KIRKKOHERRANVIRASTO JA SEURAKUNTASALI

Harjukatu 5, 15110 Lahti,
p. 040 359 4846

Avoinna ma–to klo 10–13,
lahti@ort.fi, www.lahdenort.fi

PAPISTO

Kirkkoherra Jonas Bergenstad,
p. 0400 330 484, jonas.bergenstad@ort.fi

Pastori Aleksi Saveljeff,
p. 040 683 8050, aleksi.saveljeff@ort.fi
(monikulttuurinen työ)

KANTTORI

Petri Huttu, p. 0440 251 062

MUU HENKILÖKUNTA

Seurakuntakeskuksen vahtimestari
Kimmo Mäenrinne, p. 040 5041176

AVUSTAVA PAPISTO

Rovasti Olavi Merras, p. 040 510 4664

Pastori Taisto Rikkonen, p. 050 371 6475

Pastori Matti Lipitsäinen, p. 0400 625 446

Diakoni Aki Korpela, p. (019) 422 101

Lahti

Pyhän kolminaisuuden kirkko, Harjukatu 5

Isännöitsijä Juha Romanov, p. 050 3289 000

JUMALANPALVELUKSET

La 5.5. klo 17 vigilia, su, sl
Su 6.5. klo 10 liturgia, su, sl
La 12.5. klo 17 vigilia
Su 13.5. klo 10 liturgia
Ke 16.5. klo 17 ehtoopalvelus, su, sl
La 19.5. klo 17 vigilia
*Su 20.5. klo 9.30 pieni vedenpyhitys ja liturgia
Ke 30.5. klo 17 ehtoopalvelus, su, sl
La 2.6. klo 17 vigilia
Su 3.6. klo 10 liturgia
La 16.6. klo 17 vigilia
Su 17.6. klo 10 liturgia
La 30.6. klo 17 vigilia
Su 1.7. klo 10 liturgia (kristinoppileirin
päättösliturgia)

Hyvinkää

Karjalan valistajien kirkko, Tsasounakuja 1

Puh. 040 359 4846 (ma-to klo 10–13).

JUMALANPALVELUKSET

La 5.5. klo 17 vigilia
Su 6.5. klo 10 liturgia
La 19.5. klo 10 liturgia
La 9.6. klo 17 vigilia
Su 10.6. klo 10 liturgia
Ke 27.6. klo 17 vigilia
To 28.6. klo 10 liturgia

Heinola

Kristuksen taivaaseen astumisen kirkko

Isännöitsijä Mikko Äikäs, p. 040 520 1696

JUMALANPALVELUKSET

La 5.5. klo 10 liturgia
Ke 9.5. klo 17 vigilia
To 10.5. klo 9.30 pieni vedenpyhitys ja liturgia
La 9.6. klo 10 liturgia
Ma, ti ja to iltaisin toimitetaan lisäksi maallikko-
rukouspalvelus klo 20.

Riihimäki

Seurakunnan toimitila Minea, Valtakatu 3

JUMALANPALVELUKSET

Riihimäen toimitila Minea on kesätauolla touko-
elokuun.

Kausala

Neitsyt Marian syntymän tsasouna

Keskikatu 4

JUMALANPALVELUKSET

La 12.5. klo 10 liturgia
Kausalan tsasouna on kesätauolla kesä-elokuun.

TOIMINTAA LAHDEN SEURAKUNNASSA

Lahden tiistaikerho

Lahden tiistaikerho kokoontuu joka kuukauden
kolmantena tiistaina klo 13 Lahden kerhohuo-
neella (Harjukatu 5).

Hyvinkään tiistaiseura

Tiistaiseura kokoontuu aina kuukauden toisena
tiistaina klo 16. Lisätietoja toiminnasta Raila Hok-
kaselta 050 543 5957.

Kirjallisuuspiiri Lahdessa

Kirjallisuuspiirissä tutustutaan ortodoksiseen ja
muuhunkin kirjallisuuteen. Kevään viimeinen ko-
koontuminen on 15.5. klo 17 ja aiheena on Riitta
Jalosen Kirkkkaus. Lahden ortodoksien seurakun-
nan kirjallisuuspiiri kokoontuu seurakunnan kerho-
huoneella osoitteessa Harjukatu 5, Lahti. Lisätietoja
antaa Maria Lehtinen, marialehti@gmail.com.

Русскоязычный кружок ВСТРЕЧА при
Троицком храме города Лаhti собирается
каждый второй вторник в помещении
Приходского дома "Kerhohuone" по адресу
Harjukatu 5. Начало в 18.

Русскоязычные вечера в Лаhti

Дни проведения вечеров: Лаhti Ср 16.5, 30.5.
Программа вечеров: Священник дежурит в
храме с 16, 16.30 Общая панихида, 17 Вечерня
и 17.30 Беседа о православии на русском
языке. Дополнительная информация на
русском языке на сайтах приходов и в
социальных сетях. FB Monikulttuurinen seura-
kuntatyö Lahdessa, Kotkassa ja Haminassa.
VK Мультикультурное служение.
Мультикультурная работа. Священник Алексий
Савельев моб. 040 683 80 50, aleksi.saveljeff@
ort.fi

Venäläisen kirkkomusiikin historiaa ja

nykypäivää -seminaari

La 19.5. Lahdessa venäjänkielinen seminaari. Tu-
tustumme seminaarissa venäläiseen kirkkomu-
siikkiin, sen historiaan ja nykypäivään. Puhujana
Pietariin hengellisen akatemian kirkkomusiikin
historian laitoksen johtaja Dmitri Stefanovits. Se-
minaaari on maksuton ja kaikille avoin. Seminaar-
in työkieli on venäjä.

Русская православная музыка. История и современность.

Семинар пройдет в приходском зале Свято-
Троицкого храма в городе Лаhti (адрес: Harju-
katu 5, Lahti). Начало семинара в 13.
Докладчик: Доцент кафедры хорового
дирижирования РГПУ им.А. И. Герцена,
заведующий кафедрой истории церковной
музыки СПбДАиС, член Союза Композиторов
России и Санкт-Петербурга Дмитрий
Стефанович. Семинар бесплатный. Рабочий
язык: русский

LAPPEENRANNAN SRK

LAPPEENRANNAN KIRKKOHERRAN-VIRASTO JA SEURAKUNTATALO

Kristiinankatu 7, 53900 Lappeenranta, p. 040 0414792

Virasto auki ma klo 10–14. Kirkkoherra Timo Tynkkynen on tavattavissa ma klo 10–14 Lappeenrannan ja ti klo 10–12 Imatran seurakuntatalolla.

Lomat ja kirkolliset juhlat voivat aiheuttaa poikkeuksia. Virastoajan ulkopuolellakin voi ottaa yhteyttä suoraan työntekijöihin. Papiston ja kanttorien vapaapäivät ovat to-pe. Työntekijöiden lomat kevätkaudella: Timo Tynkkynen 30.4.–11.5.

lappeenranta@ort.fi, www.ekort.fi

IMATRAN SEURAKUNTATALO

Vuoksenniskantie 3, 55510 Imatra

PAPISTO

Kirkkoherra Timo Tynkkynen, p. 040 0654883

Kanttori Jarmo Huttu, p. 040 7521 793

Kanttori Tatiana Mäkelä, p. 040 685 8592

MUU HENKILÖKUNTA

Seurakuntamestari Kauko Pussinen, p. 040 0933287

AVUSTAVA PAPISTO

Rovasti Markus Petsalo, p. 0400 253 370

Rovasti Mauri Patronen, p. 040 595 1688

Pastori Aarne Ylä-Jussila, p. 044 980 2116

Diakoni Jorma Liesma, puh. 040 7176491

Lappeenranta

Jumalansyntyttäjän suojeluksen kirkko, Kristiinankatu 3

Seurakuntamestari Kauko Pussinen, p. 040 0933287

JUMALANPALVELUKSET

La 5.5. klo 17 vigilia

Su 6.5. klo 10 liturgia

Ke 9.5. klo 17 juhlavigilia

*To 10.5. klo 10 liturgia

Su 13.5. klo 14 äitiinpäivän rukoushetki

La 19.5. klo 15 panihida hautausmaalla

La 19.5. klo 17 juhlavigilia

*Su 20.5. klo 10 liturgia ja ehtoopalvelus

La 26.5. klo 17 vigilia, su, sl

Su 27.5. klo 10 liturgia, sl

La 9.6. klo 17 vigilia

Su 10.6. klo 10 liturgia, kristinoppikoulun päätös

La 16.6. klo 17 vigilia

Su 17.6. klo 10 liturgia

Imatra

Pyhän Nikolaoksen kirkko, Vuoksenniskantie 3

Vahtimestari Nadezda Ryyppö, p. 040 1698676

JUMALANPALVELUKSET

Pyhä Nikolaos, Kevät-Miikkula

Ti 8.5. klo 17 juhlavigilia

*Ke 9.5. klo 9.30 vedenpyhitys ja liturgia

La 12.5. klo 17 vigilia

Su 13.5. klo 10 liturgia ja äitiinpäivän

rukoushetki

La 19.5. klo 17 juhlavigilia

*Su 20.5. klo 10 liturgia ja ehtoopalvelus

La 26.5. klo 17 vigilia

Su 27.5. klo 10 liturgia

La 2.6. klo 17 vigilia

Su 3.6. klo 10 liturgia

Ma 11.6. klo 17 ehtoopalvelus ja akatistos

Arseni Konevitsalaiselle

Ti 12.6. klo 10 liturgia

La 16.6. klo 17 vigilia

Su 17.6. klo 10 liturgia

Parikkala

Johannes Kastajan tsasouna, Uimalantie 1, Parikkala

JUMALANPALVELUKSET

La 19.5. klo 10 liturgia

Joutseno

JUMALANPALVELUKSET

La 19.5. klo 14 panihida hautausmaalla

Uukuniemen pitäjätupa

JUMALANPALVELUKSET

Ti 29.5. klo 17 ehtoopalvelus ja kiitosakatistos

БОГОСЛУЖЕНИЯ НА СЛАВЯНСКОМ ЯЗЫКЕ

Покровская церковь в Лappeenranta

Сб 26.5. в 17 всенощная на финском и

славянском языках

Вск 27.5. в 10 литургия на славянском языке

Никольская церковь в Иматра

*Вск 20.5. в 10 на Троицу литургия на

финском и славянском языке

LAPPEENRANNAN SEURAKUNNAN TOIMINTAA

Katso myös seurakunnan internet-sivuilta www.ekort.fi. Tervetuloa mukaan! Muutokset mahdollisia! Ajantasainen viikko-ohjelma myös Facebookissa: Lappeenrannan ortodoksinen seurakunta

LAPPEENRANTA

Miesten talkoopäivät

Lappeenrannan linnoituksen kirkolla keskiviikkoisin kello 12. Tule mukaan! Seuraava talkoopäivä: 16.5.

Tiistaiseura

Lappeenrannan Tiistaiseura kokoontuu Linnoituksen seurakuntasalilla. Tiistaiseurojen yhteinen kevätretki ti 29.5. Ohjelma ilmoitetaan myöhemmin.

Valamon ystävät

Retki Ilkonsaareen 28.6. Liturgia Sergein ja Hermanin tsasounassa. Tarkemmat tiedot seuraavassa lehdessä.

Kirkkokuorot Lappeenrannassa

Kirkkokuoron harjoitukset Lappeenrannassa jatkuvat toukokuun ajan ma kello 18. Tarkemmat tiedot kanttori Tatianalta!

ЦЕРКОВНЫЙ ХОР НА РУССКОМ ЯЗЫКЕ в

Лappeenranta по понедельникам после репетиции финского хора. Приглашаем новых певцов!!!

МЕРОПРИЯТИЯ НА РУССКОМ ЯЗЫКЕ В ЛАППЕЕНРАНТА

Богослужения на церковно-славянском языке и духовные беседы

Раз в месяц в 10 часов в Покровском храме совершается божественная литургия на церковно-славянском языке с участием русскоязычного хора. В субботу на кануне славянской службы в 17 (!) часов всенощная совершается на финском и церковно-славянском языках. После литургии духовная беседа в приходском зале. См. расписание служб!

IMATRA

Tiistaiseura

Kokoontuu tiistai-iltapäivisin kello 14 seurakuntatalolla. Tule mukaan! Seuraavat kokoontumiset: 8.5. Kiitosakatistos kanttorin johdolla, kevätkauden päätös

Kirkkokuorot Imatralla

Kirkkokuoron kuoroharjoitukset viikoittain ma kello 18. Tarkemmat tiedot kanttori Jarmolta.

ЦЕРКОВНЫЙ ХОР НА РУССКОМ ЯЗЫКЕ в

Иматра по вторникам в 18 часов. Приглашаем новых певцов! Регент Татьяна Мякеля, тел. 040 6858 592 или 040 846 2899

МЕРОПРИЯТИЯ НА РУССКОМ ЯЗЫКЕ В ИМАТРА

Богослужения на церковно-славянском языке и духовные беседы

Раз в месяц в 10 часов в Свято-Никольском храме совершается божественная литургия на церковно-славянском языке с участием русскоязычного хора. В субботу на кануне славянской службы в 17 (!) часов всенощная совершается на финском и церковно-славянском языках. После литургии чаепитие и беседа в приходском зале. См. расписание служб!

Imatran Nikolaoksen miehet

Talkoopäivät miehille. Kokoontumiset ovat keski- viikkoisin kerran kuukaudessa klo 12. Seuraava kokoontuminen: 23.5. Tarvittaessa kokoonnumme useamminkin.

Simpeleen-Parikkalan tiistaiseura

Kokoontuminen ke 16.5. kello 18 Parikkalan evl. seurakuntatalolla.

ТАРАХТУМИА

Hautausmaatakkoot Lappeenrannassa

Ke 2.5. alkaen klo 9 siistimme hautausmaan talven jäljiltä. Tervetuloa!

Kirkonmäen talkoot Imatralla

Keskiviikkona 16.5. alkaen kello 12 Imatran kirkonmäen kevättalkoot alkaen lounaalla. Laitamme piha-alueet kuntoon ja järjestelemme seurakuntatalon sisätiloja. Tervetuloa joukolla mukaan!

Vainajien yleinen muistopalvelus Joutsenossa

Lauantaina 19.5. kello 14 panihida Joutsenon hautausmaalla.

Hautausmaajuhla Lappeenrannassa

Helluntain aattona la 19.5. kello 15 toimitetaan yleinen panihida hautausmaalla ja litanioita yksittäisillä haudoilla.

Miestenpiirien kevätretki Kotkaan

Imatran ja Lappeenrannan miestenpiiriläiset tekevät yhteisen kevätretken 28.5. Kotkaan työntäteisen talven jälkeen. Tutustumme paikallisen miestenpiirin toimintaan ja Kotkan historialliseen kirkkoon. Ilmoittaudu 7.5. mennessä kirkkoherranvirastoon joko puhelimitse maanantaisin kello 10-14 numeroon 0400 414 792 tai sähköpostilla lappenranta@ort.fi.

Lappeenrannan kirkkokuoron juhlakauden konsertti

Lappeenrannan Pokrovan kirkon kuoro pitää sunnuntaina 27.5. kello 12 juhlakauden konsertin. Kuoro esittää kevään juhlien veisuja. Tervetuloa!

Kristinoppikoulun päätösjuhla Lappeenrannassa
Kuluvan vuoden kristinoppikoulun päätösjuhla vietetään Lappeenrannassa sunnuntaina 10.6. kello 10 alkavalla liturgialla.

Lasten ja nuorten kesäleirille ilmoittautuminen alkaa

Seurakunnan lasten ja nuorten kesäleiri pidetään Rautjärven Viimolassa 18.–21.6. Leirillä monipuolista nuorekasta ohjelmaa, pelejä, leikkejä yms. Ilmoittautumiset 4.6. mennessä leirin papille, isä Joonas Ratilaiselle sähköpostilla joonas.ratilainen@ort.fi tai puhelimitse numeroon 050 410 4126. Leirin hinta on 50 €. Varaa paikkasi ajoissa!

TAMPEREEN SEURAKUNTA

KIRKKOHERRANVIRASTO

Suvantokatu 10, 2 kerros, 33100 Tampere
Kirkkoherranvirasto avoinna 1.6. – 31.8.2018
ti –to klo 9 – 12
p. 0400 346 089, tampere@ort.fi,
www.ort.fi/tampere

PAPISTO

Kirkkoherra Aleksej Sjöberg,
p. 050 557 0050
Kirkkoherra tavoitettavissa parhaiten
kansliassa tiistaisin klo 9–12
2. pappi Heikki Honkamäki, p. 050 557 0057
Osa-aikainen pappi Jelisei Rotko,
p. 040 507 5790, jelisei.rotko@ort.fi

KANTTORIT

Kanttori Jenni Hakkarainen,
p. 044 301 0974
Kanttori 31.12.2018 saakka Kerttu Halonen,
p. 050 5570051

MUU HENKILÖKUNTA

Nuorisotoimenohjaaja Nemanja Balčin,
p. 040 1781633
Kanslisti Arja Pikkuharju, p. 050 557 0056
Emäntä Tatiana Kallo, p. 050 557 0053
Vahtimestari Mika Kangasaho,
p. 050 557 0054

AVUSTAVA PAPISTO

Rovasti Mikael Punnala, p. 050 524 2641,
mikael.punnala@gmail.com
Diakoni Harri Kahila, p. 045 130 6723
Diakoni Jarkko Luonila, p. 040 521 8697,
jarkko.luonila@gmail.com

DIAKONIAITYÖ

Diakonia-asioissa yhteys ensisijaisesti seurakunnan kansliaan. Avunpyynnön toimittamiseksi eteenpäin voi myös täyttää diakoniatyön palvelukortin. Niitä on saatavana Tampereen kirkossa ja seurakunnan kansliassa.

Tampere

Pyhän Aleksanteri Nevskin ja pyhän Nikolaoksen kirkko, Tuomiokirkonkatu 27, p. 040 358 9099

Isännöitsijä Leena Uusi-Tarkka, p. 040 563 5556
Aukioloajat kesällä: Toukokuu ma-pe 10–16
Kesä-elokuu ma-la 10–16 su 12–16
Juhannusviikonloppuna (pe-su) suljettu sunnuntain liturgiaa lukuunottamatta.

JUMALANPALVELUKSET

La 5.5. klo 18 vigilia
Su 6.5. klo 10 liturgia (radiointi)
Ke 9.5. klo 18 vigilia
*To 10.5. klo 10 liturgia
La 12.5. klo 18 vigilia
Su 13.5. klo 10 liturgia
Ti 15.5. klo 17.30 ehtoopalvelus
Ke 16.5. klo 8 liturgia
La 19.5. klo 18 vigilia
*Su 20.5. klo 10 liturgia ja helluntain polvirukoukset
Su 20.5. klo 15 ehtoopalvelus, rom
Ma 21.5. klo 10 liturgia
La 26.5. klo 18 vigilia
Su 27.5. klo 10 liturgia, sl
Ti 29.5. klo 17.30 ehtoopalvelus
Ke 30.5. klo 8 liturgia
La 2.6. klo 18 vigilia
Su 3.6. klo 10 liturgia
La 9.6. klo 18 vigilia
Su 10.6. klo 10 liturgia
La 16.6. klo 18 vigilia
Su 17.6. klo 10 liturgia

Pori

Johannes Teologin kirkko, Maantiekatu 46
Isännöitsijä Jarkko Luonila, p. 040 5218697

JUMALANPALVELUKSET

Su 13.5. klo 10 liturgia
To 24.5. klo 18 Jeesus-rukous
La 26.5. klo 18 vigilia
Su 27.5. klo 10 liturgia
Su 10.6. klo 10 liturgia
To 14.6. klo 18 Jeesus-rukous

Kolho

Pyhittäjien Sergei ja Herman Valamolaisen kirkko, Kappelite, Vilppulan Kolho
Isännöitsijä Toivo Nikoskinen, p. 050 431 6431

JUMALANPALVELUKSET

*To 10.5. klo 10 liturgia (helatorstai)

Valkeakoski

Pyhän Nikolaoksen rukoushuone, Kalmistonkatu
Isännöitsijä Yrjö Kerisalo, p. 0400 924124

JUMALANPALVELUKSET

La 12.5. klo 10 liturgia

Ikaalinen

Ev.lut. seurakuntasali, Vanha Tampereentie 6

JUMALANPALVELUKSET

La 19.5. klo 10 liturgia

Ylöjärvi

Viljakkalan tsasouna, Nopanperäntie 586

JUMALANPALVELUKSET

La 26.5. klo 9.30 vedenpyhitys ja liturgia

Kalliosalmi

Salmenkalliontie 86

JUMALANPALVELUKSET

La 26.5. klo 10 vedenpyhitys

TAMPEREEN SEURAKUNNAN TOIMINTAA

TAMPERE

Tampereen ortodoksisen kirkon kuoro

Harjoittelee keskiviikkoisin klo 18–19.40 Nikolainsalissa. Lisätietoja Jenni Hakkaraiselta. jenni.hakkarainen@ort.fi, p. 044 301 0974

Yksiaänenin kuoro

Harjoittelee vaihtelevasti maanantaisin ja keskiviikkoisin: miehet ja naiset erikseen sekä yhdessä (kellonaika 16–17.20). Lisätietoja Jenni Hakkaraiselta, p. 044 301 0974

PORI

Porin seudun tiistaiseura ry

Puheenjohtaja Anita Luonila, p. 050 569 3671
Sihteeri Maria Ojanen, p. 050 381 2063
Tiistaiseuran nettisivuilta löydät mm tietoja tulevasta tapahtumista. Osoite on www.porinseudun-tiistaiseura.fi.

Tiistaiseurailat ovat joka toinen tiistai kello 18. Aluksi rukoushetki. Isä Aleksej, isä Heikki, Jenni, Kerttu ja Nemanja pitävät vuorollaan opetustilaisuuden. Muina tiistaiseurailtoina voi olla esitelmä kiinnostavasta aiheesta tai luetaan PSHV:n opetusmateriaalia. Jokaisessa illassa tarjolla kahvipöytä sekä miniarpajaiset.

Ti 15.5. Kanttori Jenni Hakkarainen. Miesten tarjoiluvuoro.

Ti 22.5. Isä Joosef Vola Helsingistä kertoo Myllypuron yhteisöstä ja liturgioiden eroista.

Kirkkokahvit

Liturgiajumalanpalvelusten jälkeen Teologialin puolella.

Lukupiiri

Kokoontuu kuukauden ensimmäisenä sunnuntaina. Vetäjänä Sirpa-Helene Soini. Seuraava kokoontuminen on su 6.5. klo 16. R.L. Stevenson: Aarresaari

Ortodoksiapiiri

Kokoontuu kerran kuukaudessa tiistai-iltaisin. Aluksi ehtoopalvelus. Vetäjänä Jyri Luonila. Piirisä käsitellään eri aiheita ortodoksisesta kirkosta ja kristityn elämästä. Ortodoksiapiiri sopii hyvin niille, jotka harkitsevat ortodoksisen kirkkoon liittymistä. Seuraavasta kokoontumisesta ilmoitetaan erikseen.

Askartelukerho Pyöröset

Kokoontuu joka toinen keskiviikko klo 15–17. Kerho pyörittää Anita Luonila. Kerhossa vaalitaan perinteitä ja opetellaan uusia tuulia. Tehdään tuotteita kirkon käyttöön ja myytävää myyjäisiin. Seuraava kokoontuminen on ke 9.5. klo 15.

Lasten askartelupäivä

Askartelupäivä järjestetään lauantaina 12.5. alkaen kello 11–13. Askartelomme yhdessä lasten kanssa kivoja juttuja. Lapset voivat tutustua toisiinsa sekä kirkkoomme.

Matka Lammille

Matka Lammin Panagia-keskukseen 3.–5.8. Tiedustelut: Jyri Luonila jyri.luonila@gmail.com puh 050 351 3868.

Perheleiri

Aina hauskasta Perheleirimme on 25–26.8. Merikarvian Nuortenniemiessä. Kaikenkokoiset perheet ovat tervetulleita! Tiedustelut: Jyri Luonila, jyri.luonila@gmail.com tai p. 050 351 3868

Porin ortodoksinen kirkko on avoinna tutustumista ja hiljentymistä varten 2.5.–3.8. ma-pe klo 10–16. Juhannusaattona suljettu. Opas paikalla. Kirkon myymälä Butku on avoinna. Aukiolopäivinä klo 13–13.10 kellojensoitto ja rukoushetkipalvelus. Evakkotarinoita-valokuvanäyttely kirkolla on 30.5. asti ma–pe klo 10–16.

Diakonia

DIAKONIAN TOIMINTA HELSINGIN SEURAKUNNASSA

DIAKONIATOIMISTON PUHELINPÄIVYSTYSAJAT ma, ti, to ja pe klo 9–12 puh. (09) 8564 6160 Teemme koti- ja laitoskäyntejä koko seurakunnan alueella. Henkilökohtaiset tapaamiset sovitaan ensisijaisesti oman alueen työntekijän kanssa.

SÄHKÖPOSTI

diakonia.helsinki@ort.fi

Kaikilla työntekijöillä on oma sähköposti-osoite muotoa: etunimi.sukunimi@ort.fi

DIAKONIATYÖSTÄ VASTAAVA PAPPI

isä Teo Merras p. (09) 85646120, 040 540 3200

TIIMIESIMIES

ylidiakoni Juha Lampinen
p. (09) 85646130, 040 527 9580

DIAKONIATYÖNTEKIJÄT

Helsinki

Kari Hartikka p. (09) 8564 6162, 040 703 4616
Elina Pale, p. 040 723 7632

Vantaa

Johanna Jomppanen p. (09) 8564 6166,
050 404 9404

ITÄ- JA KESKI-UUSIMAA

Jaana Björninen p. (09) 8564 6164,
0400 304 361

Espoo, Kauniainen

Taisia Pohjola p. (09) 856 46163, 040 583 2915

Länsi-Uusimaa

Sarianne Karulinna p. (09) 8564 6165,
0400 531 308

HELSINKI

Diakoniaruokailu

Joka tiistai seurakuntasalilla (Unioninkatu 39, sisäpiha) klo 12. Ateria maksaa yhden euron. Kevään viimeinen ruokailu ennen kesätaukoa on 29.5. Tervetuloa! Tiedustelut: Kari Hartikka

Horse

Helsingin ortodoksisen seurakunnan ompeluseura HORSE kokoontuu torstaisin Helsingissä diakoniatoimen kerhotiloissa (Unioninkatu 39, sisäpiha). Torstai-illat alkavat Kotikirkossa (Liisankatu 29 A, 4. krs) klo 17 alkaen toimitettavalla ehtoopalveluksella, jonka jälkeen siirrymme kerhotiloihin. Horsessa voit esimerkiksi neuloa, virkata, ommella,

huovuttaa tai maalata. Tai vain istuskella ja nauttia hyvästä seurasta. Maksuttomaan toimintaan ei tarvitse ilmoittautua etukäteen. Kevätkauden viimeinen kerhokerta on 31.5. Lisätietoja: kasvatustyöntekijä Kristiina Klubb, kristiina.klubb@ort.fi, 040 725 5713, diakoniatyöntekijä Elina Pale.

Seniorikerho

Seniorikerho kokoontuu Helsingin seurakuntasalilla (Unioninkatu 39, sisäpiha) parillisten viikkojen torstaipäivinä kello 12–14. Seniorikäisille suunnatussa virkistysiltapäivässä tarjolla esityksiä ja keskusteluja sekä kahden euron omakustanteinen lounas. 17.5. vietämme kerhon kevätjuhlaa. Tervetuloa! Lisätietoja: Kari Hartikka ja Elina Pale

Sofia-kerho

Sofia-kerho on tarkoitettu seurakuntamme alueella asuville kehitysvammaisille ja heidän omaisilleen. Kerhon 20-vuotisjuhlaa vietämme to 31.5. Liturgia ja kirkkokahvit klo 10.00–12.30. Osoite: Pt. Aleksanteri Syväriläisen kappeli Jauhokuja 3 B 2, Myllypuro, Helsinki. Sofiakkerhon ja Ystäväkerhomme yhteinen retki ti 5.6. Klo 13.00–15.00. Ohjelmasa rukouspalvelus, kirkon esittely ja kahvit. Osoite: Pt. Herman Alaskalaisen kirkko Kaupinkalliontie 2, Tapiola, Espoo. Lisätietoja: Taisia Pohjola

PORVOO

Porvoon iltapäiväseura

Porvoon iltapäiväseura kokoontuu Porvoon kirkon salissa (Vanha Helsingintie 2, Porvoo) kerran kuukaudessa torstaina klo 13–15.30. Seniorikäisille, työelämän ulkopuolella oleville tai vuorotyötä tekeville suunnatussa iltapäiväseurassa on ortodoksisuuteen ja kirkon elämään liittyviä esityksiä sekä mahdollisuus keskusteluun diakoniatyöntekijän kanssa. Ei ilmoittautumista, kaikille avoimessa tilaisuudessa on kahvi- ja teetarjoilu. 24.5. kevään ekumeeninen päätös, "Taize - rukouksen yhteisö". Vieraana Juhana Sihvo Porvoon suomalaisesta seurakunnasta. Lämpimästi tervetuloa! Lisätietoja Jaana Björninen.

ESPOO

Kahvitreffit

Kahvitreffit on suunnattu Espoon ja Kauniainen alueen seurakuntalaisille. Kokoon-

numme Tapiolan ja Pikkulaivan kahviloissa. Tule juttelemaan tai piipahda ohikulkumatkallasi ja samalla voit nauttia seurassamme kupposen kahvia tai teetä. Maksuton, kaikille avoin eikä tarvitse ilmoittautua. Seuraavat kahvitreffit ke 16.5. klo 14.00–15.00 Cafe Ciao Kauppakeskus Pikkulaiva (Ulappakatu 2, Espoonlahti) ja to 17.5. klo 14.00-15.00 Kaisan Cafe Kauppakeskus Ainoa 1 krs. (Tapiolankatu 4, Tapiola). Lisätietoja: Taisia Pohjola

Trapesa – kansainvälinen kohtaamispaikka

Diakoniatyöntekijä Taisia Pohjola on tavattavissa 15.5. klo 12.00–13.00. Voit myös erikseen sopia kanssani ajanvarauksen Trapestaan puh. 040 583 2915 tai sähköpostitse: taisia.pohjola@ort.fi Osoite: Kirkkojärventie 1, Espoon asema asemasilta 2 krs. Espoon keskus.

Maria Pariisilaisen piiri

Klaukkalan- ja Maria Pariisilaisen piirin retki pe 18.5. klo 12–15 Helsingin yliopiston museoon. Aloitamme retkipäivän kokoontumalla klo 12.00 diakonian päivystystilaan Unioninkatu 39, sisäpiha, jossa päiväkahvitarjoilu. Sieltä jatkamme yliopistolle Fabianinkadulle. Matkat omakustanteisia, kahvit ja sisäänpääsy museoon maksuttomia. Retkelle ovat tervetulleita muutkin seurakuntalaiset. Museon tilat eivät ole täysin esteettömät. Ilmoittautumiset ke 16.5. mennessä Jaana Björninen p. 0400 304361 ja Taisia Pohjola p. 040 583 2915.

PYHIINVAELLUSMATKA VANHAN LINTULAN JA KONEVITSAN LUOSTAREIHIN

Helsingin ortodoksisen seurakunnan diakoniatoimi järjestää matkan 31.8–3.9.2018 Matkan johtajana toimii diakoniapappi, isä Teo Merras. Lähtö Helsingistä perjantai-aamuna linja-autolla kohti Lintulan luostaria Kivennavalla. Luostarilta jatkamme matkaa Käikisalmeen, jossa yövyimme kaksi yötä. Lauantaina jatkamme Sortanlahteen, josta laivamatka Konevitsan luostariin. Tämän jälkeen palaamme Käikisalmeen ja teemme kaupunkikierroksen. Sunnuntaina ajamme vanhojen Suomen aikaisten kylien kautta Viipuriin, jossa yöpyminen. Maanantaina Viipurissa kaupunkikierron ja mahdollisuus ostosten tekoon. Saavumme Helsinkiin

Perheutisia

illalla. Matkan hinta 397 € + ryhmäviisumi 68 €. 1 hh lisä 80 €. Hintaan sisältyy matka turistibussilla, puolihoito, majoitus 2 hengen huoneessa, Lintulan- ja Konevitsan luostarikäynti sekä ryhmäviisumi. Passin tulee olla voimassa vähintään puoli vuotta matkan jälkeen. Ryhmäviisumia varten tarvitaan erillinen viisumihakemus, jonka löydät osoitteesta www.startours.fi/viisumihakemus. Lisäksi tarvitaan värillinen, enintään 6 kk vanha passikuva, värillinen passinkopio passin kokoisena sekä todistus voimassaolevasta matkavakuutuksesta. Vastuullisena matkanjärjestäjänä on Star Tours Oy. Sitovat ilmoittautumiset viimeistään 5.8. mennessä: ritva@startours.fi, p. 020 7931 040. Lisätietoja antaa diakoniatyöntekijä Jaana Björninen p. 0400 304 361

Virkistysleiri Kaunisniemessä!

Diakoniatyömi järjestää virkistysleirin Kaunisniemen leirikeskuksesta Lopen Läyliäisissä ti-pe 7.8.–10.8. Leirille otetaan 30 osallistujaa ilmoittautumisjärjestyksessä. Leirin hinta seurakuntalaisille on 75 euroa ja ei-seurakuntalaisille 120 euroa. Hinta sisältää majoituksen, ruokailut sekä leirin ohjelman. Yhteisbussikuljetuksesta (meno-paluu) lisätään 25 euroa leirin hintaan. Yhden hengen huone-lisä on 45 euroa koko leirin ajalta. Ohjelmassa on jumalanpalveluksia, hyvää ruokaa, saunomista sekä monipuolista ja virkistävää toimintaa. Ilmoittautumiset diakonian päivystysnumeroon ma, ti, to ja pe klo 9–12 puh.(09)85 646 160.

OLETKO KIINNOSTUNUT VAPAAEHTOISTOIMINNASTA?

Ota yhteyttä: Vapaaehtoistoiminnan koordinaattori Kristiina Aminoff p. 040 350 1951

SAIRASTATKO TAI SAIRASTAAKO LÄHEISESI?

Jos haluat papin tai diakoniatyöntekijän käyvän sinun tai läheisesi luona kotona tai sairaalassa, ota rohkeasti yhteyttä päivystävään pappiin puhelinumero (09) 856 46105 (arkisin klo 9–14) tai alueesi diakoniatyöntekijään.

Yksityisyydensuojan turvaamiseksi julkaisemme perheutisia vain saatamme siihen erillisen luvan. Jos haluatte tiedon avioliittoon vihkimisestä, lapsenne kasteesta tai omaisenne kuolemasta, pyydämme antamaan julkaisuluvan joko toimituksen yhteydessä tai ilmoittamalla siitä seurakunnan asiakaspalveluun, asiakaspalvelu.helsinki@ort.fi tai puhelimitse numeroon **(09) 85 646 100**.

Helsingin seurakunta

KASTETUT

Veanna Edith Aurora Timonen, 30.12.2017
Terenti Ensio Gauriloff, 23.2.2018
Oskar Tapani Ojanen, 3.3.2018
Joonas Asterios Dimi Tsoukalis, 11.3.2018
Vivia Eva Amanda Virtanen, 17.3.2018
Eino Samuel Tajakka, 18.3.2018
Iiris Sylvia Sidoroff, 25.3.2018
Sonja Maria Elisabet Vuoristo, 7.4.2018
Konstantin Rantala, 8.4.2018

Hämeenlinnan seurakunta

VIHITYT

Krista (e. Leino) ja Peter Shenshin, 17.2.2018

Lappeenrannan seurakunta

KASTETUT

Pihla Olivia Nurmi, 10.3.2018

Valamon uudet näyttelyt ja kesän kulttuuritarjonta

VALAMON KÄTKÖISTÄ
Käspaikkoja ja metalli-
ikoneja –näyttely 2.9. saakka

Kesäpäivä Valamossa 20 €/hlö
Sis. näyttelyt, opastuskierros,
lounas. Voimassa 1.6.–31.8.

Valamolainen teepöytä
katettuna heinäkuussa
päivittäin klo 18–21.

Kesällä myös konsertteja,
kursseja, risteilyjä
ja muita tapahtumia.

Lämpimästi tervetuloa!
puh. 017 570 1810, myyntipalvelu@valamo.fi
Lue lisää kesätarjonnasta: www.valamo.fi

Perheutisia

illalla. Matkan hinta 397 € + ryhmäviisumi 68 €. 1 hh lisä 80 €. Hintaan sisältyy matka turistibussilla, puolihoito, majoitus 2 hengen huoneessa, Lintulan- ja Konevitsan luostarikäynti sekä ryhmäviisumi. Passin tulee olla voimassa vähintään puoli vuotta matkan jälkeen. Ryhmäviisumia varten tarvitaan erillinen viisumihakemus, jonka löydät osoitteesta www.startours.fi/viisumihakemus. Lisäksi tarvitaan värillinen, enintään 6 kk vanha passikuva, värillinen passinkopio passin kokoisena sekä todistus voimassaolevasta matkavakuutuksesta. Vastuullisena matkanjärjestäjänä on Star Tours Oy. Sitovat ilmoittautumiset viimeistään 5.8. mennessä: ritva@startours.fi, p. 020 7931 040. Lisätietoja antaa diakoniatyöntekijä Jaana Björninen p. 0400 304 361

Virkistysleiri Kaunisniemessä!

Diakoniat toimi järjestää virkistysleirin Kaunisniemen leirikeskuksesta Lopen Läyliäisissä ti-pe 7.8.–10.8. Leirille otetaan 30 osallistujaa ilmoittautumisjärjestyksessä. Leirin hinta seurakuntalaisille on 75 euroa ja ei-seurakuntalaisille 120 euroa. Hinta sisältää majoituksen, ruokailut sekä leirin ohjelman. Yhteisbussikuljetuksesta (meno-paluu) lisätään 25 euroa leirin hintaan. Yhden hengen huone on 45 euroa koko leirin ajalta. Ohjelmassa on jumalanpalveluksia, hyvää ruokaa, saunomista sekä monipuolista ja virkistävää toimintaa. Ilmoittautumiset diakonian päivystysnumeroon ma, ti, to ja pe klo 9–12 puh.(09)85 646 160.

OLETKO KIINNOSTUNUT VAPAAEHTOISTOIMINNASTA?

Ota yhteyttä: Vapaaehtoistoiminnan koordinaattori Kristiina Aminoff p. 040 350 1951

SAIRASTATKO TAI SAIRASTAAKO LÄHEISESI?

Jos haluat papin tai diakoniatyöntekijän käyvän sinun tai läheisesi luona kotona tai sairaalassa, ota rohkeasti yhteyttä päivystävään pappiin puhelinumero (09) 856 46105 (arkisin klo 9–14) tai alueesi diakoniatyöntekijään.

Yksityisyydensuojan turvaamiseksi julkaisemme perheutisia vain saatamme siihen erillisen luvan. Jos haluatte tiedon avioliittoon vihkimisestä, lapsenne kasteesta tai omaisenne kuolemasta, pyydämme antamaan julkaisuluvan joko toimituksen yhteydessä tai ilmoittamalla siitä seurakunnan asiakaspalveluun, asiakaspalvelu.helsinki@ort.fi tai puhelimitse numeroon (09) 85 646 100.

Helsingin seurakunta

KASTETUT

Veanna Edith Aurora Timonen, 30.12.2017
Terenti Ensio Gauriloff, 23.2.2018
Oskar Tapani Ojanen, 3.3.2018
Joonas Asterios Dimi Tsoukalis, 11.3.2018
Vivia Eva Amanda Virtanen, 17.3.2018
Eino Samuel Tajakka, 18.3.2018
Iiris Sylvia Sidoroff, 25.3.2018
Sonja Maria Elisabet Vuoristo, 7.4.2018
Konstantin Rantala, 8.4.2018

Hämeenlinnan seurakunta

VIHITYT

Krista (e. Leino) ja Peter Shenshin, 17.2.2018

Lappeenrannan seurakunta

KASTETUT

Pihla Olivia Nurmi, 10.3.2018

VALAMON LUOSTARI

Valamon uudet näyttelyt ja kesän kulttuuritarjonta

VALAMON KÄTKÖISTÄ
Käspaikkoja ja metalli-
ikoneja –näyttely 2.9. saakka

Kesäpäivä Valamossa 20 €/hlö
Sis. näyttelyt, opastuskierros,
lounas. Voimassa 1.6.–31.8.

Valamolainen teepöytä
katettuna heinäkuussa
päivittäin klo 18–21.

Kesällä myös **konsertteja,**
kursseja, risteilyjä
ja muita tapahtumia.

Lämpimästi tervetuloa!
puh. 017 570 1810, myyntipalvelu@valamo.fi
Lue lisää kesätarjonnasta: www.valamo.fi

”Korkeimman edessä oleminen ja oma nöyrytyminen on elämässäni jokapäiväinen asia. En halua mennä liian pieneksi enkä liian suureksi, vaan pysyä oman kokoisena. Ja pysyä valon ja rakkauden puolella.”

*Näyttelijä Samuli Edelmann
Helsingin Sanomat 10.3.*

”Pyhäinjäännösten kautta Jumala haluaa vahvistaa uskoamme. Me emme palvo pyhäinjäännöksiä vaan ne ovat meille rukouksen välikappaleita. Palvonta kuuluu viime kädessä Jumalalle. Kunnioitamme pyhiä, he ovat meidän taivaallisia esirukoilijoitamme.”

*Arkkimandriitta Sergei
Yle 27.3.*

”Hyvinvointi tulee jakamisen ja antamisen eikä kahmimisen ja keräämisen kautta. Tällaista sosiaalietiikkaa ja parannussaarnaa maailma tarvitsee. Ihmisen ei pitäisi elää itseään vaan toisia varten.”

*Professori Janne Saarikivi
Askel 1.3.*

”Uskon johdatukseen ja Jumalaan. Hengellinen elämä tuo perspektiiviä kaikkeen. Pyhän kokemus, armo ja anteeksianto ovat minulle tärkeitä. Hengellinen syvyys rikastuttaa ihmisenä olemista salatulla ja kätkeytyllä tavalla, jota ei voi oikein näin sanoin edes tavoittaa.”

*Marttaliiton pääsihteeri ja pappi
Marianne Heikkilä
Voi hyvin 28.3.*

Ota kantaa! Ortodoksiviesti julkaisee tällä palstalla lukijoitten kirjeitä, kolumneja ja mielipidekirjoituksia. Toimitus voi lyhentää tekstejä ja korjata oikeinkirjoitusta.

Kirjoituksia voi lähettää osoitteeseen: ortodoksiviesti@ort.fi.

Pääsiäisjuhla oikeaan aikaan

Ortodoksiviestissä 2/18 Mirva Brola kyseli, voisivatko ortodoksit ympäri maailman juhlaa pääsiäistä yhtä aikaa (s. 25). Kysymykseen on helppo vastata. Eivät ainoastaan voisi, vaan kaikkien ortodoksien pitäisi viettää tätä juhlien juhlaa samanaikaisesti. Tästä on yksiselitteisesti säädetty jo ensimmäisessä yleisessä kirkolliskokouksessa vuonna 325, eikä yhdelläkään paikalliskirkolla ole oikeutta toimia toisin. Tämä on aivan selvä asia. Erivapauksia voidaan toki antaa, milloin siihen on päteviä syitä, mutta vain tilapäisesti. Suomalaisten omavaltainen, kaikista muista poikkeava menettely on siten erittäin valitettavaa.

Sama koskee pääsiäisjuhlan viettoa suhteessa juutalaisten pääsiäiseen, mihin Brola myös viittasi. Siihenkin isät ovat ottaneet kantaa jo ensimmäisessä yleisessä kirkolliskokouksessa, mikä kaikkien muiden kannanottojen tavoin tarkoittaa, etteivät mitkään omat tulkinnot tule kysymykseen. Eli jos molemmat pääsiäisjuhlat osuvat samaan ajankohtaan, niin ortodoksien juhlaa on siinä tapauksessa siirrettävä viikolla eteenpäin, sillä samanaikainen juhlinta on kielletty. Niin Suomessa kuin muuallakin maailmassa. Me emme täällä muodosta mitään erillistä saareketta, vaan olemme osa yhtä, maailmanlaajuista ja pyhää apostolista kirkkoa, jota koskevat samat säädökset kuin muitakin.

TUOMAS SALMINEN
USKONNON LEHTORI, FL
TAMPERE

Apurahoja haettavana opintoihin ja tutkimukseen

Kirkollishallitus julistaa haettavaksi kirkon keskusrahastosta ja Johannes Mureen rahastosta myönnettävät apurahat. Keskusrahastosta on varattu 20 000 euroa teologisiin jatko-opintoihin annettaviin avustuksiin. Johannes Mureen rahastosta jaetaan 4 500 euroa.

Keskusrahastosta myönnettävillä apurahoilla tuetaan loppuvaiheessa olevia väitöstutkimuksia niiden loppuun saattamiseksi.

Hakemukseen tulee sisältyä yksilöity tutkimussuunnitelma ja -aikataulu, sekä suunnitelma apurahan käytöstä ja apurahakauden tavoitteista. Hakemuksesta tulee ilmetä jatkotutkimtoa varten jo suoritettujen opinnot, aiemmat apurahat viiden viimeisen vuoden ajalta, sekä jatko-opintoihin päätoimisesti käytetty aika viiden viimeisen vuoden ajalta. Lisäksi hakemukseen tulee liittää aineen professorin tai työnohjaajan lausunto.

Apurahan saajien tulee sitoutua päätoimiseen tutkimustyöhön ja liittää apurahan käytöstä kertovaan loppuraporttiinsa työnohjaajan lausunto opintojen ja tutkimusten edistymisestä apurahakauden lopussa.

Johannes Mureen rahaston tarkoituksena on tukea kirkon toimeen opiskelevia lahjakkaita opiskelijoita. Lisäksi rahaston varoista voidaan myöntää avustuksia myös Suomen Asutuseuron toimintaan ja asutustoimintaa koskevaan tutkimukseen.

Apurahoja haetaan sähköisellä lomakkeella: <https://fi.surveymonkey.com/r/apurahat2018>. Mahdolliset liitteet pyydetään lähettämään kirkollishallituksen sähköpostiin kirkollishallitus@ort.fi.

Apurahan saajien tulee esittää kirkollishallitukselle vapaamuotoinen selvitys apurahan käytöstä viimeistään kahden vuoden kuluessa apurahan nostamisesta.

Haku aika päättyy 25.5.2018. Kirkollishallitus tekee päätökset apurahojen myöntämisestä 8.6. pidettävässä istunnossa. Lisätietoja antaa Sirpa Okulov, p. 0500 946 601 tai sirpa.okulov@ort.fi.

Herran taivaaseen astuminen, helatorstai 10.5.

*Oi Kristus, meidän Jumalamme, sinä menit
kunniaa taivaaseen annettuasi Pyhän Hengen
lupauksessa ilon opetuslapsillesi, joiden uskon
oli vahvistanut suloinen sanoma, että sinä olet
Jumalan Poika, maailman Vapahtaja.*

Tropari